

Brassói Lapok

Előfizetési példány
Árusításba nem bocsátható

XL. évfolyam

299 szám.

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Vasárnap

1934. évi december 30

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: A kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedőnkasszó-díjával egyetemben 74 lej. Brassóban 70 lej. Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 68 lej. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — A külföldre: negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETESEK díja hirdetési oldalon 3 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 56-58. Telefonszámok kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

Oh, de nehéz

visszazökkenni a mai keserves élet mindennapi harcaiba, elmondhatatlan kinszenvedésibe.

Az ünnep mindig kicsit menekülés volt a gond elől, bujkálás a realitások korbácsa elől. Érthető, hogy a mai ünnep különösen az.

Az embereken látszik, hogy konzerválni szeretnék a nyugalmat, a szeretetet, amelyről most annyi sok szó esik.

Hogyan jöjjön vissza az ünnepből a tanító, akinek már lejárában van a terminusa és a tanár, akire a sikerült után új vizsga vár.

Hogyan jöjjön vissza az ünnepből a kereskedő, aki tudja, hogy az adóvéghajtó is csak záros határidőig karácsonyosnyol. Az iparos, a munkás, akiket most sorra léptet a kontingentálás nevű új betegség. És a magánhivatalnok, akire a nemzeti munkavédelem címén készenlétnek lesújtani.

Nehéz, kínos, borzalmas visszamenni a mindennapi életbe. Csinálni ezt a mai harcot úgy, hogy nem áll módunkban a védekezés.

Nem „félek” vagyunk, hanem „alanyok”.

A nagy mérlegben csak tehetetlenségként akarnak könyvelni minket.

Nem vagyunk értékek, pedig emberek vagyunk vágyakkal, hitekkel, becsülettel, tudással, amit eddig még mindig értékelték is valamire.

Hogyan jöjjünk vissza az ünnepi narkotikumából a valóságba a gyermekeinkkel? Ki bírja el ezt az utat játszva és könnyedén abból az égi birodalomból, ebbe a földi birodalomba, ahol a miniszter keresztrefeszítik azért, mert halványan, messziről, némileg kifejezésre meríté juttatni azt a feltevését, hogy mi is emberek lehetünk és nekünk is lehet jogunk az élethez, a kenyérhez és ezt talán nem is volna szabad le sem írni: a megértéshez és szeretethez is.

Nehéz, nagyon nehéz visszajönni a valóságba. Irni a hitleri és sztálini országrendezésről, a belső harcokról és külső készülődésekről. Hallgatni a boldog prédikációkat két napig a szeretetről és tudni, hogy a hadfelszerelési gyárak nem is tudnak ünnepről. Nem is akarnak és nem is fognak tudni.

Nehéz visszajönni, pedig mindenki éri és tudja, hogy konzerválni is lehetne az ünnepi jószágot és a karácsonyi hangulatot.

Ha...

Milyen borzasztó ez: ha az emberek nemcsak két napot át tudnának hinni a szeretetben, hanem mindig és tudnák gyakorolni is.

Elmult az ünnep és írni kell megint róla.

Bukarestből jelentik: Jamandi kilép, Angelescu új nyelvvizsgát rendelt el.

Berlinből jelentik: Hitler békéről beszélt, de ragaszkodik a fegyverkezési egyenjogúsághoz.

Rómából jelentik: A Duce a jugoszláv ügyben megmentette a békét, de Abesszíniában előnyomulnak az olasz csapatok. Innen jelentik és onnan jelentik, hogy megjöttek a szürke, egyhangú napok az összes mindennapi borzalmakkal. De nehéz továbbcsinálni...

Nem enyhült a politikai légkör

A kolozsvári nagygyűlés szenzációi

Tatarescu reflektált Jamandi nevezetes beszédére, aki állítólag felajánlotta lemondását — A miniszterelnök egyórás tanácskozása Kolozsváron Vajda volt miniszterelnökkel

Kolozspár, december 29.

A miniszterelnök kolozsvári látogatását nagy előkészületek előzték meg. A kormánypárt helyi tagozatának vezetősége napokon keresztül permanens ülést tartott, hogy minél méltóbb fogadtatásban részesítse Tatarescut és a kormány többi tagjait, akik a miniszterelnök kíséretét alkotják. Lepadatu Sándor már előbb Kolozsvárra érkezett, hogy Dunca prefektussal, valamint a kormánypárt helybeli vezetőivel megbeszélje a szükséges teendőket.

Az ünnepi hangulatban nagy feltűnést keltett a Patria pénteki számának két cikke, melyekben

a nemzeti-parasztpárt kolozsvári hivatalosa éles hangon követeli Jamandi eltávolítását a kormányból.

— A Jamandi-ügy nem szorul tisztázásra — írja a Patria. Ha készakarva tette azokat a nyilatkozatokat, úgy hazafülsért és nemzetgyalázasért börtönbe kell vetni. Abban az esetben sem maradhat meg helyén, ha csupán elszólta magát. Jamandi kijelentéseit nem lehet mentesíteni. A közvélemény elégtételt követel.

A lap másik cikkének ez a címe: „Előbb lássuk a szankciókat, csak azután mondunk lstenhozott-at”.

— Öccellenciája — hangzik a cikk — bizonyára azt hiszi, hogy Kolozsváron, ebben az 50 román lakosu, „történelmi folytonosság nélküli” városban győzedelmes fogadtatásban lesz része. Ez természetes és jogos hiedelem volna, ha maga-

tartása a nemzeti méltóságot juttatná kifejezésre. A miniszterelnöknek azonban mielőtt Kolozsvárra jön, méltó öüntetésben kellett volna részesítenie Jamandi „Győzöt”, aki a miniszteri székház revíziós beszédet mondott. Az árulót ki kellett volna ütnie a román nemzet politikai templomából. Szívesen fogadjuk a miniszterelnököt, ha azért jött, hogy beszéljen a szankciókról. Ha azonban látogatása azt a célt szolgálja, hogy magyarázatokkal szolgáljon, úgy nincs mit keresnie ezen a földön, amelyen 2000 év óta románok és csak románok élnek. A román nemzeti ügy martirjainak álmát nem lehet megzavarni politikai kimagyarázkodásokkal. Erdély románsága az áruló eltávolítását követeli a miniszterelnöktől, mielőtt megkezdene kolozsvári beszédét.

Tatarescu és kísérete Kolozsváron

Pénteken reggel 8 óra 19 perckor futott be a kolozsvári pályaudvarra a bukaresti gyors, amelynek miniszteri különkocsijából előbb Tatarescu szállt ki, majd Nistor, Inculetz, Pop Valér és Lepadatu miniszterek. Az előkelő vendégeket Leon kereskedelmi alminiszter, Dunca kolozsmegyei prefektus, Dragan polgármester, továbbá a katonai és polgári hatóságok vezetői fogadják. Dunca prefektus Erdély nevében üdvözlö a miniszterelnököt és megköszöni azt a jóindulatot, amivel Erdély bajait úgy ő, mint kormányának minden egyes tagja mindenkor készséggel orvosolta. Tatarescu rövid válasza után a vendégek kíséretükkel együtt átvonulnak az elsőosztályú váróterembe, ahol Hosszu Gyula görög katolikus püspök fogadta a miniszterelnököt és kérte, hogy látogassa meg a királyutcai újonnan épült görög katolikus teológiát. Tatarescu válaszában melegen megköszönte a meghívást, kijelentette, hogy négynapos szabadságának jórészt Kolozsváron szándékszik eltölteni. A várost Erdély kulturaközpontjának tartja, a melyre nagy hivatás vár az erdélyi román élet kifejllesztése körül.

A pályaudvarról a miniszterelnök Hosszu püspök társaságában a görög katolikus teológiára hajtatott, ahol tiszteletre teát adott a püspökség. Majd kíséretével megtekintette a teológia berendezését.

ÉRTEKEZLET A MEGYEHAZÁN

Innen 10 órakor a vármegyeházára ment, ahol már egybegyűlve várták őt Erdély kormánypárti parlamentárai és a meghívott közéleti előkelőségek. Tatares-

cu megnyitotta az értekezletet, majd átadta a szót Lepadatu kultuszminiszternek, aki hosszú beszédben vázolta Erdély kulturális, gazdasági és politikai helyzetét.

Rámutatott a kirívó sérelmekre és kérte a miniszterelnököt, hogy tegye magáéba Erdély ügyét és hasson oda, hogy a tartomány román népe minden téren érvényesíthesse történelmi jogait.

A miniszterelnök beszél

Nistor beszéde végeztével Tatarescu emelkedik szólásra, akit a hatalams termet zsufolásig megtöltő közönség percekig tartó tapssal, zajosan ünnepel.

A miniszterelnök köszönetét fejezte ki a szíves fogadtatásért, amiben a város polgársága részesítette, majd a kormány nemzeti politikájáról beszélt s ezzel kapcsolatban rátért a revízió kérdésére.

— Akik határaink ellen törnek, azoknak a következőket válaszoljuk: egyetlen lelket, egyetlen barázdát sem engedünk át senkinek. Évszázadokon át szunnyadó történelmi igazság öltött testet akkor, amikor megvonták országunk jelenlegi határait. Ne várjon hát tőlünk senki engedményeket. Vagy Nagyromániában, vagy a sírban! — ez a mi jelszavunk. A revíziós államoknak azt üzenjük, hogy előbb vegyék lelküket revízió alá s csak azután gondoljanak hazánk megcsontolására.

Ezután a kisebbségi kérdéssel foglalkozott Tatarescu.

— Nemzeti politikánk nem irányul senki ellen. Mindössze a többségi népet

Inculetz belügyminiszter Bessarábia üdvözlését tolmácsolja. Hangsúlyozza, hogy a besszarábiaiak utolsó csepp véréüket is készek feláldozni Nagyrománia területi épségéért.

Nistor munkaügyi miniszter biztosítja a kereskedőket és az iparosokat, hogy a kormány a legnagyobb jóindulattal van irántuk és módot talál arra, hogy jogos sérelmeiket rövid időn belül orvosolja.

akarjuk az öt megillető jogokba helyezni. Türelemmel leszünk másnyelvű és máspallású állampolgárainkkal szemben, nem áll szándékunkban bárkit is üldözni, vagy jogaitól megfosztani. A román nép békében és egyetértésben akar élni mindenkivel. Külpolitikánk is ezen az igazságon alapszik. Keressük a jó viszonyt a szomszédos államokkal, tisztázandó szándékkal, minden hátsógondolat nélkül munkálkodunk azon, hogy a béke Európának ebben a részében is éreztesse áldásos hatását. Ám, ha igazán akarjuk a békét, legfőbb gondolatunk határaink biztonsága kell hogy legyen. Mindent meg kell tennünk abban az irányban, hogy hadseregünk mindenkor megfelelhessen nagy hivatásának. Minden áldozat kevés, amit a hadseregért hozunk. A kormány tudja kötelességét és elvárja, hogy nagy munkájában az ország népe pártállásra való tekintet nélkül segíteni és támogatni fogja mindazokat, akik az ország biztonságát akarják megteremteni. Ha kormányzásunk első esztendejét arra szenteltük, hogy véglegesen rendez-

Tessék kívánni és elfenni!

15. sz. SZELVÉNY

a B. L. decemberi
regény-ajándékára.

1-15-ig sorszámmal látott 15 db decemberi szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregénytárának 1934 decemberi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszolgáltathatók Bukarestben: a B. L. kiadóhivatalában (Calea Moșilor 59), vagy a főbizományosnál („Cosmopolis”, Calea Griviței 10) Brassóban: a B. L. kiadóhivatalában mindenütt máshol: a helyi bizományosnál. — Előfizetőknek nem kell a szelvényeket gyűjteni, a 4 lej befizetik az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan uton kapják meg, mint az újságot.

zük az adóskérdést, úgy a következő év, amibe most lépünk, a hadsereg iránti szeretetünk és felelősségérzetünk tettekkel való kifejezésére ad nekünk alkalmat: „Mindent a hadseregért!” — így hangzik a mi jövőévi programunk.

Rátérve az erdélyi városok problémájára, általános figyelem középette a következőket jelentette ki:

— Az erdélyi városok mindig román városok voltak. Soha egy pillanatig nem szüntek meg román jellegűeknek lenni.

A miniszterelnök hangoztatta, hogy az erdélyi román elem támogatása a kormány egyik legfontosabb tevékenységét fogja képezni. Különösen a városokban lakó román elem szorult gyámolításra, mert — szerinte — itt nyilatkozott meg legbrutálisabban az elnyomás politikája.

Tatarescu nagy tapssal fogadott beszéde után Stefanescu-Goanda, a kolozsvári egyetem rektora szólalt fel, majd kezdetét vette a miniszterek és a prefektusok közös tanácskozása.

NEM AZ ALANTAS SZENVEDÉLYEK CIRÓGATÁSA...

A kolozsvári értekezlettel egyidőben a kormány félhivatalosa vezércikkben foglalkozik a liberális párt nemzeti programjával. Megállapítja, hogy ebben a pártban mindig hajlékot találtak a nemzeti értelemben vett nemzeti eszmék. Ugyanakkor azonban távol tartotta magát azoktól a népbolondító jelszavaktól, amelyek minden időben kárára voltak az őszinte, tiszta és igazi nacionalizmusnak.

— Nem az alantas szenvedélyek cirógatása, nem is a népbolondító szónoklatok, hanem egyedül az érző nacionalizmus, a román elem rendszeres támogatása juttathatja birtokunkba azokat a fegyvereket, amelyekkel fellépünk ellenségeinkkel szemben és megerősítjük belső helyzetünket. A csatolt tartományok népe védelmet és segítséget talál ebben a politikában és azokban a tettekben, amelyek többet érnek az időabló és haszontalan szónoklatoknál.

A GYÜLÉS UTÁN

Az esti órákban kiadott kommuniké szerint az értekezleten a kormány tagjai az erdélyi parlamentárokkal és prefektusokkal közösen megvitatták az időszerű erdélyi kérdéseket.

Magánuton úgy értesülünk, hogy a megbeszélés során Muica udvarhelyme gyei szenátor szövéttette „a székelyföldi románok ügyét” és megfelelő kormányintézkedéseket követelt az „elmagyarosodott” románok püsszátállítására.

Több felszólalás után Tatarescu miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány helyzete erős és mindaddig helyén marad, amíg programját meg nem valósította.

Nagy szenzációt keltett, hogy a miniszterelnök délután 5 órakor meglátogatta lakásán Vajda volt miniszterelnököt.

Ugyancsak a délután folyamán Inculetz belügyminiszter Dunca prefektus és Costescu állambiztonsági felügyelő társaságában látogatást tett a városházán, a rendőrségen és a sziguranacán.

Este 7 órakor Tatarescut és a kormány többi tagjait Ivan ortodox püspök látta vendégül. A miniszterelnök kíséretével együtt 9 óra 20 perckor Ursaniba utazott, ahol részt vesz Duca halálának évfordulója alkalmából rendezett gyászistentelven.

Jamandi lemondott — a H-csoport nem veszi tudomásul

A fővárosi déli lapok jelentése szerint Tatarescu miniszterelnök hosszú levelet kapott a Párisban tartózkodó Jamandi minisztertől. A levélben a propagandaminiszter a következő elhatározását hozza a miniszterelnök tudomására:

Tekintettel arra, hogy parlamenti beszéde következtében kényes helyzetbe került a kormány s ő segítséget akar nyújtani a kibontakozáshoz: szabadkezet ad a kormányfőnek a személye körül keletkezett kérdések mielőbbi elintézésére és ecélből rendelkezésére bocsátja tárcáját.

Kormánykörökben úgy tudják, hogy Tatarescu csak Kolozsvárról való visszatérése után hozza hivatalosan nyilvánosságra Jamandi lemondását.

A propagandaminiszter levele a liberális fiatalság vezető köreiből nagy nyugtalanságot keltett. Csütörtökön a késő esti órákban megjelent a miniszterelnökkel a Jamandi vezetése alatt álló H-csoport küldöttsége és közölte Tatarescuval, hogy a H-csoport

nem veheti tudomásul Jamandi lemondását.

A Jamandi-ügy a jelek szerint érdekes, újabb fejleményeket ígér, bár a lemondást hivatalosan még nem erősítették meg.

A kormány helyzete

Az Adeverul arról ír, hogy a napokban újabb krízis-hírek kaptak lábra. Ugyanakkor azonban, amikor hivatalos helyen érlelyesen cáfolják ezeket a híreket, az állítólagos miniszterjelöltek bizalmasaikkal közlik, hogy az új miniszterelnök kinevezése befejezett ténynek tekinthető.

— Előbb a kávéházakban beszéltek az esetleges változásokról. Most ellenzéki, sőt kormánykörökben is talajra találnak ezek a hírek, amiket angliai viszonylatban senki nem hírne el... Nem ártana, ha mi is rátérnénk a normális politika útjára — jegyzi meg az Adeverul.

A lap másik cikkében biztosra veszi, hogy a közeljövőben megtörténik a kormány átszervezése.

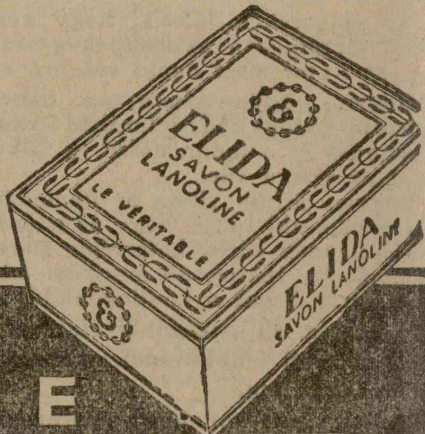

csakis finom szappant,

mint az ELIDA LANOLIN, amely a bőrpolás elismerten legjobb eszközét, a lanolint tartalmazza. Finom habja lanolin védő réteggel vonja be a bőrt és így megvédi a zord időjárás kellemetlenségeitől.

ELIDA

SAVON LANOLINE

Husz munkás halálát okozta az iparvonat mozdonyának felrobbanása

Rémes szerencsétlenség egy amerikai városban

Newyork, december 29.

A Nyugatvirginia államban levő Montgomery városban tegnap irtózatoss szerencsétlenség történt. Egy 350 bányász szállító iparvonat mozdonyát felrobbant. A robbanás olyan rettenetes erejű volt,

hogy a közelben összeomlott tőle egy épület, a vonat első három kocsija pedig pozdorjává zúzódott.

A robbanás következtében husz bányász szörnyethalt s mintegy ötven kisebb-nagyobb sérüléseket szenvedett.

Bukik a belgrádi rendőrfőnök, állítólag a magyarok kiutasítása miatt

Belgrád, december 29.

Amint a belgrádi lapok jelentik, Lazarevics rendőrfőnököt illetékes helyről felszólították, hogy miután elérte a törvényes korhatárt, kérje nyugdíjaztatását. Jugoszláv politikai körökben azonban úgy tudják, hogy Lazarevics a régenstanács buktatta meg. A rendőrfőnök

ugyanis összetűzésbe került a régenstanács tagjaival, amikor a Genfben tartózkodó Jettics külügyminiszter távollétében elrendelte a magyarok tömeges kitoloncoltatását, ami a külföldön nagy megütközést keltett s egyben igen meglehezítette Genfben Jettics tevékenységét. Jettics az intézkedést valósággal hátbatámadásnak fogta fel mert nem is értesítették róla.

Ítékeznek Leningrádban Kirov gyilkosa és 13 büntársa fölött

Kihívóan viselkedik a fővádott

(Moszkva) A leningrádi Szmolny-intézetben amelynek falai között Szergejevics Nikolajev Rodion nemrég megölt Kirovot, Sztalin bizalmasát, pénteken délelőtt kezdték meg Nikolajevnek és 13 büntársának főtárgyalását. Az épület helyiségeit és környékét már a reggeli órákban vörös katonák szállták meg. A Szmolny-intézet falai közé újságírók egyáltalán nem engedtek be s még a külföldi hírlapok tudósítói is kívül maradtak. A tárgyaláson részt vesz Kalganovics, Sztalin sógora is. Nikolajevet és 13 vádlottársát megbilincselve kísérték be a tárgyalóterembe. A terjedelmes vádlóirat felolvasása közben a haditörvényszék ügyésze megkérdezte Nikolajevtől:

— Bünsnek érzi magát?

Kirov gyilkosa megvetéssel és cinikusan válaszolt:

— Oroszországot megszabadítottam egy gátlékótól. Ha engem ki is végeznek, nyomomban mások következnek és befejezik műveimet.

Nikolajev a gunyos vallomás után szemébe nevetett a haditörvényszék ügyészének, majd elfordulva énekelni kezdett.

Schatzky, akit Nikolajev mellett a per másik fővádottjának tartanak, a tárgyalás során megtört és bűnbánatot mutatott.

A tárgyalás még folyik.

Madeira szigetén állítólag elfogták Kutypjepov tábornok elrablóját

Lisszabon, december 29.

Emlékeztet, hogy idestova négy esztendővel ezelőtt Párisban ismeretlen tettesek elrabolták Kutypjepov tábornokot, a franciaországi orosz emigráció vezérét. Hűába volt minden nyomozás, az ellenforradalmár tábornok eltűnése rejtély maradt.

Most újra szőnyegre kerül ez a titokzatos ügy azáltal, hogy Madeira sziget fővárosának, Funchalnak a rendőrsége letartóztatott egy Gall nevű gépkocsivezetőt, aki ellen komoly gyanúk merültek arra nézve, hogy ő vezette azt az autót, amelyben 1930. január 26-án Kutypjepovot párisi lakásáról elrabolták. Gall már régebben lakik feleségével Funchalban s a rendőrség most bizonyítékokat szerzett bűnrészségéről illetőleg.

A francia sajtó különben rendőrségi kihallgatása során kiugrott az ablakon s menekülni próbált, de hamarosan újra elfogták. Még nem tudni, hogy valóban ő az egyik elrablója-e a nyomtalanul eltűnt orosz tábornoknak.

— Epekő-, vesekő- és hólyagbetegek, valamint azok, akik bugysavas sók túlszaporodásában és közsvényben szenvednek, a természetes „Ferenc József” keserűviz állandó használata mellett állapotuk enyhülését érhetik el. Az orvosi gyakorlat számos kiváló férfi hosszú megfigyelés alapján megállapította, hogy a Ferenc József viz biztos és rendkívül kellemesen ható hashajtó a ezért prostatabetegségeknek is ajánlják.

A grivicai elitéltek egyrésze is amnesztiát kap

Bukarest, december 29.

Újabb bukaresti jelentésünk szerint az újévi amnesztiára előterjesztett foglyok között a grivicai lázadás több elítélte is szerepelni fog, akiket a munkásközpontok intervenciója folytán ajánlanak közkegyelemre.

KIUGROTT A VONATBÓL

— SZÖRNYETHALT

(Braila) A Braila és Buzău közötti vasutvonal Janca állomásán halálos szerencsétlenség történt. Grigoriu Margareta bukaresti uriaszszony, aki leugrott a vonatról, mielőtt az megállt volna, olyan szerencsétlenül csuszott el a földön, hogy koponyarepedést szenvedett és kórházszállítására közben meghalt.

Megint forr a német katlan

Ujabb kirobbanás előtt a Harmadik Birodalom belső ellentétei

Titokzatos válság-jelenségek, tömeges letartóztatások és ismét nagy „tisztogatási” akció Hitler széthúzó kormánypártjában — Göbbels „tájékoztatja” a német sajtót

Mi lesz a saarvidéki népszavazás után?

Páris, december 29.

A francia sajtó az utóbbi napokban igen sokat foglalkozik a Harmadik Birodalom belpolitikai helyzetével, amely ismét rendkívül zavarossá és válságossá vált. Pontos és részletes értesülések ugyanis mindeddig hiányoznak a nemzeti szocialista fél-uralomnak erről az újabb kétségtelen vajadásáról, a külső megnyilvánulások azonban mind arra mutatnak, hogy a

belső ellentétek ismét kiéleződtek és a birodalom megint komoly események küszöbén áll.

Egyelőre bebizonyosodott tény, hogy a karácsony előtti csütörtökről péntekre virradó éjszaka Reichswehr-csapatok zárták körül a hadügyminisztérium épületét s hogy

a birodalmi véderő azóta állandó riadó-készültségben van.

Tény az is, hogy a Reichswehr tagjainak karácsonyra adott szabadságát nagyrészt visszavonták s a katonák nem hagyhatták el helyőrségük területét az ünnepek alatt sem.

Magukra az okokra még nem sikerült teljes fényt deríteni s ezért a francia lapok beszámolóit inkább csak találgatásokra szorítkoznak. A párisi sajtó berlini magánértesülések alapján mindenestre megállapítja, hogy

a feszültség a Harmadik Birodalomban éppolyan nagy, mint június 30-ikának előestéjén,

de kirobbanására csak a saarvidéki népszavazás után lehet számítani.

Döntő csata készül a nacionalista és a szocialista elemek között

A birodalmi hadügyminisztérium környékének megszállását különféle képpen magyarázzák. Az egyik verzió szerint az említett éjjel Hitler részt vett egy Blomberg tábornok, hadügyminiszter által adott estélyen s ezért tették a széleskörű óvintézkedéseket. Más értesülés azt állítja, hogy a hadügyminisztériumban letartóztatás volt, amit azzal a kulisszák mögötti harccal hoznak összefüggésbe, amely egyrészt Fritsch tábornok, a Reichswehr főparancsnoka és a Hitlerrel egy követ fuvó Blomberg tábornok hadügyminiszter, másrészt a nemzeti szocialista párt megalkuvó és szélsőséges elemei között folyik ismét elkecseregett formában.

A Harmadik Birodalom vegyes főrekes vezetői mind elszántabban áskálódnak egymás ellen.

A mostani válságot döntő ütközetnek fogják fel a birodalom nacionalista és szocialista elemei között.

Párisban az a benyomás, hogy most még csak az előzetes tárgyalások kezdődtek meg s az összecsapásra január 13-ika, a saarvidéki népszavazás után kerül sor, persze aszerint, hogy milyen lesz ennek a népszavazásnak az eredménye.

A nemzeti-szocialista alakulatok nem akarnak beletörődni abba, hogy a „forradalom” — amint Hitler a nyár óta hangoztatja — véget ért s hogy most már sorvadása van itélve.

Mind követelőbbben zugolódni és tiltakozni, a vezetők viszont elhatározták, hogy eltávolítják mindazokat, akik zavarják önelégült emésztésüket.

Ujabb nagyszabású „tisztogatásra” készülnek, amely emlékeztet a június 30-ikára. Az elmúlt három hét folyamán máris ezernyi letartóztatást foganatosítottak a hitlerista alakulatok kebelében. A Hitler-rendszer részint a saarvidéki népszavazásra, részint pedig a válságos belső helyzettel kapcsolatban most újabb mély válságát éli, amelyből a kibontakozás módját nem lehet előre látni. A Reichswehr elérkezettnek látja az időt ha nem is a hitleri látszat-hatalommal.

hanem a nemzeti-szocialista uralommal való leszámolásra.

Göbbels: Példátlan tisztogatás lesz a pártban!

A válság már Berlinben is nyílt titok. Kiszivárgott hírek szerint Göbbels propagandaminiszter az 8 Uhr Blatt és a Deutsche Allgemeine Zeitung szerkesztőinek kivételével magához kérte az összes német lapok főszerkesztőit s kifejtette, hogy

napok óta valóban folynak letartóztatások s a saarvidéki népszavazás után olyan tisztogatási munka veszi kezdetét, aminek még nem volt példa a Harmadik Birodalom történetében. Göbbels kérte, hogy a sajtó ezt a bejelentést csak magánjellegű értesülésnek

vegye s a nyilvánosság előtt semmilyen formában ne fessegesse az ügyet. Az új tisztogatást maga Hitler rendelte el s neki az a szempontja, hogy mindenkit tartsanak ki a nemzeti-szocialista pártból és tisztességétől fosszanak meg, aki méltatlanná vált a bizalomra és nem viselkedik fegyelmezetten. Ebben a tekintetben nem veszik figyelembe a múltban szerzett érdemeket sem.

Ellenőrizhetetlen hír szerint már eddig is több ezer letartóztatás volt az elégedetlenség nemzeti-szocialisták köréből.

Az SA és az SS-csapatok között nagy az elkecseregett, mert tudják, hogy a Reichswehr követelésére körülbelül újabb 250 ezer embert fegyvereznek le.

Rettenetes fagyhullám pusztít 'Amerikában'

262 áldozat, köztük 60 gyermek

New York, december 29. Az amerikai Unió középnyugati államain pár nap óta borzalmas fagyhullám hömpölyög végig, amelynek eddig 262 áldozata van, köztük 60 gyermek. A hatóságoknak a rettenetes hideg súlyos gondokat okoz, mert a fagy irtóztos pusztítást végez. A járókelők számára számos helyütt nyilvános melegedőket rendeztek be, mert különben szinte lehetetlenné válnék a nagyobb távolságokra való közlekedés.

A dermesztő fagyhullám Alaszka felől nyomul nyugatnak s a péntekre virradó éjjel elérte New Yorkot is. A jeges fergeg, amely több mint százkilométeres sebességgel száguld, tömegesen tépi ki a fákat és dönti ki a táviró-póznákat is, úgyhogy a táviró-forgalomban is zavarokat okoz.

A fagy Dawson városban érte el eddigi tetőfokát 42 Celsiuszal a fagypont alatt.

A pénzügyminiszter a nyugdíjtörvény módosítására készül

Bukarest, december 29.

Megbízható helyről származó értesülésünk szerint a pénzügyminiszter módosítani szándékoszik a nyugdíjtörvényt.

Állítólag már kiküldte a szükséges

anyag összegyűjtését végző előkészítőbizottságot.

Arról még nincs értesülésünk, hogy az új nyugdíjtörvény a régihez viszonyítva milyen újításokat fog tartalmazni.

Az orosz-román diplomáciai kapcsolat és a béke

Bukarest, december 29.

Cetatea-albai jelentés szerint a kievi szovjet rádióállomás karácsonykor igen érdekes beszédet közvetített. A román diplomáciai kapcsolatok felvételével a két ország — a beszéd szerint — értékes szolgálatot tett a béke ügyének. Ciuntu moszkvai román követ érdemeinek méltatása után a szovjetrádióban az a kijelentés hangzott el, hogy Moszkva az emberiség előhaladását és a béke alapjainak lefektetését szolgálja minden külpolitikai megnyilatkozásával.

Még egy miniszteri tárcát vesz magához Mussolini

Előtérben a keletafrikai gyarmatosítás ügye

London, december 29.

A Daily Herald római értesülése szerint fasiszta körökben arról beszélnek, hogy a kormányban rövidesen változás lesz. Mussolini

magához veszi a gyarmattügyi tárcát is, De Bono tábornokot, a jelenlegi gyarmattügyi minisztert pedig Szomália és Eritrea főkörmányzójává nevezi ki.

Mussolininek az a szándéka, hogy a két gyarmatot közigazgatásilag a lehető legrövidebb idő alatt összeolvastassa. A két gyarmat a jövőben Olasz-Keletafrika néven fog szerepelni.

De Bono tábornok Balbo sorsára jut: miniszterből gyarmati kormányzó lesz, a Ducénak pedig eggyel szaporodik miniszteri tárcája.

Franasovici miniszter királyi kihallgatáson

Bukarest, december 29.

Franasovici közlekedésügyi miniszter ma délből fél kettőkor Szinájába utazott, ahol kihallgatáson jelenik meg az uralkodónál, hogy beszámoljon előtte külföldi útjának eredményéről.

EMELKEDIK A BELFÖLDI ARANY ÁRA

(Bukarest.) A belföldi piacon néhány nap óta az arany árfolyama egyre jobban emelkedik. Az emelkedés okát nem tudják, a lej szilárd.

Lapzártakor

MANOLESCU-STRUNGA

román kereskedelmi miniszter, miután karácsony másodnapján Stockinger osztrák kereskedelemügyi miniszterrel folytatott tárgyalásokat, a Semmeringre utazott, ahol pénteken délelőtt megkezdte tárgyalásait a magyar kereskedelmi delegációval is. A magyar küldöttségnek Nickl Alfréd meghatalmazott miniszter a vezetője. A semmeringi román-magyar tárgyalásoknak az a célja, hogy a két ország közötti kereskedelmi szerződés helyes végrehajtását a jövőre is biztosítsák. A tárgyalásokat két napra tervezik. Bécsi politikai körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak a semmeringi megbeszéléseknek, amelyek nem új kereskedelmi szerződés megkötésére vonatkoznak, hanem az érvényben levő szerződés fontosabb részleteit körvonalazzák pontosabban.

A FRANCIA-OLASZ EGYEZMÉNY

a bécsi Neue Freie Presse római külön tudósítója szerint lényegében elkészült. Mussolini fogadta Chambrun római francia követet s határozott formában előterjesztette neki Olaszország kívánságait. Chambrun elvben hozzájárult a kívánságokhoz. Franciaország hajlandó lemondani Szomália jelentős részéről Olaszország javára. Franciaország Ausztria tekintetében is teljesíti az olasz óhajokat.

A NÉMET TAVIRATI IRODA

félhivatalosan cáfolja azokat a külföldi sajtóban megjelent híreket, amelyek szerint december első felében 4 ezer embert tartóztattak le Németországban s közülük 25-at ki is végeztek. A fajtalankodás elleni törvénytiszakasz alapján őrizetbe vettek ugyan 300 egyént, akik közül már csak száz van őrizetben, a többit szabadon engedték. Brückner volt sziléziai tartományfőnököt nem végezték ki, hanem idegösszeomlása miatt egy berlini kórházban fekszik.

AZANA VOLT SPANYOL MINISZTERELNÖKÖT

a madridi legfelsőbb bíróság rendelkezése szabadlábra helyezték, mert a vizsgálat megállapította, hogy semmi része nem volt a katalán forradalomban. Szabadon engedték Bello Louis volt minisztert is, mert rá sem tudták rábizonyítani a katalán felkelésben való részvételét.

Hogyan?... Igen, igen! Csakis

segít biztosan és azonnal! — mert mindig fényesen bevált!

Togal

Rheuma / Ülőidegzsába / Ideg- és főfájás
Köszvény / Spanyolnátha / Meghülés

A Togal-tabletta erős húgysavoldó és baktériumölő hatása. Idült esetekben is fényesen bevált!

Togal semmivel sem pótolható! — Togal biztosan segít! Gyógyszertárakban és drogériákban. Lei 52.— és Lei 130.— A Togal-tabletta svájci készítmény.

GÁBOR ISTVÁN:

Zacharov Basil rózsái

Konstantinápolyban egy nap elindul egy kis csavargó élet, valami Bazileo Zachariás a külvárosban, a piszokban, a tifusban, a kolerában, ami a nap mindent érlelő mocsarában olyan pusztító és olyan gyakori és tuljut mindenek és legyőz mindent és egyszerre csak itt van Európában, Párisban és Londonban és királyok ismerik és hercegek barátoknak vele és elvesz egy Bourbon hercegnőt, aki beleszeret.

Ez egy egészen különös és elborzasztó sikere és karrier olyan emberek számára, akik még mindig egyenes utakhoz ragaszkodnak, ez egy egészen lebeszélő karrier a egy egészen destruáló valami, olyan lelkek számára, akik azt mondják, hogy csak menünk egyenesen, lassan és nyugodtan és becsületesen.

Egy ilyen Sir Basil Zacharov párisi és londoni palotája előtt az ember igen elgondolkodhat a becsületes élet és egy becsületes karrier választása fölött s egy kicsit igen felpeszdl a vére, ha visszanez szürke napjaira és ugyanakkor végignézi Zacharov kalandokkal és milliókkal teli életét.

Azsiái Mougla egy igen kis eldugott, ismeretlen hely és Bazileo Zachariás innen indul el, valami egészen különös csavargásban és hajófelkerekedésben, megérkezve Konstantinápolyba, ahol görög iskolában jár, hogy írni és olvasni megtanuljon. Mikor megtanul írni és olvasni, akkor tisztán látja, hogy ez a Bazileo Zachariás igen ázsiai név ahhoz, hogy az ember Európában karriert csináljon és sietve felcseréli a nevét: Basil Zacharovra.

Es így indul el, ezzel a névvel, még egészen lenn és egészen semmiben, még csak pénzváltó, idegen vezető és ami egészen groteszk, Európa ezen későbbi üzleti lángbaborítója: tüzoltó lesz.

Nagybátyja Konstantinápolyban gazdag kárpitos ide áll be dolgozni, illetőleg sikkasztani. Sikkasztani annyit, a mennyit lehet és megszökik. Nagybátyja, aki látja, hogy Basil „igen szeleburdi és züllésre hajlamos fiatalember”, körözteti. Körözteti minden rokon elérékenyüléstől mentesen.

Basilt azonban nem lehet elfogni olyan könnyen. Zacharov Basil, már karrierje elején biztos és cél felé tartó. Sikkaszt Európában, így tehát biztos utján van karrierjének.

Londonban ugyan elfogják, de megmenekül. Hogyan, mi módon? Ez már az ő titka, Basil Zacharové, aki ezután Görögországban telepszik le és egy rossz szul sikerült szőnyegkereskedői év után, Nordenfeld angol fegyvergyáros görögországi ügynöke lesz.

Fegyver, — végre, ami Basil Zacharovnak tetszik. Ez nem tüzoltás, ez nem idegenvezetés és nem szőnyeg, amivel házalni kell kilátástalanul. Nem: Fegyver! És jönnek a tervek. Zacharov Basil karriert akar és pénzt.

Őt, az ázsiai embert, igazán nem érdekli néhány intellektuel vagy egyéb békés köznapi élet itt Európában, őt igazán nem érdekli Schoppenhauer, Spencer és Rousseau, ő pénzt akar és üzletet akar és elmegy Londonba Nordenfeldhez és azt mondja: Nézzé, Nordenfeld! — így mondja, ur nélkül, mert ez imponál Nordenfeldnek, aki előtt mindenki földig hajol, azt mondja, nézzé, Nordenfeld, én jóban vagyok Skulidisz miniszterrel, dolgozzunk együtt, szállítsunk fegyvert Görögországnak. „Jóban vagyok”, így mondja, noha Skulidist nem ismeri, csak éppen, hogy tudja, hogy van, lapokból ismeri, de Nordenfeld lelkesül és Zacharov Basil szállítja a fegyvert Görögországnak. Ez még 1887 körül van. Ekkor ragyogó és lelkes görög hazafi Zacharov, azonban közben tekintve, hogy a Nordenfeld részvények nem emelkednek olyan sebesen, ahogy általában harcok, elgyőztört életek és megölt tetemek árán az más háborúkban szokott tehát Zacharov Görögország ellen-segeinek is szállítja a fegyvet.

Basilt, a hazafit, egészen minimális és rövid töprengés után legyőzi az üzlettember, amelyik nemzetközi és igazán megvet minden primitív nacionalizmust.

Zacharov ezután Londonba megy. Most már nem körözik, most már ur! Most már Nordenfeld jobbkeze, segítőtársa és eszmeadója, most már Londonba úgy érkezik, mint egy ragyogó agy, most már a konkurrens igazgatóval is tárgyal, Vickers, annak mérnökével, Maximmal és néhány óra és néhány pillanat alatt, ott ragyog a nemzetközi piac tudatában a legszedületesebb karrier. A Vickers és a

Széleskörű amnesztia készül az ujévre

Amnesztiát kapnak a politikai elítéltek is

Bukarest, december 29.

A Tempo értesülése szerint az uralkodó ujév alkalmából széleskörű amnesztiát ad. A megkegyelmezésben a közjogi bűnök miatt elítéltek mellett, a politikai bűnösök is részesülnek. Az igazságügy minisztériumban most állítják össze azoknak az elítélteknek a listáját, akiket az illetékes hatóságok megkegyelmezésre méltóknak tartanak. Hírek szerint a kegyelmezésre előterjesztettek között Bruno Seletzky neve is szerepel. Az amnesztiáról szóló királyi dekrétum a hivatalos közlöny január 2-iki számában jelenik meg.

A Jugoszláviából kiüldözött magyarokat védő ligát alakítottak az amerikai magyar egyesületek

Kérték Roosevelt, Borach és Avenol támogatását

Newyork, december 29

A Cleveland-ben élő magyarok egyesülete karácsony napjára nagygyűlésre hívta egybe az Egyesült Államok valamennyi magyar egyesületének képviselőit. A kongresszuson többek között foglalkoztak a jugoszlávai magyarok kiüldözésének ügyével is s tiltakoztak a szerb hatóságok eljárása ellen.

A nagygyűlés megalakította a Jugoszláviából kiüldözött magyarokat védő

ligát, amely rögtön megkezdte tevékenységét s támogatást kérő táviratot intézett Roosevelt elnökhöz, Borach szenátorhoz, a külügyi bizottság elnökéhez, valamint Avenolhoz, a Népszövetség főtitkárához. Borach szenátor rögtön válaszolt is, hangoztatva, hogy mély rokonszenvvel viseltetik a magyar nép iránt s boldog lesz, ha alkalomadtán segítségükre lehet az üldözött magyaroknak.

AHOL FELTÁMADT BABEL...

Kínai csecsemők és bengáliai alkoholisták a kolozsvári unitárius kollégiumban...

Beszámoló egy rokonszenves háborúról — Tapasztalatok egy egészségügyi propaganda-plakát kiállításán

Kolozsvár, december 29

Jóformán az egész világ itt nyüzsg, közös fedél alatt, az Unitárius Kollégium tornatermében, amelynek hatalmas falain újabb Babel támadhatna fel. Latinbetűs francia, góthetűs német szövegek mellett cyril-akombák és kínai kriksszkrakszok tekintenek le megannyi plakátról, amelynek mindegyike harcot hirdet, amely az antimilitarista látogatók gyűlöletét sem keltetheti fel: a betegségek elleni küzdelem!

A hatalmas anyagot, amely különben Schmidt Béla dr., marosvásárhelyi orvos gyűjteménye, a kolozsvári munkásszervezetek oktatóbizottsága állította ki.

A világ négy sarkáról rivalgó harcizaj közepette brómként hat és enyhülést hoz ennek a plakát-tárlatnak a megtekintése, mert jó tudni, hogy akad még egy eszményi harc is, amely kivételesen nem az ölést, hanem a gyógyítást tüzte ki céljául. Igen, ha létezik egyáltalán ilyesmi, ez „ideális” háború, mert nem családapák, hanem bacillusok és egyéb kórokozók ellen viselik.

Fegyver helyett tollal és ecsettel, puszkagolyók helyett olombetűkkel folyik ez a küzdelem! Plakátokon és propaganda-füzetekben.

Egy négyzetcentimétere rokonszenvesebb, mint Verdun egész tömegével!

Törökország egyik plakátján, folyondárként kuszó cirkalmak között, ványadt fücska szédeleg egy egészséges török

lurkó mellett. Tuberkulózis.

Anglia és gyarmatai, különösen Bengália, narancsevéssre buzdítja V. György alattvalóit. Amely állítólag nátha ellen is hathatós szer. És látszik legalább is az egyik plakáton, amelyen két rendőrház narancs letartóztatja az influenzát. Csunya, zöldes, uborkaformájú szörny az influenza, undorodni lehet tőle. A két uniformisos narancs viszont egyenesen ennivaló.

Jugoszlávia az alkoholistákat fenyegeti meg dörgedelmes plakátjainak egyiken. Legutóbb az elemiben láttam ilyet, a régi világban, „Az alkohol öl, butít és nyomorba dönt” felirással.

Lengyelország a csecsemőket veszi védelmébe, az USA nemibetegségek ellen küzd a házasságoknak ad tanácsokat. Hollandia a munkások felé terjeszti kezeit, Brazília a ráktól óv, Olaszország az anyákat pártfogolja, Csehszlovákia pedig a falu higiéniáját viseli szíven.

„Es viszont! Mindnyájan küzdenek minden ellen! Bár mindenben ilyen harmónia lenne!

Románia plakátjainak egyikén ismerős integet felém: a brassói stadion. Egy másik plakát: „Több tejet!” Ehhez is volt már szerencsém a kolozsvári elemisták egyik propaganda-felvonulása során.

Franciaország plakátjai, bár a vérébaj ellen küzdenek, művésziileg egyáltalán nem hatnak. Színesnek elég szürkék és változatosnak inkább unalmasak!

Pazar viszont egy belgumi plakát, a

Nordenfeld-gyár fuzionált gyártelepe, ahol a vezérigazgató: Zacharov Basil.

Es mi kell még Európában, ebben a mindig gyulékony, égő pokolban, itt, egy végtelen löporhordó tetején? Mi lehet egyszerűbb és páratlanabb üzlet, mint a fegyver?

Most már Tokio éppen úgy tárgyal Zacharovval, mint az összes európai hatalom és jön a világháború, ahol Zacharov olyan szerencsés és olyan kitünő, hogy nem a központi hatalmakkal, hanem Franciaországnak szállít fegyvert.

Es egy nyert háború után nyomban ott van kabátja gomblyukában a francia becsületrend.

Ez a furcsa és annyinak kiosztott rendjel, amit mult év őszén mosolyogva és

tiltakozva visszautasított Victor Marguerite, akinek nem kellett ez a kitüntetés, a zacharov bazilok és a sztaviszkyk után.

Az egész furcsa és rohanó karrier csak úgy jutott eszembe, hogy egy párisi lapban azt olvastam, hogy Zacharov szereti a virágokat és rózsák között él.

Az egész életéből egy tűzbeborítandó és borzalmas Európa fókuszában, csak ezt jegyzi fel róla a párisi lap.

Zacharov szereti a rózsákat.

Es látom nizzai palotájának kertjében ezt az európai karriert, ahogy ül és egyetlen intésével, egyetlen zuhanó részvényének ingadozásával, meggyújtja magát a világot.

Szinte hihetetlen, hogy Párisban, ahol agyak, elmék és életek égtek el a szabadság, a kultúra, a haladás és az em-

melyen borbó alapon pirosposzsgás pályásbaba cuclizik.

A németországi plakátok igyekeznek alaposak lenni. Nyilván a horogkereszt előtti korszakból származnak!

A kiállítás legbizarrabb látványai közé tartoznak a szírvány minden színében pompázó kínai propaganda-röpcédulák, amelyek a képeknek megfelelően bizonyára megszívlelendő tanácsokat népszerűsítene. Kár, hogy nem lehet a szövegeket elolvasni! (Nálunk az ilyen röpcédulák egészségügyi-propaganda nem lenne tanácsos! Elkoboznák!)

Érdekes az a kínai falragasz is, amelyen egy ferdeszemű mama rozsdás szegyet huz ki sipítózó, copfos lurkója talpából.

A Szovjet csak négy kisméretű plakáttal szerepel, ami nem azt jelenti, hogy ott egészségesebbek volnának az emberek...

Annál gazdagabb az osztrák és a magyar anyag! (Egymás mellé kerültek a falon, mint hajdan a morochiában!) Különösen a magyar plakátok tetszettek, amelyek nem feledkeznek meg többek között arról sem, hogy a kuruzslók, a javasasszonyoktól egyaránt óvakodni kell! „Kuruzsló” és „javasasszony” ez a két ismerős szó, talán mégis a legbizarrabb ebben a bábeli nyelvzavarban...

A kiállítás katalógusa szerint a falakon szereplő plakátok csak egy részét alkotják Schmidt Béla dr. gyűjteményének... Rengeteg plakátja lehet, ha ez a sok száz csak egy rész!

Szeretném javasolni különben a rendezőnek, hogy a kiállításra a világ valamennyi diplomatáját és fegyvergyárosát hívják meg! Hadd jöjjenek északról, délről, keletről és nyugatról a háborút szajkózó nagyfejek, akik nem tudják, hogy ezen a beteg világon többet épít az ilyen küzdelem, mint amennyit rombadönt az a másik háború!

Nemes Ferenc

A szegényasszony szerencséje

Szentes, december 29

A napokban hagyta el felgyógyultan a szentesi kórházat Cooper, egy nagy londoni biztosítótársaság vezérigazgatója, aki az ősszel a magyarországi fiókintézetnél tett látogatása alkalmával a szentesi országúton gépkocsiszerencsétlenség áldozta lett. Felgyógyulása után most első dolga volt megjutalmazni azt a szegény asszonyt, aki a szerencsétlenség után gondjaiba vette és ilymódon valóságos életét mentette meg. Cooper karácsonyra nagyobb pénzösszeget küldött megmentőjének, ugyanakkor a biztosítótársaság 24 hold földet vásárolt az egyszerű módossá vált szegény asszonynak.

ELŐKÉSZÜLETEK A KÖLCSON-JEGYZÉS MÁSODIK RÉSZLETÉRE

(Bukarest.) A belügyminisztériumban folynak a belföldi kölcson második részének előkészítő munkálatai. A második belföldi kölcsonjegyzés január 15. és 20-ika között lesz.

MENESZTIK BELGRAD RENDŐRFÖNÖKÉT

(Belgrád.) Amint a belgrádi lapok jelentik, Lazarevics rendőrfőnököt illetékes helyről felszólították, hogy mintán elerte a törvényes korhatárt, kérje nyugdíjaztatását. Belgrádi politikai körökben azonban úgy tudják, hogy Lazarevics a régenstanács bukatta meg. A rendőrfőnök ugyanis összeütközésbe került a régens tanács tagjaival, amikor a Genfben tartózkodó Jéffics külügyminiszter távollétében elrendelte a jugoszlávai magyarok tömeges kitoloncoltatását, ami a külföldön óriási megütközést és megdöbbenést keltett.

beri igazság vérszécsében, akadjon organum, amelyik csak ennyit jegyez fel Zacharovról.

Zacharov rózsái, borzalmas, groteszk virágzásukban torz Európának hazug illatai s Zacharov, undok pribékje ennek a kertnek, ahol felborítva minden megáldottat, minden eszmét s minden elvágyottat, csak a vért és az üzleti részvényeket látja.

Zacharov rózsái között, az az európai hazugság, amiből végre fel kell ocsudni élni akarásunk és halálbakergetésünk utolsó zaklatott napjaiban.

Zacharov rózsái egy hazug kor pernetrális büztét fertőzik, ahonnan csak gáz és vér és srappell borulhat megkínzott és meghajszolt Európára.

Hó nélkül

Brassó, december 29

Hígyjék el, őszintén idegenkedem mindenem egyenlegtől, mérlegtől és egyéb bürokratikus skatulyától, de talán mert éppen év vége közeledik, ez egyszer nem tudok ellentétetni a kísértésnek. Bilancot kell csinálnom. Igen: bilancot, amitől edes anyanyelvünknek egy felő állhat minden haja szála. Azért ne essék megijedni, nem olyan újévkor dukáló, egész esztendő mérlegről lesz itt szó, hogy hát „tekintünk vissza... és vonjuk le...”, nem, ez tulságos nagyképszerűség lenne manapság, csupán egyszerű karácsonyi utáni mérleget szeretnék csinálni, szerény összehasonlítást arról, hogy mit vártunk és mi volt.

Mert várni, sokat vártunk, ha nem is éppen az anyagtól, vagy azoktól, akik sorsunkat még magasabbról irányítják, nem ilyen naívak már mégsem vagyunk — csupán magától az egyszerű tényből, hogy két napig szabad, gondatlan emberek leszünk.

Erre heteken át készültünk, terveket szőttünk erre a nyomoruságos két napra, lázasan agyaltuk ki és illesztettük össze mindazokat a hazugságokat, amelyek két napi nyugalmat garantálhattak. Előkészületeinkben az ócsarlás egészen fantasztikus magasságig emelkedtünk, elhittük, hogy két napig mindenki szeretni fogja egymást.

Két napi szeretet és béke ez volt a kikialtott nagy program, de ezen belül számos kisebb, magánműsorszámunk is volt. Ezt már mindenki zsebbeli adottsága és vérmérséklete szerint eszelte ki. Főszám természetesen a permanens karácsonyi műsor: a tél és hó volt, ami nem jött. Pedig mi minden töltünk telhetőt megtettünk. Jöelre áttanulmányoztuk a predeáli szállodai árakat, a színajai kaszinó nyereségi lehetőségeit, emlékeztetők többször lejárultak Csik, Gyergyó és Háromszék hegy- és vízrajzi térképét, földtani és klimatikus kutatásokat folytattunk a Kárpátok bércei között. Mindezt persze csak magánzorgalomból, holmi iskolás stréberségből csillogtattuk meg magunk és mások előtt, hogy aztán könnyed vállrándítással így szóljunk: — ezért a pénzért Csíjába is mehetnénk. — De oda sem mentünk. Ellenben ők jöttek hozzánk, sajnos, korlátolt számban. Ők, akiknek pénzük van, akik hó nélkül kávéházakban és éttermekben szeretnek sportolni. Kivülről egészen úgy néztek ki, mint a valódiak. Dressz és egyéb időszerű kellek kifogástalan rendben. Voltak, akik a bafuszukból a bakancsukig divatos barnában bizonyították finom izlésüket, voltak, akik hajban és szájbán megengedtek maguknak némi kilengést. De mindannyian, ezek az egyszerű, pöttyös és kockás álsportolók arra voltak jók, hogy mi annál élénkebben érezzük hullázóld uniformisunkat. Az ég és a természet karácsonykor cserbenhagyott. Ezt a tételt elkönnyelhetjük a tartozik rovatba.

Ami pedig a nyugalmat illeti, semmiféle panaszra sem lehetett okunk. Igazán senki sem zavart. Két napig nem robbantottak, nem sértegettek és nem kértek elégtételt, nem mondtak le, sőt az általános fejtelenedést is gondosan felzárkóztatták nyugalomunk érdekében. Hát szabad ennél többet kívánni? Megkaptuk a magunk kétnapos lélegzőszünetét, amit időnként a továbbiak kedvéért mégis adni kell, két napig magunknak élünk, áldozhattunk a gazdaságom (magyarul zabálás) oltárán és szánkózt, ha nem akartuk, nem kellett egyéb megtönsa, csak saját gyomorrontásunk. És mi még merünk elégedetlenkedni, merjük úgy érezni, hogy vágyálmainkat beteljesületlenül kell elraktározunk jövőre, pedig nem is voltunk az egyetlenek, akiknek ilyen jól sikerült a karácsony. Magam is tudok még egy boldog, zavartalan ünnepeletről. Ezt a szabályt erősítő kivételt bűn volna kihagyni pontos karácsonyi statisztikámból.

Látó Anna

A MAGYAR KÜLÜGYMINISZTER AUTÓKARAMBOLJA

(Budapest) Az elmúlt éjszaka súlyos autókarambóltörtént Kánya magyar külügyminiszterrel. Kánya este 10 órakor hagyta el a külügyminisztériumot s gépkocsin igyekezett hazára, a Hadapród-úton levő villájába. Az egyik utcakeresztezéskor teljes sebességgel fordult be egy másik gépkocsi, amely belerohant a külügyminiszter kocijába. Kánya kociján az ablakok és a szélvédő üvegek betörték, a sérültek lezuhadtak, de sem a külügyminiszter, sem pedig a sofőr nem sérült meg. A másik gépkocsiban ülő Levin Miksa, a Corvin-áruház igazgatója súlyosan megsebesült. Kánya a súlyosan sérült igazgatót saját sofőrjével küldte be a Szent-János kórházba.

Eiselsberg híres bécsi professzor nyilatkozata a sebészet legújabb fejlődéséről

Bécs, december 29

Eiselsberg Antal, a bécsi egyetem híres professzora adta az alábbi érdekes nyilatkozatot a modern sebészet mai állásáról:

— Theodor Billroth tanítványa vagyok, minden idők legnagyobb sebésze, aki mint kutató és sebész utólrhetetlen volt. Többek között ő alapította a Rudolfinerhausot, amely ma is magas színvonalon áll s iskolájából kerültek ki a legjobb sebészek. Mikor nagy mesterem halálának negyvenedik évfordulójára való emlékezéssel kezdem a válaszadást, meg kell állapítanom, hogy a Billroth halála óta eltelt negyven esztendő alatt a sebészet hatalmasan fejlődött. A Bill-

roth-klinikán 1893-ig folytatott tízéves tevékenységem alatt például egyetlen vakkélopációt láttam és manapság a vakkélműtétet már minden részletében kidolgozták, úgy az irritáció nélküli esetekben, mint a roham tetőfokán és hashártyagyulladás esetén.

— A narkózis soha nem sejtett fejlődésen ment keresztül. Billroth, aki ifjúkorában figyelemmel kísérte az általános narkózis nagy fellendülését, azzal igyekezett a kloroform vesélyeit csökkenteni, hogy étterrel és alkohollal felhigitotta. Manapság érdekes módon a narkózis alatt, vagy közvetlenül utána rosszul lélegző beteggel nem oxigént, hanem szénsavat lélegeztetnek be, —

ugyanazt a gázt, amely nagyobb adagolás esetén fulladást okozhat. Körülbelül huszonöt évvel ezelőtt dr. Eppinger, akkor az orvosi klinika asszisztense ajánlotta nekem ezt az eljárást, de nem mertem megkísérlni és így ennek a kiváló módszernek a bevezetése Henderson amerikai orvosra maradt. S ha már az érzéstelenítésről tartunk, emlékeztetnem kell arra, hogy ma már a legsúlyosabb műtéti beavatkozásoknál is teljesen fájdalommentesen lehet dolgozni pusztán helyi érzéstelenítéssel, mint például bonyolult agyműtéteknél és gyomoroperációknál, hátgerincműtéteknél és golyvaeltávolításánál, a felső állkapocs rezekciójánál stb.

A tuberkulózis műtéti kezelése

— Nagy haladást tett a mellüreg sebészete tuberkulózisnál. A műtéteknél ezt a fajtát Billroth egyik kedvence tanítványa, Mikulicz és ennek tanítványa, Sanerbruch berlini professzor, aki így Millroth szellemi unokája, fejlesztették ki. Meg kell említeni a tuberkulotikus esetekben alkalmazott mesterséges pneumothorax-ot is. Egészen újszerű és rendkívül eredményes műtét a szív varrása, amit először a frankfurti Rehn hajtott végre; rendkívül vakmerő operáció, a mely az utóbbi években sok életet mentett meg. A szívűtétek technikája szintén sokat fejlődött. Az emésztőszervek traktusában ma már a megbetegedett testrészek lokalizációja és eltávolítása mindennapos, csak a nyelőcső melli részét és a gyomorszájat nem hódította meg még a sebészet. A nyelőcső eltávolítását már legalább százszor megkísérelték és sok műtétet be is fejeztek, de az eredmények még szörványosak, szinte az ujjamon számolhatom meg őket. Éppen ezért örömmel kell megállapítani, hogy néhány hónappal ezelőtt egy angol sebésznek sikerült egy rákos nyelőcsövet eltávolítani s az operációt teljes sikerrel befejezni. Meg kell jegyeznem, hogy Billroth volt egyike az elsőeknek, aki sikerrel távolította el rákos megbetegedés miatt egy nyelőcső nyaki részét.

A VÉR ÉS AZ EREK

— Ma már ismerjük a hasnyálmirigyveszedelmes és gyakran alattomos hatását. A belső szekréciók tana egyébként csak a legutóbbi években fejlődött ki. Hogy egy pillanatra elhagyjam a sebészeti területét és az egyéb orvosi tudományok birodalmát érintsem, meg kell állapítanom, hogy uttorok voltak Wagner-Jauregg professzor kutatásai, aki maláriás véroktásokkal mesterségesen lázt idézett elő elmébajosoknál, különösen a progresszív paralízis esetében és a luesz egyéb késői stádiumaiban. Ma már nagy azoknak a betegeknek a száma, akik ezzel az eljárással súlyos szenvedésekből gyógyultak meg. És milyen óriási sikere van Ehrlich salvarsanjának!

— Külön fejezet a vérkeringés vizsgálatának fejlődése. Ma már szinte naponként adunk befeckendezéseket a vérpályába. Emlékszem még tanulókoromból, hogy az érvágás kivételével sohasem csapolunk vért, annyira óvakodtunk az erek megsértésétől. És ma rendszeresen adunk injekciókat a vénákba! Csak a visszértágulás modern kezelésére hívom fel a figyelmet. Alig van súlyos kórházi beteg, akinek ismétlem, gyakran naponként adnának intravénás injekciókat. És a vérátömlesztés! Mint asszisztens egyetlent se láttam és 1926-tól 1934-ig klinikámon több mint kétszáz hajtottak végre. Laudsteiner bécsi tudósna köszönhető, hogy ebből a megbízhatatlan és veszedelmes műtétből áldásos beavatkozás lett.

RÖNTGEN CSODÁJA

— Nem szabad megfeledkezni Röntgen óriási érdemeiről az orvostudomány és különösen a sebészet terén. Mint fiatal doktorok, hányszor ültünk együtt Billroth dolgozószobájában és mikroszkóppal vizsgáltuk a klinikán eltávolított daganatokat. Aki a legfinomabb metszeteket készítette, nagyon büszke volt s erre

a célra akkor még az egyszerű borotvakést használtuk. Ki gondolt akkor arra, hogy rövid idő múlva nemcsak a műtét révén eltávolított szövetek legfinomabb metszeit lehet elkészíteni, hogy a mikroszkóppal szerkezetüket megvizsgálhassuk, hanem magát az emberi testet is átlátszóvá fogjuk tenni és legbelőbb, élő, legeldugottabb szervei is láthatóvá válnak! Nem tekinthetem most át a modern röntgendiagnosztikának a sebészet számára oly roppant fontos területét. Csak arra mutatok rá: ki hitte volna, hogy rosszindulatú daganatokat kezdeti stádiumukban pusztán röntgen- vagy rádiumbesugárással heg nélkül el lehessen tüntetni, mintha csak elfújták volna! Sőt: hogy a csont kiterjedt daganatait, amire annakidején az amputáció volt az utolsó reménység, a besugárzás eltünteti.

AMIT NEM ALKALMAZNAK TOBBÉ

— Ha a modern sebészet újításaira gondolok, nem szabad megfeledkeznem azokról a műtétekről sem, amelyeket a modern sebészet csak ritkán vagy éppen

És a rombolás...

— Hatalmasan fejlődött a sebkezelés a tetanusz-szérum bevezetése révén is. Mindenekelőtt mindenütt polgárjogot nyert a megelőző tetanusz-injekció, különösen a háborúban. És nem szabad megfeledkezni a kórházi építkezés és berendezés fejlődéséről sem. A fizika és a kémia nagy segítségünkre volt, a drótnélküli táviratozás, a rádió, a röntgen és rádium s végül a repülőgép lehetővé teszi, hogy orvosi segélyt vigyünk olyan vidékekre, ahová eddig idejében nem juthattunk el. Szomorúan gondolok arra, mire használják az emberek a repülőgé-

pet, mikor gáz- és robbanóbombákkal szerelik fel. Majdnem úgy tűnik fel előtem, mintha ezzel tönkretennék mindazt, amit ezek a vívmányok az emberiségnek jelentenek.

— Igen nagy haladást tett a baleseti sebészet, a friss sebek kezelése, a csonttörés, ficamok kezelése. Speciális baleseti kórházak berendezése és az a hatalmas fejlődés, amely a két bécsi sebészeti klinikán berendezett szegélyhelyeken ment végbe, az utolsó évtizedekben nem egy nagyon súlyos sebesültet gyógyítottak meg.

Rómát már idegesíti Laval látogatásának folytonos halogatása

Párisban számítanak a kisanant és Magyarország közeledésére

Páris, december 29

A Soir római jelentése szerint az olasz fővárosban úgy tudják, hogy Laval francia külügyminiszter január 3 és 5-ike között érkezik Rómába. Rómában egyébként az a vélemény alakult ki, hogy a francia külügyminiszter látogatásáról már tulsokat beszéltek s annak további halogatása már csak árthat a francia-olasz közeledés ügyének.

A Temps szintén január elejére teszi Laval római útját, megjegyzi azonban, hogy erre csak akkor kerülhet sor, ha már kiküszöbölték minden félreértés lehetőségét. Laval összhangba akarja hozni a két ország politikáját a fegyverkezés kérdésében, az osztrák kérdésben, valamint a Dunamedence gazdasági megszervezésének a dolgában. Az osztrák kérdésben az Quai d'Orsay felhivatalos lapja szerint olyan megoldásra van szükség, amely tiszteletben tartja a közép-európai béke fenntartásában érdekelteket összes hatalmak érdekeit. Lavalnak ez irányú szenátusi kijelentései teljes mértékben megnyugtatták a kisanantot,

másképp a lap annak a reményének ad kifejezést, hogy a magyar revizionizmus miatti nehézségeket is sikerül leküzdeni. Végül meglepéssel jegyzi meg a lap, hogy Budapest és Belgrád között megjavult a viszony.

Kánya magyar külügyminiszter karácsonyi nyilatkozataival foglalkozva különben a francia sajtó és politikai körök általában azt hiszik, hogy Magyarország és a kisanant között közeli ledésre van kilátás.

A londoni Times római levelezője szerint az olasz politikai köröknek most már az véleménye, hogy Franciaország tulontul makacsul vállal szolidaritást a kisanant érdekeivel. Ennek nyilván az a célja, hogy Magyarországot a kisanant igájába törje, ami pedig nem célravezető. Ezzel ugyanis csak azt érik el, hogy Lengyelország példáját követve Magyarország is összefog Németországgal s Németország olyan politikai csoportot terem, amely tulságosan fogja éreztetni befolyását Közép- és Kelet-európában.

HIREK

M. Hegyi Ilona:

A bűn dilettánsai

Minden mesterségnek megoannak a maga dilettánsai.

Már meg se lepnek a tömeges képtelenségek. Az új könyvek omlása.

Nyugodtan jöveünk-megyünk Megszoktuk a tehetségtelen verseket, a hamis hangú énekeseket, a giccses mázolókat és a többi. Megszoktuk és arra gondolunk, hogy mégis akad közöttük egy-egy zseniális fejű ember. Egy kép, ezer közül. Egy verssor, vaskos kötetek között.

De talán egyetlen mesterségben sincs annyi tudatlan és tehetségtelen dilettáns, mint a tolvajlásban.

Nap-nap után olvashatunk róluk. Lopnak, rabolnak. De nem úgy, ahogy azt egy valamirevaló tolvajtól elvárhatjuk. Már maga az eltulajdonított tárgy is meglep bennünket. Nem egyszer használhatatlan holmik. Értékesíthetetlen, súlyos és nagykiterjedésű tárgyak. Azután a mód, ahogy a tolvaj munkáját végezi! Brrl...

Horoáth Akos betört a főtéri vasas üzletbe és éppen egy kétszáz kilós vastömböt akart eltulajdonítani, mikor a rendőr, aki a feltört üzletajtótól három lépés távolságra volt... ügyesen letartóztatta.

Jól van. Elismerjük, hogy a fenti eset ilyen formában tulzás. De, nem sokkal ügyesebbek a betörések kilencven százalékaiban.

Természetesen megoan ennek a magyarázata.

Régebben, ugy-e, körülbelül minden ember maga választhatta meg pályáját. Nem mondom, akkor is meg volt mindenkinek a szociális determináltsága. Mégis, legalább ezeken a kereteken belül hajlama szerint dolgozhatott.

Régi tolvajaink született, rátermett tolvajok voltak. Szinte azt mondhatnánk: mestereket! Pontos adatokat gyűjtöttek, alaposan felkészültek, kedvvel, szeretettel foglalkoztak.

Ma? Ma másképpen van. Elkecserezték embereket csörgetik az alkulcsokat zsebeikben. Jól képzett lakatosok, asztalosok, ügyvédek, mérnökök, hivatalnokok. Ha akármilyen kicsi állásocskájuk lenne, soha az életben nem gondoltak volna erre a megoldásra.

Lopnak, mert nem dolgozhatnak. Elkecserezték, kedv nélkül. Mint ahogy egy patikus kevergeti az orvosságokat, egy olyan patikus, aki festőművész akart lenni, aki Rómáról, Párisról, Münchenről álmodozott, de mert nem volt miből, végül is gyógyszerész lett.

Tehetséges gazemberek mindég akadnak és ezután is lesznek. Ez bizonyos. Szomorú, de nem aggasztó. Mint ahogy született elmebajosok is vannak, akiknek szintén nem örülünk, de aggodalommal csak a neurotikusok tjesztően növekedő száma tölti el szíveinket.

Segíteni kellene ezen. De nem szigorított büntetéssel.

Mert az „elrettentő példák” sikere nagyon kétséges. A tapasztalat azt mutatja, hogy hiába akasztanak fel ma egy apagyilkost, azért holnap már újra ugyanazt a bűnt követi el valaki mértéktelen felindulásában, ha látja, hogy apja újra és újra belerug részeg, vaspatkós lábával az imádott anyja hasába.

Nem hiszem, hogy a fű, amikor felkapja az első kést, baltát, vagy egyéb ölőszerszámot, mielőtt édesapja hátába szúrná, rágondolna az akasztófára, amelyik „elrettentő példaképpen” éppen a tegnap működött utoljára.

Tehát a mai tömeges tolvajlás nem fog csökkenni azzal, ha szigorubbra szabják a törvényeket.

Az élet feltételeit kell olyanra formálni, hogy a lopás, csalás, gyilkosság ne tűnjék egyetlen megoldásnak annyi szerencsétlen ember számára.

Börtön, akasztófa. Ijesztő szavak azoknak, akik szabadok és akiknek a halál egyelőre nagyon is messzefekvő fogalom.

De akik egészen kereset nélkül vannak, a börtön lakást, kenyeret: megoldást jelent.

És az akasztófa.

Megoldásnak az se olyan borzalmas, mint a tultermelésben fuldoló világ legszörnyűbb paradoxona: az éhhalál.

— Az összes szilágymegyei utakat sürögősen javítani kell. Zilahról jelentik: Nemrégiben ismertettük azt a nagyszabású utjavítási programot, amelyet dr. Gurzau Mihai, Szilágymegye megyefőnöke dolgozott ki s hajt végre a megye elhanyagolt utainak rendbehozatalára s a falvak munkanélkülijeinek foglalkoztatására. A nagy javítási programból azonban sajnos kimaradt a margitta-szilágysomlyói utonal mintegy huszonöt kilométeres szilágymegyei része. Biharról nem beszélünk: ott még tervek sincsenek a helyenkint már szinte járhatatlan — Székelyhid—Margitta—Ermihályfalva, Margitta—Tasnád, stb. — utak rendbehozására, ahol az autóbusszközlekedés a fél-méteres gödrök, halmok, vízmosások miatt már valóságos istenkísértés; erre a nagyforgalmu s mellőzött szilágysági utzakasra azonban felhívjuk dr. Gurzau megyefőnök figyelmét. Ezen a teljesen tönkrement utzakaszon naponta négy zsufolt autóbusszjárat közlekedik s az autóbussztársaság minden elővigyázatossága

ellenére történetesen valamilyen szorosságtól, amit ajánlatos volna megelőzni.

— Lövedékdőz a közeg határában. Tudósítónk jelenti: Torja községi gazdák régóta panaszkodnak, hogy a juh-nyájak igen nagy károkat okoznak a vetésekben. Egy pár torjai legény összeállott, hogy végére járjon a dolognak. Találkoztak egy juh-nyájjal, melyről azt hitték, hogy a tilosba vette útját. Erre az egyik legény, Dumitru Bica revolverével a pásztorra lőtt, akit lábán könnyebben megsebesített. A lövedékdőz legényt a kézdívisárhelyi rendőrségre kísérték. Ezzel az esetben nincs vége, mert szomorú befejezésként másnap a lövedékdőz legény apja bejött érdeklődni Kézdívisárhelyre a fia után. Az apa megnyugodva távozott a rendőrségtől, de alig ért az udvar kapujához, összeesett. Az előhívott orvos súlyos szélütést konstatait. A fia ellen a vizsgálat folyik, az apa életbenmaradásához csodálatos a remény.

ABLAK

Babits Mihály mondja a mai színházról: A mai színháznak az író teljesítménye legfeljebb eszköz, amelyet a saját céljai szerint felhasznál, de mely által semmiben sem érzi kötve magát. A szinpad nem interpretálja többé a költői alkotásnak, ezé ágában sincs annak intencióhoz alkalmazkodni. Ellenkezőleg: az írótól kíván feltétlen alkalmazkodást. A rendező fontosabb személy lévén az írónál, minden színházi est oly kollektív munka eredménye, amelynek sikerében az író teljesítménye csak nagyon alárendelt szerepet játszhat. Talán ez volt az a belső ok, amely a szinpadtól való idegenkedésemre magyarázhatja.

Abdul Ghaffar Khan, az indiai vörös inges-mozgalom vezéré, egy Bombayban megtartott izgatott tartalmú beszéde miatt, két évi börtönbüntetésre ítélték.

TARGYALÁS ELŐTT A LINDBERGH-GYERMEK ELRABLÁSÁNAK ÜGYE

(Newyork.) A Lindbergh-baby elrablásával és meggyilkolásával már vád alá helyezett Hauptmann Bruno Richard büntügyében január 2-ikára tűzte ki a fő-tárgyalást a New-Jersey államban levő Flemmingtown város esküdtzéke. A karácsonyi ünnepekre a 150 kisorsolt flemmingtowni esküdt nyomatott füzetet kapott, amely azt közölte, hogy miután Lindbergh ezredes gyermekét sem el nem rabolták, sem meg nem ölték, az esküdtet senki se merjenek emiatt elítélni, mert különben életükkel lakolnak. Az esküdtzések elnöke erre újra kisorsoltatta az esküdteteket s azok nevét a tárgyalás megkezdéséig titokban tartja, hogy az esküdteteket senki se félemlíthesse meg előre.

— Akik a tudta nélkül nőültek meg. Londonból jelentik: Különös kalandja volt egy évekkel ezelőtt duszagad, de a világháború folyamán teljesen elszegényedett olasz grófnak. Több országban próbált boldogulni, végül Londonban telepedett meg és nagy nehézségek legyőzése után sikerült egy nagykereskedőnél sofőrként elhelyezkednie, holott nem tudott angolul. Megismerkedett egy állatállan színésznővel, aki egy napon arra kérte, hogy mint tann legyen segítségére egy családi ügyben. Mindössze egy jegyzőkönyvet kell aláírnia, a melyet formáság okából vesznek fel az előjárásán. A gróf, akit a színésznő időközben felvilágosított, hogy az aláírandó okmányra egy örökség felvétele céljából van szükség, nem is sejtette, hogy a „jegyzőkönyv”, amelynek aláírását tőle kérték, szabályos anyakönyvi házasságkötést pecsételt meg. Másnap hiába kereszte a színésznőt. Ez, miután „férjét” levélben értesítette, hogy a házasságkötésre a grófi cím elnyerése miatt volt szüksége, mert csak mint grófnő juthatott tengerentúli szerződéshez, Dél-Amerikába utazott. Levele végén közölte a színésznő, hogy megbízatás folytán ügyvédje lépéseket tett a házasság érvénytelenítésére. A gróf nemrég elhatározta, hogy egy olasz leánnyal köt házasságot, de az anyakönyvi hivatalnál nagy megdöbbenésére arról kellett értesülnie, hogy a színésznő ismét valótlan állított: házassága még mindig fennállott és rendkívül nagy fáradságba került ügyvédjének, hogy a bíróságot a házasság megsemmisítésére bírja.

(*) Eljegyzés. Mosey Gabriella Brassó és Pillmann Fritz, Brassó, jegyesek.

(*) Csermely Gyula. A mi két miatyánk között van a regénye újból kapható. A szerelem harca a hittel, a multtól való elszakadás lelki válsága és a kitűzött céltól való heroikus küzdelem eposza. Ára félkeménykötésben 120 lej. egészvászonban kötve 144 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó Kapu-u. 56—58 az udvarban.

DIVAT

— Mit szólsz, angyalom, az új londoni divathoz?

— Meilykhez?

— A férj képe rajta van a feleségek körében.

— Offé. Nálam nem egyszer az én körömben van a férjem képe.

* A születés szabályozása. Az orvostudomány már jóideje kísérletezik a fogamzás előzetes megakadályozásával de csak a legutóbbi időben érkezett el ahhoz a jelentékeny felfedezéshez, hogy a megtermékenyülést nem védőszerek alkalmazásával akadályozhatja meg a legkényelmesebben, hanem annak a természetes adottságnak kihasználásával, hogy a nő havi ciklusában csak bizonyos meghatározható napokon képes fogamzásra. Radó János, ismert aradi nőorvos, népiesen írt könyvecskét bocsát a nagyközönség elé. Könyve: „Ha akarom lesz... ha akarom nem!” címmel már meg is jelent és kapható minden könyvkereskedésben. A magyar és román nyelvű kiadványból, amely több hasznos utmutatáson kívül „Fogamzási naptár” is tartalmaz, minden nő megismerheti a születés szabályozás egyedül természetes módját.

Időjárásjelentés. A budapesti időjárásutató intézet jelentése szerint déli, délnyugati szél, helyenként eső és havas eső, keleten havazás várható. A hőmérséklet keleten változatlan, nyugaton kissé emelkedő irányzatot mutat.

— Mennyit ér egy szép orr? Párisi tudósítónk jelenti: Erre a kérdésre adott választ — mint a Paris Soir írja — a törvényszék második kamarája. Az ítélet általános feltűnést, bizonyos körökben azonban nagy felzúdulást is váltott ki. Az eset a következő: Marcelle Mourayt párisi művészkörökben nagyon jól ismerik. Egyike a legkedvesebb modelleknek. Festők, szobrászok egyaránt nagyon szívesen alkalmazták a jótermetű, érdekes arcú leányt. A közelmúltban az egyik festő — akinek idegessége közismert — valami csekélységben annyira felizgult, hogy Marcelle Mouraynak díjhősen az arcába vágott öklével és a durva ütessel betört a lány orrát. A leány kártérítést pert indított a festő ellen és a törvényszék a következőképpen ítelt: Beigazolódott, hogy az ütés panaszos orrát betört és ennek az ütésnek nyomát egész életében viselni fogja. Figyelembe kell venni a súlyosító körülményt, hogy a panaszos modell, akinél tehát a „külső” nagyon fontos. A törvényszék panaszos kártérítési követelését indokoltan tartja és alperest nyolcnapra fogházra és ötszáz frank kártérítési összeg megfizetésére kötelezi. A hallgatóság felszisszent, a felperes elájult, az ügyvéd fellebegett. Mind a hármuknak igaza volt, — állapítja meg a Paris Soir.

Er csak 1 jó tanács de többet ér 100-nál!
„DIANA” SOSBORSZESZ
LEGYEN MINDEN HÁZNÁL.

Itt nyugszik Krajnik...

Gyász ért...

Regényhősöm halt meg: Krajnik Pista személyesen, társatlan magányban és delirium traumában, hozzátartozók és ing nélkül, egy kis városi ház padlásán, mint valami kóbor kutyasz, amelynek „ferslőg” sem jutott a tűzhely alatt... Zizegő szalma-szemfedővel arcán, tarkmány-ravatalon hevert, amikor harmadnapra kihantolta földi maradványait egy gyanútlan vasvilla...

— „Meghalt Krajnik!” — süvöltött át a szobai gyászjelentés a kisvárosban, ahol részvétellel jessen tudomásul vették, hogy az özvegy bodegásné cujkaforgalma defektet kapott, mert Krajniknak, a volt gyepmester, perecárus, cipősisztító, rikkanca, kutyapeccér és satöbbi Krajniknak, az utolsó bohémnek, az örökösön kiégéssel kacérkodó kisvárosi villanykörték helyett az örök világosság fényeskedik...

Temetési költséget, végrendelet nélkül is, a „tekintetes uraktól” tarháltak, inggel és lábravalóval a Nőgyelet elnöknője ruházta fel a halott Krajnikot, akit frissen mosott negligésben kvártélyoztak el „életének” első lakásában a temető szélén.

A megboldogult sírfeliratát az utcakölykök még életében sokszor megszóvegették... Amikor néhai Krajnik áldásos cujkamámorában elszenderedett valamelyik utcáskor, kanyargós ákom-bákomokkal irt cédulát gombostűtek a sorstüldözött férfiu kebelére:

„Itt nyugszik Krajnik!”

Röhögött az utca, de mosolygott az álmában édesdeden hortyogó Krajnik is, aki csak akkor vágott bosszus fintort, amikor egy-egy zöldes-szilárd legyezőke landolt nyitott szájában siklórepüléssel...

Tudom, hogy hajoson emeltek szegénynek mauzóleumot, márvány-síremlék jövőbeli leplezését is kétem, ahelyett ácsolom össze kegyeletből és ólombetűkből fejának ezt az ujsághasábot...

Bár Krajniknak, velem szemben, aligha szerepelhet a „Követel” rovatban valami, mert öcsémet rendszeresen zsarolta... Fülébe juttatott ugyanis, hogy „Elemista voltam” című regényemben nem éppen antialkoholista mellékfigurát alakít...

— „Egy kupica cujkát, Pistike urfi!” — topog.

— Agy- és szívérelmeszedésben szenvedő egyéneknek a természetes „Ferenc József” keszervíz megbecsülhetetlen szolgálatot tesz azért, hogy a beltartalmat kiméletesen távolítja el.

pant be hozzánk reggelenként — „mert bepezelem a kedves bátyját! Mégis csak disznóság, hogy így kibabrált velem!

Folyószámlát kellett nyitni Krajniknak a bodegában...

Kár, hogy szegény ezt a nekrológot nem érte meg! Mennyit íhatott volna még, ha netán erről is tudomást szerez!

Rut dolog a halál, kedves Krajnikom! Feküdni valahol a föld alatt, száradó, korhadó torokkal és tudni, hogy az ember nem „borrá” hanem „porrá” lesz. Mert bármennyire magával ragad is néha képzeletem, nem melázom arról, hogy Ön stüppdől felhőpamlagon ringatózik a kisváros felett, miközben a nektárok nektárját: a cujkát harmatozzák a szférák kegyedre.

Tudom, hogy valamilyen díb-dáb koporsóban homlik fel atomjaira, szélén a kisvárosi temetőnek, ahol éppen olyan kivert és elhagyott, mint életében... Ahová nemsokára nem cujka, hanem hólé szívárogo... Nem áltatom magam. Ön olyan halott, mint a „Mársesti” néven ismert koporsószeg, amelyet kegyed is szivogatótt hébe-hóba, ha nem találta az utcán aznap elegendő „Regal”-csutkát...!

De kivételesen szeretnék a csodákban himni Szeretném remélni, hogy csak tetszalott és egy csendes éjfélen a végítélet harmonájának véli az óratútt pótól kürtöt, amelybe, a templom csonka tornyában, tizenkészer fúj az ügyetlen tüzlő... Feltámad és kikészülődik sirjából. „Lenge magyarjában”, összeverődő térdekkel öcsém ablakához lép, koppant kettő a párás üvegen és bekialt agyonivott hangjára.

— Gyertünk a bodegába! Már megint irtólam a kedves bátyja! Azt, hogy „Itt nyugszik Krajnik...!” Egy kupica cujkát, Pistike urfi! Addig nem nyugszom!

...és betáborog özvegy Kesztenbaumhoz...!

K Ö Z G A Z D A S Á G

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, rheumás fájdalmak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-téle
ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel. — Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

Az olasz devizamonopólium

Brassó, december 29.

Olaszországban december nyolcadika óta bevezették a devizamonopóliumot. A lépésre az készítette az olasz kormányt, mert a Banca di Italia megállapítása szerint havonta átlag 100 millió forint került ki külföldre idegen értékpapírok és devizák vásárlására. Ez az intézkedés azonban csak újabb lépés a lira edelmében folytatott harcnak, mert hiszen az olasz kormány már májusban bevezette a devizakorlátozásokat, hogy megakadályozza a tőke kivándorlást és a Banca di Italia engedélyéhez kötötte a külföldre való kölcsönözést, valamint az olasz értékek exportját. Most csak az történt, hogy minden magánkézben levő devizakészletet és külföldi követelést azonnal leélesített nemzeti devizahivatalra koncentrálták.

Az olasz bankok, biztosítók és jogi személyek kötelesek voltak december 18-ig jelenteni ennek a hivatalnak, hogy mennyi külföldi követelést tartanak, és külön a befagyott követeléseket, amelyek kurzusát később fogják megállapítani. Be kellett jelenteni a külföldi értékpapírkészleteiket és a külföldön levő olasz értékpapírlományukat. Ezt az értékpapírbejelentési kötelezettséget minden egyes olasz állampolgárra is vonatkoztatják, de minden devizakészletit és exportból eredő külföldi követeléseket át kell engedni a devizahivatalnak.

Pénzügyi körök egyöntetű véleménye szerint a külföldi fizetési eszközök nacionalizálása, ha még nem is hajtották végbe a legszigorúbb formában, Olaszország egyre növekedő pénzügyi és gazdasági nehézségeinek a jele, amelyek már valamilyen téren is kezdenek mutatkozni. Külföldön már régen várták ezeket az intézkedéseket és csak azért keltettek meglepetést, mert alig tíz nappal a nagyszerű mestéri bonkibocsátás után léptek életbe. Ez a kétféle lépés a kétmilliárd líra értékű kincstárbonkban kibocsátott belföldi kölcsönsegítette az olasz kormányt pénzügyi arvarából, de nem oldotta meg azt a problémát, amely már tavasszal erősen foglalkoztatta az olasz kormányt, amikor nagy államadóssági konvertálási akciót megcsinált. Akkor a kormány kijelentette, hogy szakítani fog a régi rendszerrel, hogy a költségvetési deficitet belföldi kölcsönökkel fedezze. A jelek szerint azonban nem tudta ezt a tervét megvalósítani, habár a július elsejével kezdődő költségvetési év első négy hónapjában a deficit felére sem emelkedett a múltévénél és csak 754 millió lírát tett ki, az 7 milliárd lejt.

Az államadósságok konvertálásával egyidejűleg bevezetett deflációs politika ellenére, amely az állami tisztviselők fizetésének, a munkabérek és házbérek leállításában érte el tetőfokát, — az olasz valuta az olasz államgazdaságot az infláció felé kényszeríti. Az utolsó tíz évben Olaszország 25 milliárd lírát fordított közmunkákra, ami közel 250 milliárd forint felöl meg. Az állami megrendelésekkel alimentált olasz magángazdaság eladósította magát, illetve túlfelélte a belföldi szükségletek fedezésén és amikor jött a dekonjunktúra, az olasz gazdasági mérleg is fokozatosan leromlott. A deficitet a Banca di Italia aranyelvonásokkal volt kénytelen fedezni. Ennek következtében az olasz jegybank arany-

Palesztina, Málta és Görögország felé utat nyert a romániai állatkivitel

Több állatot szállítunk a közel keletre, mint nyugatra

Állattermelésünket Franciaország sem logalkoztatja már

Arad, december 29

Romániai állatkivitel gyönyörű lendületet vett! A nyugati piacok körül állandóan újra és újra felmerülő nehézségek nem tudták állatkivitelünket különösképpen befolyásolni, mert szerencsés és sokatígérő új jelszó lett urrá az állatkivitelezés hivatalos körénél: orientáció kelet felé!

A közel és távolkeletre irányuló román kiviteli politika tökéletes sikert aratott.

Most került nyilvánosságra a román állatkivitel októberi kimutatása, amely szerint: 5496 szarvasmarhát exportáltunk (előző hónapban csak 4139 darabot) 9643 sertés (1995) 16.419 juh és bárány (8007) 138 ló (133) 6600 kg. friss hús (3600) 114.955 kg. bacon, ami 2926 sertésnek felel meg (98.296 kg., vagyis 2032, sertés).

Ezek szerint 1357 szarvasmarhával, 1648 sertéssel, 8412 juhval, 5 lóval, 3000 kg. friss hússal és 16.659 baconnal szállítottunk többet külföldre, mint az előző hónapban. Nagyszerű fejlődést jelent ez és örvendetes tünet az enyhülni nem akaró válságban.

Palesztinába 887 darab szarvasmarhát szállítottunk, ami már meghaladja az ausztriai román export mennyiségét! Ez a jelenség annál örvendetesebb, mert hiszen a palesztinai piac nincs ezerforintos költséggel megnehezítve, nem kell a rendszerek, fizetési és egyéb nehézségek egész szövevényén átgázolni annak, aki állatot exportál Palesztinába. Ezenkívül a palesztinai piac felvevő képessége még koránt sincs fedezve: további fejlődésre van kilátás.

Szíria és Málta egyelőre „próbakivitel” céljait. Eddig Szíriába 1600 juhot vittünk ki a múlt hónapban, Máltába pedig 143 szarvasmarhát. Palesztina mellett ez a másik két távolkeleti piac is reménykeltő módon egyre jobban és jobban érdekli a román állatiránt.

A közelkeleten Görögországgal indult meg nagyszerű kilátások mellett a román állatkivitel forgalom. A múlt hónapban — nyomban a kereskedelmi megállapodás után, — 1803 szarvasmarhát szállítottunk Görögországba, az előző hónap 557 darabos exportjával szemben. 14.044 darab juh volt a másik export tétel, míg az előző hónapban csak 7078 darabot exportáltunk. Ezek a számok azt jelentik, hogy bizonyos tekintetben a görög piac felvevő képessége meghaladta számunkra Románia legjelentősebb piacának, az olasz piacnak felvevő képességét! Ha csak évi 24.000 szarvasmarhát exportálunk Görögországba akkor is csupán a szükséglet egy harmadát fedezzük!

Csehszlovákiával a kapcsolat váratlanul kellemesen megjavult. Évekig formálisan elhanyagolta a cseh piac a román termelvényeket, most azonban az októberi román sertés kivitel 1283 darabbal meghaladta a 4700 darabban megállapított beviteli kvótát. Az érdeklődés növekedése annál fontosabb, mert Csehszlovákia minőség-sertés után érdekli és így a romániai tenyésztés hanyatlásától féltett kvalitás-nívójának megerősödésére vezethet. Minden esetre a román piac idegenkedve tekint még mindig Csehszlovákia felé, mert attól tartanak, hogy az érdeklődés nem állandó természetű és hogy a cseh agráriusok ismét ellenakciót szerveznek.

Ausztriával is javult a viszony, de ez csak lenyegtelen eltolódás, ha számításba vesszük, hogy Dollfuss műve megvalósult: vasakarattal, rengeteg pénzzel és töretlen céltudatossággal sikerült annyira kifejleszteni az osztrák állattermesztést, hogy az általános állatbevitel hihetetlen módon lecsökkent. Míg 1928-ban évi 922.000 darab sertést vittek be Ausztriába, addig 1933-ban ez a szám 465.000 darabra zsugorodott vissza!

készlete ez év március elsejétől november 30-ig 7104.8 millió líráról 5840 millió lírára csökkent, vagyis nyolc hónap alatt 1264 millió lírával (körülbelül 10 milliárd lejjel) ment vissza. Ha az aranytartalmak csökkenése év végéig hasonló ütemben folytatódna, akkor — az utolsó időben a Banca di Italia tiznaponként átlag 200 millió lírát veszített — az egész évi aranyvesztés legalább 1800 millió lírára emelkedett volna.

Ebben a helyzetben és mert gyengék a kilátások arra, hogy a konjunktúra ja-

Olaszország felé mindent elkövetünk, hogy kimerített és túllépett kontingensünket emeljék, Anglia pedig változatlan élénkséggel vásárolja a bacont, ami a múlt hónapban is alaposan felülhaladta a kontingensben megengedett mennyiséget.

Tanulságos kimutatás készült arról, hogy mennyiben építhet Románia a keleti és nyugati piacokra. A kimutatás szerint a távol- és közkeleti piacok (Görögország, Palesztina és Málta) az elmúlt hónapban összesen 2833 szarvasmarhát vettek fel, szemben a nyugati piacok (Ausztria, Németország és Olaszország) 2663 darabos felvételével. Ezt a kimutatást illetékes helyen élénken kommentálják és ezzel kapcsolatosan sok szó esik arról is, hogy Franciaország gazdasági kapcsolatok tekintetében nem mindenkor érezheti azt, hogy milyen szoros szövetségi kapcsolatok fűzik össze a két országot. 1932-ben például, Franciaország 84.915 juhot vásárolt Magyaror-

szágtól (21.450 vágott és 63.465 élő állatot). Romániából ugyanezzel csupán 13.858 darab volt az export. 1934 első hat hónapjában Magyarország 35.926 juhot vitt ki, míg ezalatt az idő alatt Románia csak 24.803 kg. húst exportált.

Summa summarum: a román állatkivitel szép lendülettel, sokatígérő módon fejlődik. És ez a tény ígéretet jelent: ígéretet, hogy a terményfronton súlyos vérvesztéseket szenvedő mezőgazdaság talán megtalálja az újjáéledéshez vezető utat.

Es amikor ezzel a körülménnyel számot adunk és számotvetünk azzal is, hogy a román-szovjet gazdasági kapcsolatok főképpen állat-tenyésztésünket érintik majd, akkor meg kell állapítunk: semmiféle áldozat nem sok, semmiféle gondoskodás nem elegendő ahhoz, hogy illetékes helyen eléggé gondját viseljük a román állatkivitel ügyének.

Balla Károly

Erősödik a Bánság és a főváros üzleti kapcsolata

Fiókot állított fel Bukarestben a Temesvári Leszámitolóbank

Temesvár, december 29.

A Temesvári Leszámitolóbank fiókot létesített Bukarestben, amely már meg is kezdte működését, bejegyeztetve magát a bukaresti ipar- és kereskedelmi kamaránál 2726—1934. szám alatt. A fővárosi fiók vezetését Rottenberg Ödön dr. igazgató vette át, bár eddig még nem döntötték el véglegesen, hogy Rottenberg dr. állandóan a bukaresti fiók élén marad, vagy bizonyos idő múlva visszatér a temesvári központhoz.

A bankfiók létesítésének komoly jelentősége van a Bánság gazdasági életében. A kisebbségi bankok már régen foglalkoznak a gondolatokkal, hogy városuk és a főváros közti üzleti kapcsolatok élénkítése és közvetlenebbé tétele céljából bukaresti fiókokat állítsanak fel. Nemrég létesítette fiókját a Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság is. Ezenkívül is több bánsági és erdélyi pénzintézet állított fel fővárosi képviseletet, amelyek azonban általában csak devizaügyletekre és kompenzációs üzletek lebonyolítására korlátozzák tevékenységüket. A Leszámitolóbank fiókja ezzel szemben szélesebbkörű üzleti tevékenységet szándékozik kifejteni és programjába vette a banktevékenység minden ágát.

A bukaresti fiókok és képviseletek felállítására, tekintettel a Bukarest és a nagy vidéki centrumok kapcsolatainak állandó élénkülésére, időszerű és szükséges lépés a vidéki bankok részéről.

Közzgazdasági rémmese egy láda üveggolyóról

Temesvár, december 29.

Nem komoly közzgazdasági jelentőségű, de a hivatalos gazdálkodásra jellemző „pikáns” esetet jegyezhetünk fel. Egy nagy helyi bazár egy láda üveggolyót hozatott Bécsből. Gyermekjátékkra szánt üveggolyót. Az ára átszámítva 900 lej, a golyók darabja átlag 50 bani, tehát 1—2 lejért eladható. Kiderült azonban, hogy a legújabb kontingentálási illeték játékaruknál 100 kiló után 25 ezer lej. A láda üveggolyó súlya megközelíti a fél mázsát. Végeredményben egy üveggolyó elvámolva több mint 10 lejbe került volna. A cég igazán nem számíthatott arra, hogy mikor az áru a vámhoz érkezik, körülbelül ugyanabban az időpontban út be teljesen váratlanul a játékaruk új illetékéről szóló bukaresti rendelet.

Az üveggolyókat, amelyeket ilyenformán csak milliomosgyerekek használhattak volna, természetesen visszaküld-

ték. A visszaküldés szintén nem egyszerű dolog, kényvenezni kell a minisztériumban és a kérvény elintézése érdekében közben is járni. Az elintézésig pedig fekbért kell fizetni.

Ertesítésünk szerint a visszaküldés is többbe került, mint amennyit az egész áru megért...

Hétfőn zárva tartanak a brassói bankok

A brassói pénzintézetek ezúton hozzák a n. é. közönség tudomására, hogy az évvégi zárlatra való tekintettel, december hó 31-én, hétfőn nem tartanak pénztárórákat.

58-ra Londonnal szemben. Most már csak az a kérdés, hogy miképpen sikerül Mus-solininek megállítani a költségvetési deficit további növekedését. Miután az nem valószínű, hogy beszüntesse a mezőgazdasági állami támogatását és az agrártermelés önköltségeinek csökkentésével erre a termelési ágra is kiterjessze a deflációs politikát, mert annak komoly politikai komplikációk lehetnének a következményei, valószínűnek tartják, hogy újabb fizetésleszállítás és lakbér-csökkentés fog következni.

Egy város fellendülő élete – a dekonjunkturában

Még alszik a város. Puha fehér ködtakaró alatt alszik. A ködtakaró alól ezerszeresen csillogva verődik fel a fény, tüneményesen szép díszletként az alvó élet szabadtéri játéka. Innen a magashól csak szikrázó fényektől megvilágított komor sziluettjei emelkednek ki a völgyben fekvő város házainak. Középen tömören a régi szász csucsíves építkezés éles vonalai s a belső városrészek keskeny utcáitól megszakított tömör falanszát, figyelő örként veszik körül a gyárak magasba nyúló kéményei.

A ködtakaró lassan felszáll; a város körvonalai egyre élesebbek. Mire a hegytetőről leérünk, megindult az élet Medgyesen. A kéményekből vékony füstfelhők keverednek a köddel; zajos csikordulással szaladnak fel az üzletek vasvillái; siető munkások térnek ki az egyre sűrűbben száguldó teherautók elől; a szikrázó fények kiáznak a helyükbe az ablakok mögött villannak fel a téli korareggel munkájához sárga villanyfények, vagy a fehérre izzó gázlámpa-harcsnyák.

★

Alig 12 ezer lakossal az ország egyik legjelentékenyebb gyárvárosa Medgyes. Naivság, vagy nagyképűség volna letagadni, hogy ez elsősorban a szász szorgalom és munka eredménye, de azt is fel kell jegyezni ehhez a megállapításhoz, hogy ez a szorgalom és munka csak azért tudott eredményeket felmutatni, mert

évszázadokon keresztül sohasem érezte a nemzetiségi megkülönböztetés súlyát.

Gazdasági erejének terjedését nem korlátozták a hatalomtól kiinduló nemzeti-egyi megmondások. A szász kéz észefoghatott szász kézzel és az állami támogatás éppúgy kijárt részükre, mint azoknak a vállalatoknak, amelyek összetételükkel fogva a nemzeti tőke képviselőinek nevezték magukat.

A város vezetésében szinte korlátlan hatalmuk volt, az ő képviselőik ültek a polgármesteri székekben és foglaltak el minden fontosabb városi pozíciót.

A szász öntudat egyre emelkedett s így lett Medgyes gazdag. A gazdagságuk ma is csorbitatlan, de a politikában nem mindenhatóak s a sors néha fura fordulatánál fogva, éppen azok a szászok teszik ezért a magyar kisebbséget felelőssé, akik eddig egyáltalán nem igyekeztek példáját adni a kisebbségi összetartásnak.

Ami Medgyes mai képének ehhez a részletehöz tartozik

Egy paktum következményei

cim alatt kell megrajzolni.

Amikor a liberális kormány uralomra lépett, a szász polgármester, Ambrosi Mihály és a szász városi tanács helyébe úmterimár bizottságot neveztek ki. A szászokat rendkívül elkeserítette ez a lépés, amelyre még nem volt példa. A város lakosságának ugyan csak 48 százaléka szász, de azt megszokták, hogy a város házáan ők az urak. Nem voltak hajlandók semmiféle paktumra, viszont a november 26-ára kitűzött választást nem tartották meg, hanem kitűzték december 24-re. Ez is elmaradt, ellenben az ugynevezett „segesvári paktum” következményeként

bekerült a magyar kisebbség a városi tanácsba.

Alpolgármester lett Nagy Sándor és ezenkívül két városi tanácsosi tagsághoz is hozzájutott a paktum révén a magyar kisebbség.

Ez a lépés aztán a szászok legnagyobb tartózkodását vonta maga után egyrészt politikai és gazdasági, másrészt társadalmi téren. Így például a december 3-iki Axente Sever ünnepségen a szászok távolmaradásukkal tüntettek, ami elsősorban azért volt feltűnő, mert eddig ugyancsak résztvettek minden hasonló ünnepségen. Ez az elmaradás aztán maga után vonta, hogy ezután nemcsak a magyar kisebbség ellen

hangzottak el ünnepi szónoklatok, hanem — a szászok ellen is.

Ugyancsak kihasználta ezt az alkalmat a fővárosi lapok egyrésze is erős szászellenes támadásra.

A szászok azonban a magyar kisebbség ellen is próbálnak itt-ott retorziókat alkalmazni a kihagyásukkal történt meg egyezésért. Ezek a lépések természetesen gazdasági jellegűek és hatását legjobban a magyar alkalmazottak érzik meg.

A várospolitikai egyébként elég mozg

Medgyes vállalatai ismét virágkorukat élik

Ez természetes következménye a konjunkturalásnak, de igen sok vállalat dolgozik exportra is.

Az I. R. T. I. kartonnyomó és selyemgyár éjjel-nappal üzemben van.

Munkásai két turnusban, tíz-tíz órát is dolgoznak. Ebben az évben a vállalat újabb milliós investíciókat eszközölt. Fonalszövőn kívül, bársonygyárat is létesítettek.

A Vitrometan üvegyár is erősen fejlődött. Nagyarányu állami rendelést kapott, ezenkívül Keletre is sokat exportál. Palesztinába különösen — a vállalat tisztá szász jellege ellenére.

A Táblaüvegyár hasonlóan kitűnően prosperál. Részben román, részben kisebbségi érdekelttség.

A Rosenauer csavar- és vasszeggyár ez évben újabb investíciókat és építkezéseket hajtott végre.

Az „Ideal” gyermekkosci-gyár 1954-ben költözött be új, négyemeletes gyárába, a vállalat kéreparok gyártására is készült berendezkedni, vasöntődjét már üzembe is helyezte.

A Western zoomácedény-gyár napi négy vagon árut termel. Az elmúlt héten halt meg Medgyesen a koncern elnöke, Western Péter. Western Ausztriából utazott le az üzem felülvizsgálására és hirt

galmat okozott a román pártok körében is. A nemzeti-parasztpárthoz tartozó Cruceanu Vasile, volt polgármester, román blokkot alakított, amellyel a liberális párttal szemben kívánta felvenni a harcot. Választás nincs, harcra nem kerülhet a sor s így a győzelemnek még a reményére sem, Cruceanu tehát úgy oldotta meg a kérdést, hogy belépett a liberális pártba s állítólag ígéretet kapott ennek ellenében, hogy bekerül az interimár bizottságba. Eddig még nem történt meg...

len megbetegedett s néhány nap alatt végzett vele betegsége. A többi vállalatokhoz hasonlóan, nagy eredménnyel dolgoznak a Karres-féle börgyárak, a két husfeldolgozó-gyár, az Atlas-művek és még igen sok kisebb üzem.

A régi vállalatok új fejlődése mellett, újabb vállalatok alapítását is tervezik. Így például

tervebe van véve egy új textilgyár és egy szövőgyár alapítása.

A kereskedelemnek mintegy nyolcvan százaléka ugyancsak szász kezekben van. Egykor jelentős állatexportja ma már erősen esett, de néhány hizlalda azért ma is eredményesen dolgozik. Most várják

a borexport

megindulását, erre a célra hatalmas készletek vannak felhalmozva és a kampány megindulása előtt az eddigi 7-8 lejes borárak 9-12 lejre emelkedtek.

Ez évben nagyarányu babüzleteket boykotoltak le, különösen Keletre exportáltak sokat váltakozó árak mellett. Az egyik medgyesi cég kompenzációs alapon igen sok nyersbort hozott be bab ellenében.

Legújabbban vámhivatalt állítottak fel Medgyesen, amelynek körzete Segesvár, Nagyenyed, Udvarhely és Gyulafehérvárra terjed ki.

A magyarok társadalmi élete

főként a Magyar Kaszinóban zajlik le. A Kaszinó a jövő évben ünnepli fennállásának 50 éves jubileumát. A Kaszinó elnöksége Páter Timoteus ferencendi provinciális, elnök Mihály Lajos igazgató és Grosz Géza bankigazgató vezetése alatt nagy előkészületeket tesz az 50 éves jubileum megünneplésére. Régi helyiségeiből most költözött át a volt posta helyiségébe, melyet teljesen újonnan, nagyon elegánsan rendeztek be. A Magyar Polgári Kör saját székházában látja vendégül estéről-estére a magyar társadalom tagjait.

Medgyes három nőegylete: a Katolikus Nőegylet, a Református Nőszövetség és a Zsidó Nőegylet különösen a jótékonykasság terén fejtenek ki eredményes működést.

BELSŐ HABORUSÁG A ZSIDÓ HITKÖZSÉG ÉLETÉBEN

Medgyes zsidó lakosságát hónapok óta erősen foglalkoztatja az a harc, amely

Reich Mózes főrabbi személye körül folyik le. Annak ellenére, hogy a főrabbi már több mint 30 éve látja el tisztségét, erős ellenzéke van a hitközség kebelében. Egyideig csak heves viták voltak a főrabbi személye körül, ezek a viták azonban egyre jobban, sőt újabban több esetben vereséggel zárultak.

Legutóbb egyik medgyesi textilüzlet tulajdonosát inzultálta a rabbi egyik hite. A kereskedő az inzultus után beadvánnyal fordult a hitközséghez, amelyben

vizsgálatot kért Reich Mózes főrabbi ellen.

A beadványt közgyűlésen tárgyalta le a hitközség Citrom Benjamin elnöke alatt. A közgyűlésen rendkívül zajos jelenetek játszódtak le a beadvány tárgyalása alatt. A közgyűlés végül úgy döntött, hogy az ügyet, amely már felborulással fenyegeti a hitközség belső békéjét, legfelsőbb döntés végett a torlai ortodox központi iroda elé terjeszti.

Politikai mozgalmak

Medgyes életében nem okoznak izgalmat. Pártharcok nincsenek sem a román, sem pedig a kisebbségi pártkeretekben belül. A magyar párt, mióta képviselői bent ülnek a városi tanácsban, igyekszik a város-politikában érvényre juttatni a magyar kisebbség álláspontját. Az interimár-bizottság azonban egyelőre nem fejt ki jelentős munkásságot s így nem sok alkalom van különös szempontokat érvényesíteni a városházán.

Munkanélküliek hivatalos megállapítás szerint, nincsenek Medgyesen, de nem hivatalosan is elenyészően csekély a számuk a többi erdélyi városokhoz viszonyítva. Az a kevés, ami van, szintén hozzájut időnként alkalmi munkához, a miből ideig-óráig fenntartja magát.

A város nem ad munkanélküli segélyt,

annak ellenére, hogy Medgyesnek igazán módjában volna télen az arra szorulókat segíteni s így ezen a téren egyedül a nőegyletek munkássága jelent valami szociális segítséget.

Négy erdélyi városba készülnek bevezetni a földgázt

Medgyes ipari életének kialakulásában a legnagyobb szerepet a földgáz játssza. A földgáz olcsóvá teszi a termelést s a gyárak ennek a kalkulációnak az alapján szívesen hajtanak végre újabb és újabb investíciókat. Panasz természetesen éppen elég van és ezek között a legindokoltabb, hogy a gáztársaság nem hajlandó leszállítani

az öt évvel ezelőtt megállapított gázárakat,

bolott ez a mai viszonyok között ma nagyon drága. Az üzem legfőbb irányítója, Motas mérnök Bukarestben székel. A hatalmas három emeletes medgyes központ vezetője, Motas helyettese, kisebbségi: Gumán Jenő bányatanácsos. Szakképzettsége a világ nagyon kevés földgázzsáklértői között is a legelső közé állítja s ennek köszönheti, hogy ma is legfőbb technikai irányítója a romániai földgáznak. Még a magyar állam küldte ki több évre Amerikába a földgáz-kérdés tanulmányozására.

A város világítása sokkal jobb, mint többi városban, ahol földgázzal világítanak, aminek elsősorban az a magyarázata, hogy Medgyesen a város saját kezelésben tartja a világítást. Ez a módszer jobbnak és olcsóbbnak bizonyul mintha a Földgáz R. T. kezelésében volna.

A Román Földgáz R. T. egyébként Erdély gazdasági életére nagyon jelentős tervet készült végrehajtani:

kidolgozták négy erdélyi város: Kolozsvár, Brassó, Nagyszeben és Segesvár földgázbevezetésének tervét,

A tárgyalások a városokkal már igyekező előrehaladott állapotban vannak s különösen

Kolozsvárra remélhető rövidesen földgáz bevezetése.

Rendkívül nagy akadálya a tervek végrehajtásának a városi tanácsok folytonos változása. Amint egy-egy város előrehaladott tárgyalásban vannak, rendszerint újabb tanács kerül a város élére s ezzel kezdődnek előlről a már jóman befejezett tanácskozások.

A Földgáz R. T. a városoktól csupán a bevezetésre jogosító koncessziót kért ennek ellenében hajlandó a jövővel bizonyos százalékat átengedni a városnak. A koncesszió természetesen hatalmas üzletet jelent a társaságnak a legérthető, ha mindent elkövet, hogy megkezdhesse egy-egy városban a bevezető munkákat, viszont a városoktól függ, hogy a társaságtól milyen előnyöket tudnak megkapni a koncesszió ellenében.

Mindenesetre kétségtelen, hogy

a négy városban megkezdett bevezetősi munkálatok ismét rendkívül nagy munkaalkalmat teremtenének Erdélyben,

ezenkívül, az eddigi tapasztalatok mutatják, hogy

ott, ahol a földgáz be van vezetve, mindenütt erős fejlődésnek indult gyáripár is.

Ehhez azonban feltétlenül szükséges a Földgáz R. T. jelenlegi üzleti politikájának megváltoztatása, mert az elhangzó panaszok miatt sokkal kevésbé lesz várható egyes helyeken, mintahogy

Holnap:

Lássuk Nagyváradot

Havonként megjelenő DIVATLAPOK

Die Schöne Vinerin, szabásmintával	40 L
Rekord, magyar- és németnyelvű kiadás szabásmintával	40 L
Preferences, francia divatlap, szabásmintával	35 L
Modes et Travaux, francia divatlap, szabásmintával	40 L
Femina, francia divatlap	20 L
Párisi Divat, francia divatlap	20 L

Póstai megrendelésnél kérjük a pénzt beküldeni, 5 lej portóköltséggel együtt. Utálattal nem szállítjuk fentieket. Kaphatók

Brassói Lapok Könyvosztályában
Brassó, Kapu-utca 56-58. udvarban

Vasárnapi lapok

A B. L. V A S Á R N A P I M E L L É K L E T E

Márai Sándor: NAPTÁRCSERE

Az apró rovatok szüzi fehérek még, valódi „fehér lap” a naptár s nem látom semmi akadályát, hogy minden egyes rovatát nemes, előkelő, értelmes és hasznos cselekedetekkel írjam majd tele. Semmi nehézsége annak, hogy elkövetkező április 17-ére valamilyen jó dolgot vegyek előjegyzésbe, például ezt: „jönak lenni”, vagy augusztus 8-ára: „megbocsátani”, vagy szeptember közepére: „boldognak lenni”. Ilyesféle előjegyzésekkel telíthetném naptáramat a jövő üzleti évre, mert másféle dolgom, üzletem amúgy sem akad. A naptárt valószínűleg csak kétségbeesésből tartom kezemügyében s használok, mintha a társadalom hasznos tagja lennék, a nagy szerkezet egyik apró kereke, valaki, akinek lelkiismeretes tevékenységétől függ egy és más, akinek dolga van, sőt feladata, melyet nem végezhet el helyette senki. Legtöbbször ilyen téveszme jóvoltából élünk. Ez az élet. Bámultam az előjegyzési naptárt és csodálkoztam. Nincs üzletem, iparvállalatom, nincsenek társadalmi kötelezettségeim. Váltóimat nem kell „nyilbantartanom”, mert azok — nyilbant — idejében jelentkezik majd maguktól. Miért hát a naptár, ez a „rend”, ez a görcsös és illedelmes előrelátás a vak sötétben, ragaszkodás az ismeretlen rubrikázásához, ez az előre-fegyelmzése annak a zürzavaros és ernyedetlen semmivéésnek és kristálytiszt, világos értelmellenségnek, ami az élet? Csakugyan, mi lesz február 24-én? Péntek lesz és Mátyás napja. A nap kél és a hold nyugszik. Mit írjak ide? Kétség és iszonyat fog el, ahogy a naptár fehér mezőnyét nézem s laza irányt szeretnék szabni az életnek, öntudatosan és szerényen.

Nem tudom mi lesz? — de talán, ha megnézem, mi volt?.. A történelem összegezés és következtetés, azonos körülmények ismétlődő következményeinek valószínűségsszámítása. Nem tartozik a megbízható tudományágak közé. Inkább mulatságból lapozom fel a múltat. Ilyenkor mindig megdöbben, milyen lázas elfoglaltsággal, eszeveszett sürgős-forgással telítve mult el az idő, amelyről közben nemritkán azt hittem, hogy áll, mintegy helyben hömpölyög megunt partjai között. Már a phöniciáknak mennyi dolguk volt... Nekem is sok dolgom volt, életem lezajlott történelmi szakában, a mult ében. Tétova ujjakkal lapozom a mult emlékkönyvét, a döglött előjegyzési naplót s ilyen bejegyzéseket találok: „Január 8. Találkozás Bodnárral”. Ki lehet ez és mit akart? Hova tűnt el, az év fergegében? Valószínűleg átutazott és „sürgősen” beszélni óhajtott velem, telefonált és — hivatkózással a bizalomra, melyet írásaim kiváltottak belőle — találkozót kért. Lapozom a naptárt, de nem lelem később nevét. Lehet, hogy új ágyutípust talált fel s megkért, adjam el találmányát a honvédelmi minisztériumnak; ilyen is volt már. De lehet, hogy egyszerűbben és szerényebben, csak a világot akarta megóvítani s ecébből kérte közreműködésemet. Úgy tetszik, a terv nem sikerült; akárhol ütöm fel a naptárt, nem találkozom később Bodnár nevével. Talán csalódott bennem... Nem emlékszem rá, de ezután üzenem neki, hogy tartson ki, ne csüggedjen, s nagy dolgokban számíthat rám. Május 21-ről ezt olvassom: „Délután felkeresni F-et. Fontos!” A „fontos”-t kétszer aláhúztam, tintával. Istenem mennyire nem volt fontos! Valószínűleg a följegyzés pillanatában is sejtettem már, hogy nem fontos, nem is szükséges, ezért biztattam magam felkiáltással és pastag aláhúzással, Sűrűn

egymás mellett ilyen rovatok: „Z., 5 felé telefon” — „Lajos írjon M.-nek”, — „Micinek szabadjegy”. A mult kereplőjét hallgatom, ordít az együgyű tanulság, milyen kedveset mulasztottam volna, ha Z telefonját nem várom be, ha Lajos nem írja meg a levelet s Mici is nyugodtan otthon maradhatott volna. Ha visszanézek, csüggedés fog el, mennyi dolgom volt, mennyi telefon, levél és találkozás, este és reggel, vacsorák és utazások, magyarázkodások előre és utólag s mindez, ami oly „fontos”, „sürgős”, halaszthatatlan órához sőt néha perchez kötött cselekedetnek számított, most, néhány hónapos távollatból ítélve, bizást el is maradhatott volna. S ami „fontos” csakugyan történt, annak nem találok nyomát az előjegyzési naplóban... Az csak úgy történt, mellékesen.

BRASSAI VIKTOR:

INTELEME

Költő, ügyelj: a lány szavak ma nem valók ide, mert rajtuk ringva hágsz a vak, csalóka semmibe. A szép szó csipős fagyban is meleg tavaszt idéz, nyomán a sós könny is hamis, lecsorgó, égi méz.

A szoba nedves négy fala szép kárpit lesz nyomán, finom zene a légy dala s a nyílt ágy ottomán. Illatú lesz a hagsma-bűz, mely fojtón szétolul s ami nyugtot se hagyva üz: az éhség elcsitul.

Lágy szó, hazug szó: méreg ez, mely kába ködbe von, a szem homályba répedez, ha szédítőn befon. Ha mákonyfüstje szétterül és láza fölzsivajg, süket kagylóba lesz a fül és nem hall földi jajt;

az ész nem eszmél, vak mesék töltik s otromba hit s bénítja gyilkos renyhesség az izmok rostjait. Marad bódult semmittevés a tiszta tett helyett — s a rab tovább is hittél és becsappa hajt fejet.

Pesti levél

A családvédelmi indítványhoz

Irtá ZSOLT BÉLA

Papok és világiak az agorán tegnap Phryne meztelenségét kárhoztatták. Országunk súlyos szavú vénei maguk elé idézték a selyemharisnyás hetérát, korunk asszonyát s ezuttal nem csillant meg szemükben a dévajság, amit rendszerint az öregedő férfi sem tud elrejtetni a hipokrizis mögé, ha az asszony örök, igézetes büne fölött kell ítélkeznie. Csakugyan, nagy baj van az asszony körül. Elsőben is, végképpen elrugaskodott a nagyasszonyi, családanyai, szépléleki, sőt deinoi hagyományoktól. A hölgy, Vörösmarty megközelíthetetlen bájalakja, elmélyült a kihűlő képzeletben és csak a profán nő él tovább. A profán nő, aki nem a nagyasszonyi méltóság, a családanyai szelidség, a szépléleki rajongás és a deinoi büszkeség pózában ápolja és építi illuzióinkat, hanem ugyanazzal a kétségbeesett, elszánt, változatlan, erkölcselen, szemérmetlen aktivitással verekszik az életéért, mint az ember. Csakugyan, a nő már majdnem ember. A selyemharisnyás, vöröscsőrű, rövidhajú nő már majdnem ember és bármily képtelenül hangzik is, — efféle elszörnyesztő külsőségek uniformisában harc-ol teljes emberségéért. Anélkül, hogy tudná, anélkül, hogy erkölcsi életének anarchikus kergességében egy pillanatra is látná ezt a társadalmi szükségességétől rátkált célt, a charleston vonagló ritmusában sodródik az összeomlott hárem küszöbéről az önmagáért felelős, önmagában is meghatározott emberség küszöbére... Kétségtelen, hogy a szociológia és nemzetközi szemponjtjának hűvös magasságából nézve ez a forradalmi kicsapongás sürgeti az ítélkezést és a beavatkozást. Az állam

vénei nem tűrhetik szó nélkül, hogy az utcákon és köztereken polgárjogot nyert a nuditás, hogy ifjúkoruk rejtőző bokái helyett már a térdek villognak, hogy az ember életének legintimebb gesztusai az örült tánc flitogatásában profanizálódnak. Az ország vénei nem tűrhetik, hogy a mai nő nem tudja megszilárdítani sem magában, sem a párjában a házasság szentségébe vetett hitet és nem avatja föl testét a nép erősödésének megszentelt bőségsszavájára.

A vének gyülekezete, a nők erkölcsi forradalmában, erkölcsi renitenciájában látja a nagy morális és népmozgalmi krízis legfőbb okát. Felállítja a nővel szemben a követelést: legyen szelid és méltóságteljes, mint anyáink voltak, éljen idilli házasságot és szüljön utódokat, mint az előző generációk! Am arra már nem kíváncsi, hogy a mai nő miért volt kénytelen levetni anyái királynői uszályát, miért pattan szét kötött a házasság a bronzsá és miért gyümölcstelen látszólag fokozottabb szenvedélye. Mielőtt a félmeztelen hetérát pellengérré állítanánk, mielőtt kiszolgáltatnánk az álszenteknek és a felháborodás vagy sopánkodás mögé rejtőzködő kéjenceknek, meg kell hallgatni az enyhítő körülményeket.

Efféle egyetemes, nagyméretű társadalmi jelenséget értelmetlenség védeni, vagy támadni. Olyan elementáris, mint az elemek munkája, mint a klíma vagy a geológiai átalakulások romboló játéka. Abban is hasonlít hozzájuk, hogy okát másutt kell keresni, mint ahol a tüneteik jelentkeznek.

napján, meg kell írnom, ki kell jelentenem le kell tagadnom s ezenfelül fel fogok esküdni és le fogok mondani. Nem olyan nehéz az egész, csak rendet kell tartani közben. Ebből a célból kitűnő szolgálatokat tehet az előjegyzési naptár.

Eldobom hát a régit s helyére állítom az újat, félig-dölt helyzetben, ahogy komoly üzletembereknél láttam, az asztal sarkában állítva fel, kezemügyében. Toll, tinta, papír, telefon, butorok, minden a helyén van. A világban is helyén van minden előírászerűen: most telet ír a naptár, tehát hó borítja a világot, április végére ellenben nyugodtan előjegyzésbe vehetjük: „Reggel rügyezés, Fontos!” Rajongók a rendért. Egyelőre elfogulatlanul, különösebb kötelezettség és különösebb becsapás nélkül készülök a jövőre. Szándékaim a legtisztábbak. Hajlandó vagyok mindenkivel békével élni s megbocsátani a világmindenségnek, B. kivételével. Nem, B-nek, a disznónak, nem bocsáthatok meg. Fel is írom mingyárt, hogy kedden fel kell hinni, tizedikén, Vilmos napján. Fontos.

Nem védjük, nem támadjuk a mai nőt, csupán megkíséréljük magyarázni. S a magyarázat közben nem lehetünk tekintettel a morális közhe-lyek kötelező erejére. A mai nő erkölcsi válsága a társadalom erkölcsi válságának legszembe-ötlőbb, legdekoratívabb körtünete. Egy világ omlott össze — mindig ebből kell kiindulni — és ennek a világnak összeomlott egész erkölcsi rendszere is. A reális viszonylatok, amelyekből a régi világ erkölcsi tételei absztrahálódtak, gyökeresen megváltoztak. Más a politikai, más a gazdasági rend, másként alakultak a társadalmi erőviszonyok, a tömegek és az egyén más eszmék, más közvetlen célok és kényszerűségek irányában haladnak: csak a moralisták maradtak meg struccoknak és a régi erkölcsen dogmatikus merevségét szegezik a mai élet pillanatonként módosuló formáival szembe. A nő erkölcselen — harsogják és közben nem akarják tudomásul venni, hogy a nő erkölcselensége kétségbeesett, kontraverz alkalmazása a régi erkölcsnek. A régi erkölcs parancsa a nőt a házasságra rendelte, feleségi és anyai hivatásra predesztinálta. A házasságnak három arca van: a vallás-erkölcsi, amelyet az áhitat gloriolája övez, a szerelmi, amelyről sokszor szelíd mosoly, sokszor torz szenvedés sugárzik és a szociológiai, amelyen a kapitalista államalkotó, társadalomfenntartó, társadalmat továbbplántáló és vagyon szerző komolysága pihen. Áhitat és szerelem mellett mégis harmadik volt a házasság gyakorlati lényege, ami a társadalom legfontosabb alapegységét, a családot létrehozta és összetartotta; a szociális és a gazdasági. A nő e keretek között azzal a tudattal helyezkedett el, hogy a házasság társadalmilag determinálni fogja és a házasságban megtalálja gazdasági biztonságát. Ridegen szólva: a nő szerelméért, testi tisztaságáért cserében az idillikus parazitizmus életfogytig tartó jutalmát kapta. Bármily megszentelt intézménynek tartjuk is a házasságot, a valóságban nem isteni és erkölcsi, hanem gyakorlati értelme uralkodik. S a nő számára legalább olyan gyakorlati probléma a házasság, mint amilyen probléma az állam számára a társadalmi rendet biztosító család és a nemzet jövőjét biztosító szaporodás. Mondjuk ki nyíltan: a nő megélt az áhitattal és szerelemmel megpecsételt házasságból, ahogy például az állam megélt az áhitatos és szenvedélyes állam-polgári önfejlődés adomillióiból.

Es mi történt? A házasságnak, a nők tulnyomórésze megélhetési bázisának egyre gyérülnek a feltételei. A régi világ derékbatört keretel és formái, amelyek között azelőtt az emberiség tulnyomórésze automatikusan elhelyezkedett, összetörték. Itt áll a nő, aki egy jelentéktelen százalék kivételével teljesen fegyvertelenül kerül szembe az új élet legprimitívebb ellenségeivel. Szerszám, diploma, testi és idegerő hiányát kell megszereznie a kényértől kezdve mindent, amit azelőtt a házasság biztosított számára. Mit cselekedhet? Dolgozzék a férfítársadalomban, ahol a munka férfiak számára is foglalkozó csemege? Megkísérli, de munkája még olcsóbb, mint a férfié. Csoda-e, hogy ösztönszerűen vizsgálja akarja szerezni az eltartottság biztonságát, amikor még nem tud önmagában megélni és nem is nagyon tűri, hogy munkájával eltartsa

magát? Csoda-e, ha a legbrutálisabb testi eszközökkel, testi értékekkel leplezetlen hangsúlyozásával akarja elbódítani a férfiakban a házasságtól való féltékeny gazdasági és társadalmi skrupulusit? És csoda-e, ha e reménytelen küzdelem közben kétségbeesetten elaprózza a gazdasági tőkéjével azonos erkölcsi tőkéjét, amely szelíd és házasság erkölcsös keretei között nyert, pozíciót, nyugalmat sőt boldogságot biztosított számára?

A megoldás tulajdonképpen nagyon egyszerű. A házasság feltételeit kell biztosítani, tiszteletreméltó vének. A férfiak számára, akiknek nyomorúsága a legsivárabb érzelmi magányosság, a legégetőbb szexuális proletársors poklában ég, lehetővé kell tenni, hogy vállalhassák a családért a felelősséget önmaguk, a társadalom és az állam előtt. Olyan világot kell teremteni, hogy a családnak jusson kenyér, jusson lakás, jusson legalább holnaputánnyi jövő. Nemcsak meghalni szent kötelesség a házért, de élni is, sőt életet adni is. De ehhez még csak kell valami a lelkes kötelességtudáson túl is, például kenyér és házfedel. A kenyér és hajlék azonban kevés azoknak, akik élnek és akik élni szeretnének.

Valaki a válások ijesztő statisztikáján sópáncsolt. Csoda-e, ha a hónaposszobák leaázó, dezilluzionáló, minden pillanatban reménytelenségre emlékeztető miliójében hamar elsietve a szerelem, hamar kihűl az intimitás, hamar elhárul a társadalmi kötelességérzet? Csoda-e, ha az idegen családi fényképek alatt szekrényvel eltorlaszolt, idegen életbe nyúló ajtó mögött nem mélyül a családi élet? Csoda-e, ha a keserűség külvilágban elfojtott indulatai a fülledt cellában egymásnak rugaszkodnak és szétkergetik azokat, akik eredetiben nagyon szerették egymást, mint Pál és Virginia? Mi következik ezután? Hol van az állami vagy társadalmi mentőponyv, amely a zuhanó sorsokat megmenti a szétroncsolástól?

Sohol. Mindenki megy a maga útján s hogy ez az út a pokol tornácahoz, csakugyan elrejtve. De higgyék el, felháborodott vének, ez az út is jósáddékkal volt kikövezve.

Es mégis, mindennek ellenére: nem kell alexandriai Aphrodite-orgiákat, krétai Minotauris-istentszeteleket vizionálni. A baj korántsem oly nagy, mint amilyenek feltűntek. A pirosított szabadtérű nő általánosított erkölcsi tevékenysége épp oly hamis, mint amilyen hamis a nyakig gombolt tegnap holgy általánosított erkölcsi tevékenysége. Mégis csak ebből az anarchiából fog megszületni az új nő, aki (bármily szomorú) már nem lesz olyan, mint a vének hölgyideálja. Mai szomorú tündöklésének megpróbáltatásai vezetik el az önálló, az önmagáért felelős, önmagáról gondoskodó emberség partjára. Mai kényszerű felelőtlenségének tanulságából fog megszületni a nő egyéni és társadalmi felelősségérzete, amelyet eddig a férfi vállalt helyette. Adjatok a nőnek lakást és kenyeret — és akkor újra hitves lesz és anya. S ha nem adtok neki férfit, aki eltartja, ha nem tudjátok visszaadni idilli családi életét, fordítsátok el erkölcsi szemelketek, amíg egy-két évtized alatt átöltözik és a pillangóruha helyett felölti a munka köntösét.

Óriások világszövetsége

„A magas emberek számára az idő egyenesen borzalmassá válik. Egy méter nyolcvan centiméter magas embereknek mindennap többet kell szenvedniük és minél inkább terjed az egyformaság, annál inkább nehezebb meg számukra az élet. Mindennap belebotlik a kisemberek halójába. Kénytelenek vagyunk tehát világszövetséget alapítani, hogy legalább úgy élhessünk, mint mások.”

Ezekkel a szavakkal bocsátotta világpropaganda iratát a legújabb amerikai klub, a magas emberek klubja. A klubnak tízezer tagja van s most arra határozta el magukat, hogy életre-halálra szülő küzdelmet indítanak az élet ezer kényelmetlensége ellen. Minthogy az emberek általában középterműek, nemcsak hogy kénytelenek velük fejte hajta bevezetni, hanem kénytelenek szinte négykézláb bemászni a középtermű emberek méretei szerinti készült taxiba; nem nyújtózkodhatnak ki az ágyban s nem fürödhetnek kényelmesen a kádban, mert minden kicsiny, minden kicsiny... Alacsonyok az asztalok, alacsonyok a székek. A megalakuló világszövetség célja lesz az, hogy minden gyár, minden szálló, kórház, étterem vegye számításba a magas termetű embereket is.

Aszódy János:

Németek, franciák, angolok

A háborúutáni Európa pszichológiája

„... Angliának keresnie kell Németország barátságát. A németek bennünk bíztak, hogy majd mi kárpótoljuk őket a békeszerződésekben őket ért igazságtalanságokért. Erős akaratú nemzettel állunk szemben, amely a neki járó jogokat, ha kell, háborúval is kiharcolja. Álljunk melléjük és nem lesz háború...”

(Snowden: „Daily Mail” 1934 december 12.)

NÉMETEK

A háborúvesztett német nép helyzete a fegyverszünetet követő időkben a történelem degelképesztőbb paradoxonjai közé tartozott. Levert, kiéhezett, lerongyolódott nép lett a büszke porosz militarizmus fényes egyenruhájú, kipódrótt bajusza „Übermensch”-jeiből. Az autáncsapatái bántatlanul közlekedhettek a birodalom területén, flottáik bármely pillanatban újra felvehették az „éhségblokádot”. Soha még a világtörténelem egyetlen népe sem volt annyira leigázva, mint a háborúutáni Németország. Mind ezek ellenére azonban a legyőzöttek kezei között tartották győzedelmes ellenfeleik sorsát, jövőjét. Ameddig ellentállt a német nép, megakadályozta a négen óhajtott és a brit tüzetek felvirágzásához okvetlenül szükséges béke teljes visszatérését, sakkban tartotta az angolokat. Addig, amíg halasztani tudta a franciáknak járó hadikárpótlás megfizetését, kezében tartotta az agyonadósodott, keresztülgazolt Franciaország pénzügyeit.

Németországban világtörténelmi pillanatok alatt változott meg minden. A mo-

dern idők legmodernebb államát, a legbiztosabb vágányokon futó militarizmust és bürokráciát, a Hohenzollernnek megdönthetetlennek hitt dinasztiáját a változások forgószéke elsöpörte a hevívőrl. Az összeomlás átmenet nélkül, túl hirtelen következett be, a német népet utolsó percig a biztos győzelemmel hitegették. Ez az oka annak, hogy túl későn ocsudott a vereség tudatára. A vérszagu tanok és hitegetések hatása alatt a német nép meg volt győződve arról, hogy a győzők népei ugyanolyan módon gondolkodnak, mint ő és megadják neki a lovagias ellenfélnek járó végtisztességet. Azok, akik az újdonsült német köztársaság kormányrudja mellé kerültek, új mederbe akarták terelni az elvérzett „Deutschland über alles”-politikát, elismerték a helyéről kibukott militarista rezsim hibáit és gyerekes naivsággal ragaszkodtak a wilsoni 12 ponthoz. Nyugodt lelkiismerettel porolgatták le ruháikról azt a pár szem piszkot, ami még a Hohenzollern tanok kiirtása után rajtukragadt, aztán, mint akik odahaza dolgukat jól elvégezték, nyugodtan átsétáltak Párisba, gondolván, átmegyünk egy kis barátságos béketárgyalásra, átvesszük a hivatalos békepon- tokat és azután — elmegyünk az operába. Öt évig megtagadtuk magunktól ezt az élvezetet!

Meg voltak győződve arról, hogy a belső tisztogatásokkal mindent elintéztek és hogy az autánc országokban tárt karokkal, biztos megértéssel fogadják majd őket. Meg voltak győződve arról, hogy ha pillanatnyilag fizikailag le is gyengültek, erkölcsileg még mindig bírnak a többi népek megbecsülését...

Franciák

A háborúutáni Németország és Franciaország közötti erőbeni különbség hatalmas arányai ellenére a gyengébb Németország volt főként a béketárgyalások idején. Itt egy újabb történelmi elmentmondással állunk szemben. A letört erejű Németország megakadályozhatott mindent, amit akart, a megerősödött Franciaország pedig majdnem semmit se nem tehetett ellene. Tudták ugyanis a németek, hogy valahányszor akarata érvényesítésére a fegyverek crejéhez nyult a franciák kormánya, ez a gesztus nemcsak Németország számára volt láros, de kárral járt a brit ügyek szempontjából is.

Az angol hadsereg leszerelése és az amerikai csapatok visszahívása óta a világ katonai fensőbbbségét a franciák tarták. Napoleon óta nem bírt nemzet akkora katonai szupremáciával, mint ekkor a franciák népe. Ennek szükségességét nem látták be az angolok, akiket nemcsak a szomszédos francia hadsereg közzellete idegesített, de akiknek elsőrangú érdekük az volt, hogy a világ mielőbb visszatérjen a régi rendhez, békéhez. Ennek miértjéért bővebben a következő részben tárgyaljuk. Éppen ezért az angolok külügyvivői mindenkor szembel helyezkedtek azokkal a rendszabályokkal, amelyeket a franciák győzelemadta joguk kihasználására fogadosítottak. Tökéletesen érthető, hogy az idegen invázió alól alig felszabadult francia nép lelkiállapotát összehasonlítani sem lehetett az amerikai népével, amelynek határai közé még soha ellenség nem tört be, de nem lehetett összehasonlítani a szomszédságában élő brit nép pszichéjével sem, amely kilenc évszázad alatt meg tudta óvni szigetországának történelmi érintetlenségét.

Amerikaiak és angolok számára a háború a fegyverszünettel és béketárgyalásokkal végetért. Nemzeti, politikai és imperialista céljaikat megvalósítva látták, gyarmatokat, területeket szereztek, amelyekből „leakudni” nem lehetett. Ezzel szemben az északfrancia vidékek szinte helyrehozhatatlanul elpusztított óriási területei véres felkiáltójelként állottak a franciák előtt. A békeszerződésekben kötött, sokat vitatott és sokat változtatott jóvátételi összegekből engedni, egyenlő lett volna számukra a csóddal. 1923 elején, amikor a Ruhr-okkupáció megin-

dult, mintegy hatmilliárd dollárnyi összeget fektettek már be a franciák az elpusztított vidékek újjáépítésébe, anélkül, hogy valamit is kaptak volna a számukra hadikárpótlásként „megítelt” összegekből.

Ennek az óriási összegnek az előteremtése egymagában is a csőd szélére kergette a francia államháztartást. A német alkudozást — amely nem volt egyéb időnyerésnél — az angolok erősen támogatták, amit annál is inkább megtehettek, mivel a dolgok nagyobbik részét,ők a gyarmatok bekebelezésével és a tengeri egyeduraim időleges visszahódításával, már amugyis leföldözték.

Ezenfelül pedig a kellőképpen nemzeti hangulatban tartott francia népet a hazafias hangokat pengő nehézipari orgánusok megfelelő módon emlékeztették arra, hogy 1870 után a frankfurti béke milliárdjait a Thiers-kabinet már a harmadik év elején hiánytalanul kifizette a németeknek. Azonfelül arra is emlékeztetett, hogy ezekben az időkben sem Washingtonból, sem Londonból egyetlen hang sem emelkedett szólásra a franciák mellett, úgy, ahogy 1919 után a németek érdekében tették! Sőt! Nemcsak a jóvátételek csökkentésére akarták rávenni a franciákat, de az utóbbiak által a német vesztély ellen kért biztosítékot („sécüríté”), a katonai szerződések megújítását is megtagadták.

A közhangulat, a „hü szövetségesek” viselkedése, mind a nehézipar malmára hajtotta a vizet. Mert ennek az elkészülésnek, uszításnak, hitegetésnek a következménye volt azután a Ruhr-okkupáció, meg aztán a Saar-vidék, napjaink legégetőbb problémája.

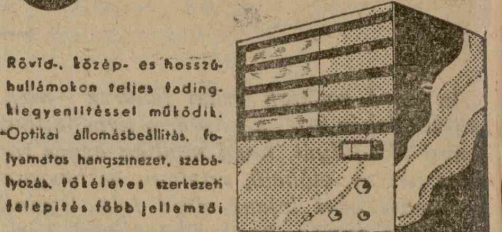
ANGOLOK

A britek országa, amely katonailag ugyan a franciák szövetségese volt, gazdaságilag mégis a németekhez volt köze. Ezenfelül pedig Nagybritannia elsősorban iparból élő állam volt és maradt. Mint ilyen, teljesen elhanyagolta a mezőgazdaságot és élelmicikkeit a külföldről hozva, a szó legszorosabb értelmében egyik napról a másikra élt. Éppen azért a külügyleg látszólag tőmődot, bősé-

Sorozatunk újabb reflexsuper tipusa a 3.2 csőves

ORION 303 -as.

ORION 303

KAPHATÓ MINDEN ORION RÁDIÓKESZLETHEZ.

get mutató angol properitás mögött bizonytalan egzisztencia bujkál. Az angol ügyeknek mulhatatlanul szükségük volt a világ békéjének azaz jobban mondva a világ nyugalmanak állandóságára, mivel csak a megállapodott viszonyok teszik lehetővé számukra létük fenntartásához szükséges világkereskedelmük nyugodt továbbvitelét. A külső zavarok legkisebbje fennakadást okozhatott a belső brit munkaéletben. Kisebblajta forradalom a jó felvevőképessegü Dél-Amerikában könnyen hosszabb munkaleállítást okozhatott Manchester vidékén és Birmingham gyáraiban.

Ellentmondásnak hangzik, de talán egyetlen népnél sem volt olyan végzetes háborúba kezdeni 1914-ben, mint éppen Angliának. Politikai ellenfeleinek legyőzésével tulajdonképpen legjobb vevőtette tönkre és legnagyobb hasznát hozó kiviteli piacait semmisítette meg. Ezenfelül pedig a németek pénzügye miatt a jóvátételek fizetését áruban voltak kénytelenek eszközölni és ezáltal hatalmas versenytársat kapott az angolok kivitelre váró árukészlete. Addig, amíg valószínűnek látszott, hogy a kiszabott jóvátételeket a németek készpénzben tudják megfizetni, London csak úgy fujta a mennyköveket: „...a magvakig préselni a levél!” Mikor kiderült a valóság, egyik napról a másikra fordítottak köpönyeget és Lloyd George párisi szereplése jóformán abban merült ki, hogy a franciáknak járó jóvátételek, hadikárpótlás összegét mindjobban lenyomja, mert ezáltal a természetben Franciaországba vándorló áruk mennyisége is csökkenni fog. Az angolok különben pár évvel később, a Ruhr-okkupáció kezdeti időszakában, a franciák feje fölött kezdet nyújtottak a németeknek és külön tárgyalásokat akartak kezdeni. Akkor Baldwin volt a kezdeményező, most Snowden fedezi fel egyszerűen, milyen kedves szövetségesek is lehetnének azok a németek.

A brit világpolitika jól betartott elve, ugylátszik, ismét érvényesül. Szövetkezni a gyengébbel az erősebbik ellen! Az „európai rendőr”, a béke felett állítólag örködő Angolhon érdekeit védő köpenyforgatást kihasználta a fegyveriparosok szövetsége és kreált Európa számára egy Ruhr-kérdést és egy mai napig is megoldatlan Saar-problémát. Szinte kiengesztelhetlenné tette a franciák bizalmatlanságát, akik legszívesebben a falakkal vennék körül magukat és füvel-fával szövetkeznek a germán vesztély ellen.

1919—1935! Egyetlen történelmi fonál köti össze a két időpontot. Eltávolodtában ez a fonál mindjobban megfeszül, máris pattanásig húzódott. Ha egyszer elszakad, ha már nem tartják elég erősen a rágöbözött különböző szerződések, paktumok, amelyekkel időnként kijavították...

Akkor...?

Kétezerhétszáz forinttal indultak el a Rothschildok a világjelentőség felé

Mayer-Anselm és öt fia — Corti Egon Cézár gróf könyve

„Csupán e vándorbot volt kezemen, ami-ör átléptem a Jordánt s ime, az Örökkévaló oly vagyonnal áldott meg, amely két tábornyira rug”.

Jakob pátriárka bibliai hálalásóját juttatja eszünkbe Corti Egon Cézár grófnak, a Rothschildok előkelő származása és előkelő tollú krónikásának hatalmas műve, amelynek befejező kötete csak most jelenhet meg a könyvpiacra, amikor az utolsó felfelé ívelő Rothschild-pálya sirbaszállt Európába legbőkezűbb filantropjának és grandseigneurjának, Rothschild Edmond James bárónak halálával. A többiek, az áttmaradt Rothschildok talán számszerűen nagyobb vagyonok fölött rendelkeznek, mint az a Mayer-Anselm Rothschild-dal kezdődő három generáció, amelynek utolsó tagja volt Edmond James báró, azonban ezek az epigonok, már csak eszközök, nem is a pénzcsinálás, hanem in-

kább a három előző generáció által teremtetett vagyon konzerválásának eszközei és bizony a mostani korszak viharai sok-sok kételyt támasztanak az iránt, vajjon az anonim részvénytársaságok mögött meghúzódó Rothschild-epigonok megállják-e ugy a helyüket a világ finansziális történetében, mint elődeik, a akik egyéni erővel, nyílt sisakkal állták a harcot a porondon, amely Corti gróf adatai szerint sokszor olyan sikos, hogy még a Rothschildokat is féltérde szorította. Corti műve nem esik bele az unalomig ismert Rothschild-legendák hibájába: nem szepít és nem csuflit, hanem száraz, dokumentáris tárgyilagossággal veszi sorra a Rothschildok köré sűrűsödő történelmi eseményeket és arra az eredményre jut, hogy ezek az események szükségképpen kényszerítették a Rothschildokat arra, hogy a pénzhatalom magaslataira jussanak.

leon szigorú kontinentális zárata után sem csökkent, sőt az irtózatossá gyorsasága áremelkedések mellett még fokozottabban hasznát hajtott a Rothschild háznak. Ez a sakkhúzás abból állt, hogy a 19 éves Jamest az 1810-ik évben Mayer Anselm Párisba küldi. Mayer a legfiatalabb, de legeszebb a fiúk közül. Párisban mint külföldi és mint zsidó nem kaphat telepengedélyt, ezért üzleteit más bankok segítségével intézi. Franciaország háborúkat visel, Napoleon pénzzavarokkal küzd s ekkor ez a 19 éves zsidó fiú óriási hiteket ajánl fel a francia kormányoknak, még pedig jó angol aranyban és ezüstben. Még csak uzsorákat sem jár értük, csupán az, hogy a Rothschild-cég áruakományai, még ha Angliából is jönnek, befuthassanak a francia és német kikötőkbe. Ilyen privilégiumot természetesen még a császár is csak legnagyobb diszkréció mellett biztosíthatott és arról még a párisi rendőrfőnököt sem informálták. Ennek a körülménynek tudható be, hogy egy napon James Rothschildra rásütik, hogy titkos levelezést tart fenn az ellenséges Angliával. Letartóztatják s ugyanakkor letartóztatják Frankfurtban a megszálló francia csapatok a legidősebb fiút, Anselmet is, akit viszont azzal vádolnak, hogy Salamon öccse után, aki Prágában a hesseni választó-nagyherceg mellett teljesít pénzügyi szolgálatot, óriási összegeket csempészett ki osztrák területre. A Rothschild-fiúk fogsága rövid ideig tart. Párisi bankemberek sürgősen a francia pénzügyminiszterhez,

HA TOROKFÁJÁSBAN SZENVED
Köszö be a nyakad egy

THERMOGENE

Kötéssel

Revsz és fájdalomcsillapító hatás, mely melegezt tart és a gyulladt szervek vértörlését elhárítja.

Kapható az összes gyógyszerboltban és drogériákban.

Mollien grófhhoz fordulnak és felvilágosítják, hogy ha azonnal nem engedik őket szabadon, eldugulnak a pénzförások és katasztrófa következik be. A párisi rendőrfőnök orrot kap a kormánytól, a frankfurti francia rendőrfőnököt elhelyezik, a Rothschild-fiúk szabaddok és — James telepengedélyt kap Párisban. Most már négy országban vezeti a pénzügyi oligarchia vezérpalcát. A Rothschild-fiúk mindenben és mindenkor hívek maradtak Mayer-Anselm intencióihoz és annyira szófogadó gyermekek maradtak még hatalmuk tetőpontján is, hogy amikor 1812-ben Mayer-Anselm halálakor végrendelet legözvegyét, Gudula asszonyt tette meg a ház fejévé, minden nagyobb üzlethez kikérték anyjuk beleegyezését. Gudula asszony 96 éves korában, harminchét évi özvegyesség után követte a sirba Mayer Anselmet és harminchét éven keresztül fejedelemnői fenséggel uralkodott családja felett.

Udvardi Elek

Az első ismert Rothschild-ös vagyona: 2700 forint

1580-ban jelenik meg az első ismert Rothschild és Frankfurt város könyveiben: Izsák Elchánán, aki 2700 forintnyi felbecsült vagyon után fizet adót. Unokája, Mózes, már élénk pénzügyi kapcsolatot tart fenn a tragikus sorsú württembergi zsidó pénzügyminiszterrel, Josef Süß-Oppenheimerrel (Lion Feuchtwanger legendás „Jud Süß“-jével) és a Corti gróf által produkált adatok szerint már 38.000 forintnyi württembergi állami záloglevelet vesz át Süß-Oppenheimertől. Mózes egyik fia, Rafael szentéletű rabbi Fürthben és szerzője az „Ani belév Jam” (Szivemben tenger háborog) című gyönyörű héber éposznak, míg fiatalabb gyermeke, Amseel Mayer már tisztára pénzügytelkekkel foglalkozik és halála előtt 300.000 forintnyi vagyont bíz legidősebb fiára, Mayer-Anselm Rothschildra, akivel megkezdődik a Rothschildok kitörése a szűk frankfurti gettóból és emelkedése a vagyon legmagasabb csúcsára.

Mayer-Anselm és fiai: az öt frankfurti

Mayer-Anselm Rothschild jellemzésére Corti gróf csaknem egész kötetet áldoz munkájában, de egész részletekbe menő kazuisztikája tulajdonképpen csak két jellemvonás köré csoportosul: az egyik Mayer-Anselm Rothschild törhetet-

len kalmárbecsülete, a másik patriarkális családi élete. 1770-ben vette feleségül Salamon Wolf Schnapper leányát, Gütelet (vagy ahogyan a körülötte szövött legendák emlegetik, Gudula asszonyt), harminckét évig éltek együtt a legboldogabb házasságban és tíz gyermekük született: öt fiú és öt leány. Az első gyermekük, Jeanette mint Benedikt Mózes Worms kereskedő felesége halt meg, 1773-ban született Anselm Mayer, aki apja halála után a frankfurti törzház feje lett, 1774-ben született a második fiú, Salamon, aki a bécsi házat alapította, a harmadik fiú, a londoni ház későbbi főnöke, Nátán 1777-ben született; ezután két leány, Izabella, később Lichel párisi bankár felesége és Babette, később S. Dreyfussnak, a híres párisi bankház alapítójának felesége lett. A 4-ik fiú, Károly, a nápolyi ház későbbi főnöke 1788-ban született, öt leány, Julia és a Rothschild leányok leghíresebbje, Henriette követte, aki felesége lett Abraham Montefiorenak és édesanyja Sir Moses Montefiorenak, a nagy angol-zsidó emberbarátjának. Huszonkét éves házasság volt már Mayer-Anselm Rothschild és Gudula asszony, amikor 1792-ben meglátta a napvilágot az „öt frankfurti” közül a legfiatalabb Jakób, vagy mint később hívták, James, aki a párisi házat alapította és legerősebb pillérévé vált családja vagyonának.

Egy szemtelen angol vigéc a világpiacra kényszeríti a frankfurti gettó-bankárokat

Mayer-Anselm Rothschild pénzügytelkek mellett áruüzletekkel is foglalkozott. Pénzügytelkeinek alapját a hesseni választó-nagyherceg és néhány német arisztokrata vagyonának kezelése képezte. Megbizónak feltétlen bizalmát élvezte és hűségében, becsületességében egészen az önfeláldozásig ment. Különösen a választó-nagyherceghez való ragaszkodása volt szinte biblikus. Akkor, amikor a frankfurti zsidók többsége kitörő örömmel üdvözli a számukra felszabadulást jelentő napoleoni inváziót, Mayer-Anselm hűségesen kitart a Prágába menekült hesseni nagyherceg mellett és életveszélyek árán, saját fia által juttatja el a nagyherceg járandóságát a kényszerű emigrációba. Mayer-Anselmnek még nincsenek német polgárjogai, de már Frankfurtban ő a legtekintélyesebb bankár és még az Augsburgban székelő, grófosított Fuggerek is magukkal egyenlőként kénytelenek vele érintkezni. De ez csak később van így. A francia forradalom és a direktórium napjaiban Mayer-Anselm még nem egyeb, mint néhány német nagyúr sáfárja, aki nemcsak pénzüket kezeli, hanem gazdasági terményeiket is piacra viszi. Üzletkörü még nem terjed ki a német országok határain túlra. A külkereskedelemben és egyuttal a világ pénzpiacában való bekapcsolódását egy véletlen és kellemetlen epizód eredményezi. A francia forradalom háborúi miatt az európai kontinens államai sokkal kevesebbet termeltek, mint fogyasztottak és különösen az Angliából való import

hatalmas arányokban emelkedett. Angol cégek utazó ügynökei árasztották el Európát és fontosságuk érzetében nagyon is félvállról beszéltek még a legtekintélyesebb kontinentális kereskedőkkel és pénzemberekkel is. Egy ilyen ügynök Rothschildokhoz is elkerült. Nátán, a harmadik fiú fogadta, aki a legtemperamentumosabb volt a felnőtt gyerekek között. Amikor az ügynök tulságba kezdte vinni a szemtelenséget, Nátán egyszerűen kiperdítette. Még aznap családi tanácskozás ült össze és Nátán kész tervet terjesztett elő: minek kell magukat az angol ügynökök kénye-kedvének alárendelni? Egyszerűen fiókot kell teremteni Londonban és ő, Nátán átveszi a Rothschild-ház reprezentációját Londonban. Ezen a ponton mutatkozott meg talán leggyönyörűbben Mayer-Anselm patriarkális jelleme és feltétlen bizalma gyermekeiben. A 21 éves Nátánra nem kisebb összeget bízott rá a Londonba való elinduláskor, mint 20.000 font sterlinget. Nemcsak érezte Mayer-Anselm, hanem tudta, — amint leveleiből kitűnik —, hogy az a gyermek, akit ő küld ki a világba, sohasem fog másképpen cselekedni, mint ahogy apja akarja.

Ut a hatalomhoz rendőri fogdákon keresztül

Nátán Rothschild londoni fészekrakása fordulatot adott a család további sorsának. A kontinentális behozatal javarésze rövidesen Rothschildok kezébe került és egy ügyes sakkhúzással még Napo-

Salamon Ernő:

Idétlen kor, idétlen ember

Idétlen kor, idétlen ember,
utolsó sorba nyomorítva,
nyakig leöntve türelemmel
töltöm időm itt szájszorítva.

Töltöm időm, itt, hidd, de hidd el,
körön kívül. Se kéz, se partok,
asszonyommal és könyveimmel,
szem a világ s a szobasarkok.

Vendégeim: hetenként hét nap,
se postá pénz, se csönd sikoltást.
Sirás köszön az elalétnak,
fojtja keserűség a fojtást.

Nyomorékvoltom köszön most:
Testvér, minden fronton kikaptam!
De a halál is fájdalom s itt kell
az asszonnyal s a könyveiddel
maradj — mondtam és itt maradtam.

Töltöm időm itt szájszorítva,
egyik lábam ősz, tél a másik,
a hideg ólakban vonítva.
Kinyujtanak megvirradásig.

Ne is emlékezz rám. Dúdold el
dalomat hitványnak, szegénynek,
sziklahordó mellemét szórd el
hamuval a keleti szélnek.

Egy-egy lélegzet

Irta: SZÉP ERNŐ

Fiatalok sietnek a járdán.

Sietnek az élet elébe.

Idősek lassan mennek.

Ők a halál felé haladnak. Hátrálni szeretnének, nem előre menni.

*

Azt vettem észre az életben, hogy
tisztalelkű embereknek szép kezük van.
Mintha jutalmul kapták volna.

*

Felkelek, olvasom az újságban, hogy
ma reggel 7 órakor kivégeztek egy rab-
lógylókat.

En milyen édesen aludtam.

*

Azóta tudom, hogy nem vagyok fiatal,
mióta bizonyos ismerősök azzal támad-
nak rám: milyen jó színben vagy, kérlek.

Fiatalnak nem mondanak ilyen csu-
nyát.

*

Az ifjúság az volt, hogy sirni tudtam.
Most már csak nevetni tudok.

*

Az ember elvesztette minden álmát és
minden reményét, az egész életét, az
egész világát. És talál az utcán egy fé-
nyes nikkell biztosítót. És örül.

*

Néztem az őszi szántást a minap oda-
kint, egy kis község alatt.
Hangtalan, hangtalan haladt az a le-

hajtottfejű ember tiszta fekete baráz-
dák közt, a két fehér ökor után, a végte-
len kék ég alatt.

Nem tudok ennél szebb istentiszteletet.

*

Tudja azt vajjon mindenki, hogy a
margaréta még az őszi ibolyánál is to-
vább virágzik? Margaréta november leg-
végén is szerepel a gyep közt, még de-
cemberben is felüti fejecskéjét, ha vala-
mi kegyetlen fagy nincs, egész télen ta-
lálni margarétát a mezőn. Ilyen hű a
földhöz ez a gyöngyös kis virág, ez a
margaréta.

Soha egy bókot sem kap a poétanéptől.

*

Micsoda buta dolog: éttéremben vagy
színházban a hozzám közel ülő ismeret-
lennel egyszerre, ugyanabban a pilla-
natban köhintjük el magunkat.

Megijedtünk mind a ketten, nem me-
riünk egymás felé nézni.

*

Egy ismerős fiatal dámától azt hallot-
tam:

— Nem tudok szerelmes lenni, mert
nincs pénzem.

Egy ötvenéves uriembertől meg ezt a
vallomást vettem fel:

— Egyetlen életcélom, hogy az adós-
ságaimat kifizessem.

*

Hallom reggel a varjúkarogást, ugy
hallom, mintha az óráját huzná fel Tél-
apó.

Castano-Kőszeghy Marianne:

A MÁSIK VICTOR HUGO

Látogatás a nagy költő házában, akinek lángelméje nem érte be a tollal

Place des Vosges, hatodik szám. Zárt négyszöget alkot ez a klasszikusan szép, régi párisi tér és köröskörül egyforma Louis Seize palotái, rózsaszín téglái, hívogatóan csendes árkdásorai adtak keretet annak a háznak, ahol Victor Hugo lakott. Hugo, az író, az ember, a lángelme, a titán ma is ott él az ódon ház falai között. A kissé elhagyatott Place des Vosges, a maga szolid melabujával, ósdi regényességével elmúlt korok levegőjét vetíti vissza, melyben parancsolóan éled újra a nagy romantikus alakja. A régi falépcsők diszkrétén, alig hallhatóan nyikorognak a látogatók lépései alatt; néhány évtized óta a ház nem otthon többé, — muzeum. Le Maison de Victor Hugo.

Ez a lépcsőház tárja fel legelőször Hugo valódi egyéniségét. Falai máris tömve remek rajzokkal, aquarellekkel, szédületesen mély és vizionáriusan távolbalátó elképzelésekkel. A világ ismerte, tömjénezte Hugót, az író. Voltak feltétlen rajongói. Voltak, akik imádták, voltak, akik sárba rántották a Les Misérables szerzőjét. De itt, ebben a házban még egy másik, egy váratlan, egy kevésbé ismert Victor Hugo jelenik meg, — Hugo, az illusztrátor.

— A nagy Corneillet atyám herceggé tette vón: Én herceggé teszem Victor Hugót...

Igy lelkesedik érzelmesen a Sasfiók. Megkészt romantikával adhatja Ros-tand az elfáradt epigon szobája az utókor franciáinak csodálatát. Francia szellem lüktet Hugót, az író. Termésében. A grafikai, az illusztráció azonban sok-szor azonban már nem franciások. A kelet villog és tündöklő elképzeléseiben: Ázsia, India színei buján disztik a megénekelt rabnő köntösét. Majd ismét régi spanyol tájképek zord szürkésége, Zuloaga különös világa elevenül meg egyes, csak két-három ecsetvonással odavetett és mégis démonikusan kifejező erejű rajzán. Százakra menő rajz áll ott, bekeretezve a költő házában, tanúságot téve az íróról, a festőről, akit az istenek szerettek. Mégis akadt két ember, aki mellette élt és nem becsülte meg a génuszt. Ketten voltak. Ők ketten, a kiket a költő legjobban szeretett. Ez a kettő pedig: Sainte-Bouve és Madame Victor Hugo.

Uj korszak mutatkozik Hugo életében.

Könyvei immár új korszak fájdalmát, felemelkedését, örömet dalolják. Új arcok, új muza jelenik meg a képeken, a még féktelenebb, még zseniálisabb rajzok között.

Guernesey szigete egyre gyakrabban bukkán fel a nyers vázlatok tömegében: Guernesey és Juliette Droust. Eltűnnek a családi motívumok és új örömek hozsannája harsán fel odavetett emlékek sokaságában. És egyre gyakrabban ismétlődik egy fatális női arc, Juliette arca. A regényíró, a költő pazar aratása éppugy magán viselte ennek a hosszantartó szenvedélynek nyomait, mint a festő és rajzoló Hugo legtöbb, ebből az időből hátrahagyott megnyilatkozása.

Glóriás öregség várta a költőt, mert ez is csak eljött. Ott pihent a hatalmas ősz fej, oroslánsörényhez hasonlatos hajzatával a Guernesey-i kert lombjai alatt, ott csapkodta a tenger a sziget szikláit, ahol az öreg és fáradt Hugo még mindig álmódott. Az öregség alattomos pók módjára mégis csak átfonta, körülhálózta a regényíró lelkét. Az író, aki festő is volt, most már karrikatúrákat rajzol. Milyen kegyetlen, milyen gyilkos vonásokkal! Hogyan figurázza ki legjobb barátait, hogyan öli meg és hogy teszi örökre nevétségessé biztos és mégis gonosz lendülettel Páris legünnepelebb színésznőit! Látni kell Mlle Georges karrikatúráját. Szörnyalokok ezek és mégis tudja, érzi a néző, hogy a groteszkül tulzott vonások az életből fakadnak. És ott áll még megszámlálhatatlanul sok új dokumentum, a költő sokoldalúságának más bizonyítéka is. Hugo butorokat tervez. Ő — francia ebédőjének minden darabját felrajzolta, megtervezte, ugyanazzal a virtuóz tolltechnikával, melynek ördögös biztonságát minden grafikus bámulni kénytelen. Széles trumók, öblös almáriumok vázlatai függenek az elkészült butorok mellett, nehéz tölgykarosszékek fadaragványai ismét Hugo kezétől származnak. Ilyen széles skálájú volt ez az ember, akinek csak írásai és tüzből tartották egy felszabadított Franciaország lelkét. Ott áll még ma is a régi, furcsa, négyszögletű íróasztal, — négy sarkába belefáragva négy név: George Sand, Dumas, Gauthier, Victor Hugo... Négy aláírás. Grafológusoknak értékes dokumentumok. A kortársak és George Sand modern, egyenes betűi mellett Victor Hugo aláírása

ma is úgy hat, mint egy lángoló tüzcsova. Érezni benne a vulkán kitörését, nagy ihletek viharzó önkívületét.

Ruy Blas, Hernani, Esmeralda, — mind ott élnek ők a régi ház falain. Ott élnek, szenvednek és enyésznek el a L'homme qui rit, a Quatrevingt-treize döbbenetes erővel felvázolt regényalakjaival együtt. Milyen szélsőséges hatalom, milyen dübörgő, milyen dinamikus tobzódás ez a sok száz rajz! A génusz fenséges szertelensége ragyog minden tollvonás, minden szélesen odavetett aquatinta folt fölött! Ez a Hugo az, akit nem ismertek eléggé, — a művész — valóban fejedelmi szerénységgel hódolt be a másik Hugonak, az írónak. Az író Hugo előtt hajlongott Páris és tapsolta számtalanszor a rivalda elé Hernani szerzőjét; a Nyomorultak ezerarca bukkán fel újra ma is gyermekkorunk romantikus olvasmányából. Ugy él a költő nevei glóriájában, mint egy nagy

A Maginot-vonal

A franciák egyáltalán nem titkolják, sőt hangosan világá hirdetik, hogy keleti határukat mindenféle támadással sikeresen dacolni tudó erődvonallal építették ki. Ez a minden új és legújabb hadi vívmánnyal dicsekedő védelmi berendezkedés a gyakran emlegetett ugynevezett Maginot-vonal, amelynek eléggé érdekes története a következő: Amikor Clemenceau a francia kamarát 1919 július 1-én felszólította a versaillesi szerződés jóváhagyására, az „örög tigris” beszédét mely csend követte: egyetlen képviselő sem akart elsőnek felszólalni. Egyszerre csak a legszélsőbb jobboldalról olyan zaj hallatszott, mintha két darab fát ütnének egymáshoz és a zaj helyén egy két méter magas hadirokant állott fel, aki mankójával falábra ülve, szót kért. Maginot sergánt, a kinek lábát Verdunnál szétzúzta egy német golyó, szűzbeszédet mondott és ekkor hallatszott a parlamentben a háboru befejezése óta először az engesztelhetlenség szava. Maginot így dörgött: „Mindazok után, amit szenvedtünk, olyan győzelem után, amelynek áldozatainkért és kincsainkért jutalmat és igazunkat kellett volna meghoznía, ez nem az a béke, amelyet vártunk!” Ma, amikor az

varázsló, körülövezve az Ezeregyjé színes ragyogásával. Csak azok a kevesek, akik eljönnek ide, a melankólikusan szép tér árkdásai közé, — csak azoknak a keveseknek adatik meg egy új és ritka reveláció: látni és megismerni a másik Hugót is.

Egy ember, aki író volt, költő volt, akit az angyalok csókoltak, életre és láthatatlan istenek dédelgették minden percében, amíg írt. Elég szép ajándék egyetlen életben. Ugyanaz az ember pedig úgy írt, élt, alkotott, hogy minden leírt sora, minden vágató gondolata azonnal, mint látnoki vízió, került ki ecsetje alól. Honnan jön ez a mélységes meg-látás, a tehetség ilyen korlátlan ki-robanása egyetlen emberben! Mint a fergeteg, úgy tombol, ráz meg egy-egy kompozíciója, elszabadult táltosok vad rohanásának fantasztikus mesevilága!

A génusz féktelensége nem bírt magával. A toll nem volt elég. Ugy törté-tett előre a maga útján, hogy a betű im-már tulegyszerű, tulomha maradt a va-lóság kifejezésére. A génusznak többre volt szüksége. Rajzolt, festett, illusztrált és teremtett Hugo: életreálmodta fantáziájának összes hőseit. Mint vágató galoppban, — ott rohannak előre szédü-le-tes versenyfutásban, ők, Fantine és Jean Valjean: ott küszködnek, szenvednek és pusztulnak el nyomorultan, mind A nyomorultak, Locupaille, Chénildien, az emberiség boldogtalan söpredéke és még annyi száz...

ÁBEL AMERIKÁBAN

78

REGENY
Írta: TAMASI ARON

Vacsora közben többször is áhitottuk a bort, de azt sem felejtettük el, hogy az őszön milyen veszedelmes mustot szüreteltünk volt. Utána pedig Toldi Miklós elkísért engem a szállásom kapujáig, majd itt azt mondotta, hogy autót fogad és azon elrobog ő is hazafelé.

Amíg mendégéltem fel a lépcsőn a négy dolláros szoba felé, az jutott eszembe, hogy valami ébresztő órát kellett volna vásárolnom, nehogy elkésem reggel a nagy szolgálatból. De hamarosan és elszörnyedve tapasztaltam, hogy a kevély emberiség még nem tudott olyan ébresztő órát gyártani, amilyenre most ebben a lakásban szükség lett volna. Mert ahogy elvettem a kicsi lapos kulcsot és kinyitottam vele az ajtót, abban a percben olyan különös morgást hallottam belülről, hogy egyszeriben kihűlt hátul a nyakam. Annyit sejtettem, hogy a sárga kutya lesz az a különös morgó, de hogy egy kutyanak ilyen hangja legyen s azt a hangot is eressze ki a fogai között: az nagy csodám volt nekem. Néhány pillanatig tévováztam is, hogy vajjon bélépjek-e, vagy visszairamodjam, de aztán mégsem hátráltam meg, hanem nagybátorn kitártam az ajtót és így szóltam:

— No, sárga!

Erre a kutya még nagyobb és különösebb morgással felelt, de most is csak látatlanban. Azonban nem volt nehéz ki-

találni, hogy bent van a konyhában, ami néhány lépéssel odébb nyílt és a szabad ajtaján keresztül fényt öntött az előszobába. De vajjon miért nem jön ki, gondoltam magamban. Vagy a vénasszony legalább? Hiszen nincsen még késő s odabent a villany is ég!

Önkéntelenül lábujjhegyre vettem a lépést és a konyha ajtajáig lopózkodtam. Ahogy odaértem és békéintettem, a nyakamról a hidegség egyszerre futni kezdett felfelé. De ezt nem is csodálom, mert a vén német asszony a konyha kőpadlóján feküdt és össze-vissza tagokkal, mintha a mennyezetről esett volna le. A kutya pedig ott állott a lábánál s megfeszülve, de helyből egyet se mozdulva, réám viczorította minden fogát.

Olyan borzasztó volt, hogy először egy kicsit megtántorodtam, de aztán huzódni kezdtem kifelé s amikor pedig elértem az ajtót, akkor futni. Még a kapuban sem álltam meg, hanem elszaladtam jómesszire s csak ekkor kezdtem gondolkodni azon, hogy most már mit csináljak. A hideg úgy elérte volt az eszemet, hogy nem nagyon fogott, de azért annyit mégis kitaláltam, hogy Toldi Miklós után kéne mennem. Hamar kutatni kezdtem az utcákat, hogy valahol automobilt lássak, amit megfogadjak. Nemsokára találtam is egyet a motorvezetőnek megmondtam, hogy erre indítom, de jó sebesen, mert

tézkedni. De akármilyen gyorsan robogott a kocs, Toldi Miklóst csak az ő városának a végiben értük utól.

— Hamar szálljon le, mert robogni kell vissza! — mondtam neki.

— Mi történt? — kérdezte.

— Az a német vénasszony a földön fekszik.

— Melyik német vénasszony?

— Akinél lakom.

Toldi elnevette magát és azt mondta:

— Hát ha jól esik neki, hadd feküdjék.

— De zsugorodva fekszik.

— Hát ha jól esik neki, hadd feküdjék zsugorodva.

— De meghalt.

— Meghalt?!

— Meg.

Erre már nagyon elkomolyodott és szó nélkül leszállt. Aztán fizetett, majd beléültünk a másik motorkocsiba s pufogni kezdtünk visszafelé.

— Miről tudod, hogy meghalt? — kérdezte.

— Arról, hogy zsugorodva fekszik.

— S te azt hiszed, hogy minden vénasszony meghalt, aki zsugorodva fekszik?

Ennyi szorongatás után valami más bizonyítékon kezdtem gondolkodni s akkor a kutya jutott eszembe. El is mondtam mingyárt, hogy miképpen állott a vénasszony lábánál a sárga kutya s hogy miképpen viczorogott réám. Ezen már Toldi sem nevetett, hanem éppen ellenkezőleg: elkomolyodott nagyon s azt mondotta, hogy a kutya viselkedése után majdnem bizonyos a német vénasszony halála. Aztán többet nem is igen beszélgettünk, hanem amikor ismét Tottenham

városába értünk s ott a főtéren leszálltunk, Toldi megkérdezte a motorvezetőt, hogy merrefelé és melyik házban lakik egy orvos. A jóféle gyorsfuvarozó törni kezdte a fejét, hogy valamiképpen orvosra igazítson s amint így törte volna, hát éppen egy magos és uriasan öltözött néger férfiú jött arrafelé.

— Mister Dickson, várjon egy percre!

— Kiáltott arra a soffór.

A néger megállt, mire a motros halkán megkérdezte Tolditól:

— Jó maguknak néger orvos is?

Toldi meglepődött egy kicsit, de rögtön azt mondta:

— Sokkal jobb, mint egy fehér bankigazgató.

— Akkor éppen itt van ez a mister Dickson, — felelte a másik.

Odamentünk a néger orvoshoz, aki nagyon barátságos volt és örömmel vállalkozott a német vénasszony megvizsgálására. Szépen felmentünk a lakásba s hát minden úgy van, ahogy éppen azelőtt volt. De ha lehet mondani, most a sárga kutya még vadabban morgott, bizonyosan a néger orvos miatt, akit semmiképpen nem akart közel eresztetni a vénasszonyhoz.

— Mit csinálhatnánk? — kérdezte mister Dickson.

Ott szótalanokdtunk hárman, bámultunk a veszélyes kutya és a veszélytelen vénasszonyt s azon gondolkodtunk, hogy csakugyan mit lehetne csinálni.

— No, széke! — biztatott egyidő mulva Toldi.

Állottam volt már nagy kérdés előtt: elég-e tudtam is feleletet egyre és másra, de most az egyszer így kellett szólnom.

Sinpár vagyok...

Sinpár vagyok alvó, süket mezőn,
vak végzet ront mindent benőtt utnak:
Testemen át vad vonatok futnak.

Belém tipor, recsegnek a sinek,
Szólanék, ha tudnék s volna kinek,
Recseg a sin: senki sem érti meg.

Minden vonat butól, kintől terhes,
Nagy kinvonat — rajtam tipor végig:
S belém süpped meleg, piros vérig.

Vonat vágta, vonat villan: szalad.
Süket mező, — jajgatnom sem szabad.
Alvó mező, aludd ki már magad!

...Sinpár vagyok alvó, süket mezőn...
Rajtam minden kinvonat átszalad...
Összetörök szörnyű sulyuk alatt.

Tóth Zsigmond

Kovács György:

Világváltozás

— Novella —

Unalmas, fehér, hideg téli délután volt, amit lent töltöttem a faluvégén tanítóbarátomnál. Legtöbbször itt vesztegettem el az időmet, nem volt más senki a faluban, aki korra és gondolkodásra nézve jobban összehangolódott volna velem. Kegyetlenül kényszerű heyzet volt ez, rengeteg filozófiai elmélkedéssel, mert a serdülő ifjú szeret filozofálni, szeret az élet mély, megmagyarázhatatlan titkai körül eltöprengeni.

Ezen a délutánon azonban megzavartak rendes időtöltésemben. A tanító kicseri szobájának ajtaján bekopogott a cselédiünk s azt mondta nekem, hogy: „azt üzenték, tessék azonnal hazajönni”, — s amint ezt mondta, merőn, jelentőségteljesen nézett rám és szája szögletében el is mosolyodott.

Ertelmetlenül vájtam elő az ágy sarkából nagykabátomat. Mi történhetett nálunk, hogy engem ilyen sürgősen hazahívatnak? Rossz nem lehet, mert a cseléd mosolyog, tehát nagyanyám nem halt meg. Tudtuk, hogy szegény nagyanyám halála jelenti a legközelebbi család eseményt, már tíz esztendeje nem tudott járni az öregasszony, 1919-ben szívenlőtte magát katonatiszt fia s azóta nem tudta mozgítani a lábait, talán szél ütötte. Napestig a konyhában üldögélt nagyanyám a kályha mellett, néha nyögött, különösen az utóbbi időben nehezedett el nagyon az élete szegénynek, nem is igen beszélt, világoskék szemeivel csak bámult a konyhában mozgókra s szájalmasan sugárzott róla a fájdalom.

A cselédiünk nem tudta magában tartani az örömhírt s amint szaporán mellettem lépkedett hazafelé, kikotyogta:

— Itt van a kússasszon! — és kezeit könténye alá rejtve a hideg elől, hatalmasakat szípgóva hüléses orrával, hosszú mondókába kezdett, hogy Lénuca kússasszon nemcsak egyedül jött, hanem ideutazott a szomszédfaluból a mi községünkbe Bella, meg Aranka kisasszonyékhoz, akik nagyon jó barátnői neki, viszont Bella, meg Aranka kisasszonyok az én nénémekkel is jó barátságban élnek, így kerültek ezen a délután ők hárman hozzánk.

Nem mertem elbinni az esemény valóságát, mert rendkívül nagy öröm volt nekem. Ugy tűnt fel, mintha álmodnék, hiszen az, hogy Lénuca hozzánk jött és engem sürgősen hazahívatnak, olyan dolog, amilyent még álmodni sem mer az ember, mert az ilyen álmokat sirással szokás megfizetni egy tizennyolcesztendő fiatalembernek.

Akkor már negyedik hónapja nem beszélünk mi ketten Lénucával, az alig tizenhat esztendő, gyorsan és szépen kifejllett román leánnyal. Azelőtt pedig, a tavasz és nyár és ős folyamán sokat beszélgettünk, csaknem minden nap, akkor is, ha hallgattunk s akkor is, ha nem ültünk egymás mellett a Lénucák régi butorokkal berendezett, csendes, kedves szobájában, lesve az egyre mélyülő árnyékokat az ágy, a szekrény meg az asztal sarkainál.

A harag az őszön kezdődött, amikor szüreten voltunk Lénucával. Talán nem is volt ez harag, valami megmagyarázhatatlan bolondság volt, amilyen csak gyereklelkeltől telik ki. Mert ugy kezdődött, hogy a szüreten egy reggel nem akartunk egymáshoz szólni, valami kemény dac ébredt fel bennünk s egyre inkább megmakacsolta magát. Látszólag vigák voltak mindketten, kacagtunk a mustnak és a csábító szőlőgerezdeknek s a mézédess szemek mégis nagyon keserűek voltak, amikor nyelvemre vettem őket. Így kezdődött harag nélkül a harag s mostanig nem szólottunk egymáshoz azóta.

A szívem nagyon dobogott, amikor az alacsony ajtón benyitottam szobánkba, ahol a három vendégleány, a néném meg az anyám ült. Tréfálkozva beszélgettek a farsangi élményekről, kacagtak s amikor én beléptem, minden szem felém fordult. Lénuca is rámnézett, mosolygott s én kimondhatatlanul boldog voltam, hogy ismét láthatom arcán azokat a csábító gördöcskéket, amelyek mindig újra feltámadtak, ha mosolygott, s nagy, sötétbarna szemeit a megmagyarázhatatlan szomorúsággal és hogy hallhatom hangját, amely folyékonyan beszéli a magyar beszédet, alig-alig érzik rajta idegenszerűség.

Szerencsémre, sokan voltunk a szobában, mindenki beszélt s így nekem nem kellett beszélnem, még le sem ülhettem, mert Bella, aki — amint később megtudtam, kidolgozta az egész haditervet a négyhónapos harag ellen —, sietett tulcsni a békülés kritikus pillanatain és így szólt hozzám:

— Lénuca beszélni akar magával, rossz fiu, né te! — s kedvesen megfnyegtetett. Fontos dolgokat akar beszélni magával, négy szemközti, ugye, Lénuca?

Lénuca elpirult és felállt a díványról, én valamit dadogtam s szintén előntöttem a vér az arcomat. Ő megigazította bársonyruháját s én megdöbbsentem, mert eszembe jutott, hogy a tragikus szüret alkalmával is ezt a bársonyruhát hordta Lénuca, ez a ruha vészthozó, átkozott darab, el kellett volna égetni, vagy legalábbis nem kellett volna magára vennie, amikor hozzám jön kibékülni. S félelem is hullámzott át rajtam. Talán Lénuca nem is békülni jött, sőt ez valószínű, nem alázza meg ezzel női büszkeségét, hanem csak meg akarja mondani nekem, hogy gazember vagyok, mert... hogy csirkefogó vagyok, mert... Bellára néztem ekkor s az ő szemeiben hékességes, megnyugtató mosolygás csillogott, de ezt már nem is láthattam tisztán, mert Lénuca kilépett a konyhába, ahol nagyanyám üldögélt s most fekapta a fejét és bámult, bámult, még az ajkát is lebbgyesztette. Nem csoda, ő sohasem látta ezt a leánykát...

Lénuca leült az asztalfő mellé, ki sem huzta a széket az asztal alól, csak úgy ült le könnyű, zajtalan mozdulattal, karcsúsága el is fért akkora helyen, ami a szék és asztal között volt.

— Mi az? Maga nem is akar leülni? — kérdezte, mert én zavartan keresgéltem a magam helyét. Szempillái megremegtek, mosolygás, pirosság és fehérség egymást kergették arcán, aztán előrehajolt, kihúzott egy széket az asztal alól, elhelyezte úgy, hogy közel legyen hozzá és rámutatott: — Üljön ide. Ujjaiával már megtalálta az asztalfutót, az asztalfutón egy rojtot, amit siritgetni, kinyitni kezdett, szemei is ezt a rojtot nézték, csak néha-néha pillantottak fel reám, csupán egy-egy pillanatra s hangja is reszketett, amint szaporán darálta, mint valami betanult leckét:

— Én leszámoltam ezzel, tudom, hogy furcsa és elítélendő, amit most csinállok, vajjon mit szól hozzá az anyukája? Az én anyám nem is tudja, hogy mi haragban vagyunk, vagy voltunk... ugye, csak voltunk? — s megfogta a kezemet, mely az asztalon hevert. — Minden nap megkérdezte, hogy miért nem jön hozzánk? Én azt feleltem, hogy bizonyosan tanul az érettségire, mert az én bátyám is ezt csinálja. Persze nem mindig, mert mást is csinál, például most a bátyámmal van elfoglalva, szombathoz egy hétre bált rendez, arra magának is el kell jönnie, ugye, el fog jönni? — s mélyen

SCHERK
PARFUMEUR
PARIS—VIENNA—BERLIN

Vezérképviselő
EXCELSIOR
Calea Moșilor 78.
București.

OH, IGEN, szépnek lenni.....

me a szépségrecept: vegyen reggel mosdás után egy vattacsomócskát, nedvesítse meg SCHERK-arcvizzel és dörzsölje le vele gyöngéden arcát. Tegye ugyanezt este is. Azonnal kellemes lüktetést fog érezni. A pórusok mélyéből minden piszok és por feloldódik és eltávolítódik. Ezt megállapíthatja a vattáról is, a vatta szürke színűvé válik. Arcs fiatal marad, mindig fiatalnak és sima. A Scherk-arcviz csakis eredeti-Scherk jelzéssel eláttott üvegekben valódi.

Lotion
Faciale
Scherk
SCHERK-ARC VIZ

az arcomba nézett, homlokát is összeráncolta, mintha hatalma volna parancsolni.

Végtelen nyugalmat éreztem szétáramlani magamban, minden izgalmas remegésem megszűnt, kibámultam a havas mezőre, szememmel kényelmesen elkísértem pár verebet, melyek az ablakunk előtt szállottak el s megvontam a vállamat.

— Meglátom — feleltem tettetett közömbösséggel.

Lénuca görcsösen belekapaszkodott a kezembe, s megszorította:

— Igérje meg, hogy eljön, ne legyen olyan rossz, mennyit gondoltam én magára. Ugye, maga is gondolt reám? Látja, most is eljöttem ide, mert maga nem akart jönni hozzánk, már nem tudtam hazudozni az anyámnak. De vajjon mit fognak ehhez szólni azok, akik tudják, hogy eljöttem ide? Remélem, maga nem fog eldicsekedni velem, — aggodott kedves töprengéssel, a tizenhat éves leányok féltékenységével, — s ha maga nem jön el a bálba, akkor, — folytatta — akkor, akkor...

Megpróbáltam szilárdnak és tántoríthatlan férfiúnak maradni, aki nem gyul fel bolondul pár szép szótól, akit nem ráncigálhatnak szerelmében a női szépségek, egyszóval, megpróbáltam idősebbnek lenni, mint tizennyolc éves, meggürződöttem a torkomat s nagyon komolyan, szinte zordan kérdeztem:

— S ha nem megyek el? Miért mennek? Én elhatároztam, hogy többet nem fogok bálozni. Mi értelme van annak, mi a tánc? Hiábavaló szökődés, ől a tüdőt, igazán komolyabb céljai is lehetnek ennél az embernek — fejtegettem zordan bölcsességgel. De a rákövetkező percben, amint kimondtam a szavakat, már meg is bántam. Hátha megsértettem a Lénuca érzékenységét? Ezt pedig igazán nem érdemi meg tölem, lám, most is feljött hozzám békülni és milyen kedvesen csalogat a bálba, velem akar mulatni, kétségtelenül nagyon szeret engem. Rátekintettem, már nem símogatta a kezemet, úgy tűnt, mintha nagy, kerek, barna szemén kiharmatozott volna a könny, s ismét a futó rojtjával babrált, valamivel idegesebben, mint az imént.

Nem tudtam tovább álcázni magam, úgy éreztem, hogy ezek a könnyek a legnagyobb eredmény, amit elérhetek, döntőbb bizonyítékokat és fényesebb csatanyerést nem is álmodhatok, hiszen bennük van az én részemre az életnek minden boldogsága, amit nekem adhat. A szívem repdesett örömeiben, mint tavasszal a kicsi madár, ha énekelni kezd s nem láttam olyan fájdalmasnak a Lénuca sirását, mint milyen nagy fájdalommal sirt ő és szípgotta:

— Nem is tudom, hogy tulajdonképpen mi van közöttünk, nem tudom, mi történt, maga nem is szeret engem, mert ha szeretne... Én hiába jöttem ide, — s dúcásan emelgette vállait, — Annyit sem akar megtenni érttem, hogy eljőjjön a bálba, ilyen maga, rossz! Rossz! Rossz! Megérintettem nyugtalan kezeit, mosolyogtam s a könnyei elapadtak, mikorra ismét rámnézett.

— Eljön a bálba? — faggatott ismét állhatatosan.

— Meglátom... Majd meglátom, — feleltem nagy boldogság fényével az arcomon, aztán közel hajoltam hozzá, éreztem édes arcának kellemes melegét, szemei végtelenné nőttek ebben a közelségben, már elfelejtkeztem arról is, hogy nagyanyám, — talán minket fi-

gyelve, taán fájdalmaival küszködve — ott ül a kályha mellett; — megcsókoltam Lénucát...

Estefelé nagy csend volt nálunk a szobákban, a cseléd a tejért ment, a vendégek is elmentek, anyám és néném a majorságok berekesztésével voltak elfoglalva, nagyapám, aki a délután aludt, felment valahová a faluba és a postát leste.

Valamiért át akartam menni a konyhán. Nagyanyám magához intett.

— Ki volt az az ügyes kicsi leány itt a délután? — kérdezte gyermekes érdeklődéssel.

Lehajoltam a féluhez s próbáltam megmagyarázni neki:

— Annak a román tanítónak a leánya, emlékszik, nagymama, arra a Marinescra, aki elesett a háboruban? Itt volt tanító a szomszédfaluban, ugye, emlékszik rá? A leányt Lénucának hívják...

— Hogy hívják, te?

— Lénucának...

Nehézkes ajkainak mozdulásából láttam, hogy ő is ki akarja mondani a nevet, de nem mert hozzáfogni. Talán attól tartott, hogy nem tudja kimondani. Ő sohasem hallott ilyen furcsa nevet. Mosolygott, ügyetlenül megcsóválta a fejét és nem haragosan, nem zúgolódva felelt:

— Hogy megváltozik a világ s az emberek, Istenem! — aztán fényesen, halványkék szemeivel mozdulatlanul bámulta a butorok között a közeledő téli este honfoglalását, s vaskosodó árnyékokat és nyugott, jajgatott olykor. Nagyon fájhattak szegénynek a lábai.

A LEGFONTOSABB

— Szeretnék az uramnak írni, de nem találom a szavakat.

— Ne is sokat gondolkozz... Írd csak le a számokat, ugys tudja, miről van szó!

NEURALGINE

JURIST

FELÜLMULHATATLAN
GYÓGYSZER
FEJFAJÁS HÜLES MIGRÉNÉ
REUMÁS FÁJDALMAK
ELLEN

KAPHATÓ MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN ÉS DROGÉRIÁBAN

Bucsné, a mindentudó

Irta: Várady Ilus, a Bécsi Kozmetikai Egyesület elnöknője
(Wien, I., Kärntnerstrasse 21.)

Nagyon régi jegyzetek kerülnek a kezembe: jegyzetek az ósrégi népgyógyászati és szépművészeti eljárások köréből. E rendkívül érdekes és általam gyűjtött jegyzetek között állandóan újra és újra felbukkan Bucsné neve, aki egy kis háromszékmezei székely faluban csaknem ötven éven keresztül mint afféle mindentudó, bábaságra orvosilag is kiképzett „javasasszony” működött. Azóta rég elporladtak a hamvai a barátsági temetőben s jelen írással késői koszorút helyezek szomorúfüz árnyékába hantolt sírjára.

Évszázadok, de talán évezredek óta minden székely falu állandóan kitermel magából egy-egy „okos asszonyt”, aki születési hajlamainál fogva, azután megszívbeli jósaága folytán különösen alkalmas válik embertársai ápolására s működése igazi áldássá válik ezekben a kis székely községekben, amelyeknek telepei igen messzi esnek a várostól, avagy a legközelebbi orvostól, patikától. De még azokban a községekben is, ahol orvos is van, patika is van, nagyon meg kell becsülni működésüket, primitív gyógyszereiket, mert ösztönöszerű megérzéseikkel a betegségeknek, a gyógyításoknak gyakran helyes és gyors módszereit mutatják meg. Okos orvos mindig meghallgatja a falusi „okos-asszony” véleményét. Mert ezek a javasasszonyok az úkapákra visszamenőleg ismerik a falusi beteg szervezetét annak minden öröklött hajlamaival és betegségeivel s azt is tudják, milyen fajta orvosságok vannak ilyen esetekben a legjótékonyabb hatással.

Ezért történt, hogy ha Barátoson valaki megbetegedett és elhozatták a közeli Kovászna körorvosát, a zseniális dr. Zentayt, neki mindig az volt az első kérdése: „Halljuk mit mond Bucsné”.

És azonnal előhívták Bucsnét, aki dr. Zentaynak mindig újra meglepő természet, alapos, világos észjárással magyarázta el a betegséget s hogy ő mit tenne ellene, hogyan kezelné. A legtöbb esetben dr. Zentay teljesen jóváhagyta Bucsné intézkedéseit, ahogyan egy professzor jóvá szokta hagyni asszisztense helyes eljárását s megkapván a hétkilométeres látogatásért kijáró néhány ezüstpiculát, bement Salamon úr patikájába s mert az ő szíve is nagybeteg volt, mindig erős várhegyi borókaszcsezzel ott addig gyógygattat, amíg Beder Károly, a falusi bíró haza nem szállította friss szalmazsupp között. Ugyanakkor a járás másik orvosa boszorkánynak, kuruzslónak kiáltotta ki szegény Bucsnét s a legszivezebben valamelyik kovásznai gőzlőbe dobatta volna, hogy odafojtódjék elkárhozott lelke. Miután ez az orvos nem Budapestről odakerült senkiszármazású tudós figura volt, hanem jóbarátja és rokona az egész megyei gentrynek, szegény Bucsné egyik idejét a másik után kapta a szolgabíróhoz és ha Barátoson meghalt egy-egy csecsemő, agyonhajkuraszták a csendőrt, hogy bizonyára ő tette el láb alól a kis angyalkát. Pedig a valóság az volt, hogy Barátos község Bucsné bábasága alatt alig ismerte a csecsemő halandóságot s ha ilyen mégis előfordult, akkor ez már rég megtörtént, mielőtt Bucsné megjelent, legföljebb utólag csupa jószágból vállalta a holtan-születést.

Ez a Bucsné azonban nemcsak, mint a jó poéta, született jó orvos volt, hanem tudós is. A vén Bibó tanítóval együtt átkutatták az egész falu határát, különösen a nádi ereket, ahol rég eltemetett avar faluk fölött mindenfajta furcsa növények bujtak elő, amint az utolsó tavaszi hó elolvadt s már a fű is sarjadzani kezdett. Együtt mászkáltak össze-vissza a Barátosra átkelő zágoni, bodzai havasok és minden alkalommal rengeteg új növényvel tértek haza, amelyből Bibó tanító, kipríselt a nedvet vagy megsáritva a galambducos udvarán, mint illatos gyógyteákat rakta le. Innen voltak Bucsnénak minden betegségre kitünően ható gyógyszerei akár emberek, akár állatok számára. Mert a falusi népnél a háziállat talán értékebb, mint az ember. Különösen így volt ez Barátoson, ahol a nép örökös harcban állott a cigá-

nyokkal, azt hívé, hogy ezek állandóan elveszejtik a marhákat, hogy azután frissen kiásva a döggüket, fellakmározhasák. A falu melletti kunyhókba letelepelt cigánycsalád fejt, a vén Csucsujt minden évben egy párszor annyira összeverték összes rajkóival együtt, hogy csak az örökös igazságtalan üldözésekben megedződött cigányszervezet bírhat ki ilyesmit. Természetesen sohasem lehetett a cigányokra rábizonyítani a dögevést. Szegény Bucsné mindig kiabált ellene s holtig hangoztatta, hogy a döghustól minden ember olyan mérgezést kap, hogy föltétlenül bele kell pusztulnia.

Most pedig sokan azt fogják kérdezni, miért írok itt a kozmetikai rovatban, Bucsnéről, egy „kuruzsló”-asszonyról?

Hölgyeim, Bucsné nemcsak azon nagy tudósok egyike volt, akinek szereit, melyeket ő ingyen adott a betegeknek, ma a legnagyobb német és francia gyógyszerkülönlegességi gyárak utánózzák s olyan árakon hozzák forgalomba, hogy azokhoz a gyógyulást kereső szegény beteg sohasem tud hozzáférni, hanem a legszenvélyesebb hirdetője és őre is annak a felfogásnak, hogy a másállapotban levő asszonyra megszületendő gyermeke egészsége és szépsége végett a legföltöbbször gondtal kell vigyázni s óvni őt mindennemű testi és lelki megerőltetéstől és megrázkódtatástól.

Letéteményese volt ő mindannak a sokak szemében talán már babonaszámba menő ósrégi néptapasztalatnak és eljá-

rásnak, amelyekkel a terhes nőt körül kell venni, hogy meg tudjon felelni természetadta nagy és szent hivatásának, a szülésnek s hogy az eljött csemete a székely falu közösségének értékes oszlopa lehessen.

Mit tud a nagyvárosi ember arról a nagy ünneplésről és különös megtiszteltetésről, amellyel a kis székely falu egész lakossága körülveszi azt a nőt, aki egy új gyermeket szült az ő közösségüknek? Nem egy család gyermeke ez, hanem az egész falu, akinek az életében, annak összes mozzanataiban az egész falu apraja és nagyja részt fog venni, mert a székely falu közössége egészen más, mint, teszem, egy magyar alföldi falu, ahol megtörténhetik az, hogy a falu lakosságának jórésze elpusztul az állandó éhezéssel, miatt tudóhajban vagy egyszerűen elehezik, mialatt az uraság raktára tele van drága gabonával. Még soha, de soha sem jegyezte fel a történelem, hogy egy székely faluban valaki éhen halt, vagy elpusztult volna éhség miatt. Ennek egyik fő oka, hogy a székely falu egész lakosságát, bár ennek kaszterű tagozottsága sokkal szövevényesebb és sokrétűbb, mint sok más fajta népfalu, mégis a közösség szelleme hatja át, ami az állandó kalálkában is megnyilvánul.

Hogy ez a Bucsné milyen gondosan vigyázott az anyára, mint a gyermekére s hogy ennek érdekében miket csinált, azt egy legközelebbi cikkünkben fogjuk elmondani.

Kozmetikai üzenetek

Férfias kezű asszony, Nagyvárad. Miután a hozzánk intézett igen érdekes levelében feladott kérdésekre a válasz még sok más szenvedő nőköllégát is érdekelhet, nyilvánosan adjuk meg:

1. Kérdés: Asszony vagyok, egy gyermekem van, most leszek harminc éves. Egy éve lakom csak városban, addig falun laktam. Mindenem volt a természet és az állatok. Gyermekkorom óta hajtottam lovakat naponta, s ezért a kezem férfias, erős és igen eres. Már leánykoromban ki volt dagadva a csuklóm felett egy ér. Házi orvosunk szerint megerőltettem magam. Én nem törődtem vele, nem is mult el, sőt — mivel sok házimunkát végeztem — még egy ér kezd kidagadni, ha erőltetem a kezemet, vagy lefogatom. Válasz: Kezének tuleressége és egy érnek a kidagadása erős fagyásra, esetleg nem normális szív működésre vall. Szívét mindenesetre vizsgáltsa meg. Ha kitűnnék, hogy szívének nincs baja, akkor fagyás ellen kezeltesse kezét orvossal. Az újabb ér sem a sok házimunkától, hanem a mind rosszabb vérkeringéstől kezd dagadni. Sem a lovaglás, sem a kerti, vagy házimunka nem árthat meg a nőnek. Ez teljesen téves felfogás. Minden munka csak gimnasztika a kéznek, s nemcsak, hogy egészséges, hanem javítja is a formáit. Éjszakára tessék a kezére olajpakkolásokat rakni s följé cernakesztyűt húzni. Kvarc- vagy villanyfűrdők is igen előnyösek, rendszeres kozmetikai kézmasszázs által megjavíthatja a kéz formáit. A kidagazott munkás ujjak hosszú, finom, nem vonalú ujjakká alakíthatók át.

2. Hajam szép szőke volt és most megbarnult. Az öblítővízbe a nyáron Hid. Hiperoxidot tettem. Használt. Most más gyógyszertárban vettem s azóta nem használ. Korpás hajam ellen Sulfamyil szappant vettem. A korpásagot megszüntette, de a zsírosságot nem. Hány százalékos Hid. Hiox-ot használjak? Mit tegyek a nagyfokú zsírosság ellen?

Válasz: Olyan jól kérdez, mintha szakmabeli volna, de ebben az esetben sem baj, mert mi kollégáknak is szívesen válaszolunk. Tessék 3 százalékos Hid. Hiox-ot használni, de szalmiakkal kombinálva. Haját mindig jó meleg vízzel kell öblögetnie. Haja zsírosságát, különösen ha korpásag is kíséri, igen eredményesen kálszappanszappal lehet kezelni. Tessék haját tincsenként szétválogatni s egy flannellel, vagy borotvaszappanpenzlivel bedörzsölni, a habot és a bőrt hagyni legalább tíz percig, azután a szappanos haját először meleg, majd hideg vízzel, legcélseztérben erős letussolás által megtisztítani. Ha a haja nagy és sűrű és hosszú,

akkor egyszerű vízzel alig fog menni a teljes megtisztítás, ilyenkor szódás vizet kell alkalmaznunk. Esetleg megkísérélheti a haj zsírtalanítását más szerrel is, így nagyon alkalmas erre a célra az áther, bensol és petroláther is. Sokszor megtörténik, hogy a szerek alkalmazása folytán a fejbőr egyszerre, minden átmenet nélkül, nagyon száraz lesz. Hogy ezt megelőzzük, vagy ha már megvan ez a baj, kiküszöböljük, az előbb leírt kezelések után a már megtisztított és megszáradt hajbort bezsírozzuk tiszta táblaolajjal vagy még célszerűbben erre a célra individuálisan valamely kozmetikus által elkészített speciális krémmel.

3. Kérdés: Hogyan tüntessem el szemem alól az éveket, amelyek karikákban, bőrom pettyhüdségében, rossz színében nyilvánulnak meg. Esténként lanolinul vagyított vazelin használok, nappalra tiszta rizsport. Huszonkétéves keromig az arcom csak a napot ismerte. Mindenki megcsodálta négerbarnára leült archörmet, amely most feltűnően sápadt. Válasz: Mindennek a rossz, laikus kezelés az oka. Amint írja, barátnője tanácsára lanolint használt vazelinál. Most az a kérdés, micsoda Lanolint? Mert kaphat vizmentes lanolint a patikában és kaphat vizes lanolint. Azután micsoda vazelinel keveri ezt? Bizonyára rossz a vazelin és rossz a lanolint amit használ s belőlük csinált egy harmadik rosszat és ezzel állandóan rontja a bőrt. Lám, még a napból is megártott a sok, mert azt is csak mértékkel szabad használni. Azzal a pénzzel, amit már elpocsolt rossz szerekre, rég rendbehozhatta volna egy kozmetikus. Az ön arcának rendszeres, szakzerű ápolás kell. Bőrtisztító gőzölések és mivel erősen mitesszerű, speciális krémmel való kimasszírozása ezeknek, továbbá a bőrt megállított anyagcsere újból való megindítása energikus sugárzásokkal, váltott gőzölés és jégmasszázs-kezelésekkel. A szemráncok ellen pedig egy kissé a lelkének a kiválasztása. Lélekbeli kiegyensúlyozottság, asszonyom! Szemet kamillatea-oldattal borogassa és szemkörnyékét, valamint az arcát is hormonpakkolásokkal ápoltsa. További kérdéseire: Amikor a mell nagyon súlyos és már egészen elernyedt, esztétikai szempontból a melltartót ajánlottam, de csak is igen szellős kivetelben, ahol azonban az izmok némileg még tartják a mellét, ott ezeket a mellizmokat kell erősíteni mélylélegzéssel, gimnasztikával, hidegvíz, esetleg erős alkohol, sóborszeszes dörzsölésekkel. Önnél az utóbbi eset látszik fennforogni. Ami a lábán dudorodó eret illeti, ennek is ugyanaz az oka, mint a kézen s éppen ebből látszik,

Antineuralgic

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, mig-
rén idegzsák, stb., ellen. Csakis
eredeti csomagolásban árusítják.
Minden dobozban az orvos
jelzésével ellátott 2
kapszula (ostya-
ban) van.

Kapható
gyógyszertárakban és drogériákban

mennyire igazunk van. Ami a lábszö-
rösséget illeti, erre vonatkozólag pri-
vát levelet kap.

Margaretha, 34. Tessék még egyszer
alaposan leírni a baját, Mindenestre he-
lyes volt multkori tanácsunk és az ál-
talunk ajánlottak. Sok esetben nem ott
kell gyógyítani, ahol a bajt látjuk, ha-
nem egészen másutt. Ön éppen úgy van
vele, mint a kunsági paraszt; ha megfá-
zott és köhög, de ha már tüdőgyulladás
is keletkezett, akkor bundás lájbli vesz
magára, hogy melegítse, ellenben tovább-
ra is csak egy szál gatyában és mezt-
láb képes kimenni az utcára még télviz
idején is. Persze, hogy így hamarosan
elpatkol, de még a halálos ágyán se bir-
ja vele megértetni az orvos, hogy ha az
embernek láza van és emiatt fázik, ak-
kor meleg alsó ruhát és lábbelit is kell
felvenni, vagy amíg a láz tart meleg
ágyba bujni és nem meztláb sétálgatni.
A betegséget sokszor egészen máshol kell
gyógyítani, mint ahol érezzük, vagy mu-
tatkozik.

Sch. T., Medgyes. Tisztítsa arcát jó
darab ideig tiszta sebbenzinnel, utána
dörzsölje be táblaolajjal. Ez az eljá-
rás a legalkalmasabb, hogy némileg
helyrehozza a rossz szerek által elron-
tott archörét, azután tessék nekünk uj-
ra írni egy-két hét múlva. A kitágult
porusokat orvosi diatermiával, vagy eré-
lyes váltogatott forró krém- és jégmasz-
szásokkal lehet megjavítani, valamint
erős, összehúzó alkoholos borogatásokkal.
A piros foltoknak az arcán valamely
belső szervezeti hiba is lehet az oka.
Tessék orvoshoz fordulni. Haját ne csak
mossa, hanem igen gyakran kefélje is
tisztá lőszörből készült hajkefével, így
még elevebb lesz a színe. Tessék
egyébként az előbbi kérdéseknél írott
válaszunkat tanulmányozni. Ha óhajta,
privát levélben ajánlhatunk egy pár
amerikai speciális szert.

Kata, Csernovic. Kis ravasz. Nem elég-
ezik meg a tanácsokkal, de még azt is
szerezné, ha szereket is küldenék, ame-
lyeket azután fizetne meg. Ami a kér-
dezett eljárást illeti, könnyen forradások
maradhatnak utána, ha nem egészen el-
sőrangú szakértő csinálja.

R. Lilly. Makacs kézörösségnél első-
sorban szivvizsgálat, (Kahána dr. Bras-
só.) Ha azonban fagyástól lenne, akkor
is orvosi kezelés. Tülvörtség nem lé-
tezik. Sok embernek szervezete megki-
vántja ezt az állapotot. De ha gondolja,
hogy a táplálkozása nem helyes és ettől
hízik, tessék pár hétig tiszta zsendicé-
vel és puliszkával élni. Ettől archöre is
megjavul, ami pedig testsúlyát illeti, a
fölsőleges zsír- és víztartalomtól meg-
szabadulhat, vagy legalább is kezd majd
megszabadulni. Hogy ez a koszt mennyi-
re jó, legjobban bizonyítja a pástör-
rok, akik között sohasem lehet elhízott
hajkreaturákat találni s ami az egész-
ségüket illeti, ha közbe-közbe nem vete-
mednének szeszes italok ivására, min-
százéven felül élnek. Ami a fejhaja
ritkaságát illeti, ne hallgasson a nagy-
mamára, hanem mossa minél gyakrab-
ban, de ne szappannal, hanem csak me-
leg vízzel és utána applikáljon rá tiszta
táblaolajjal. A mitesszereket nem sza-
bad kinyomni, hanem forró gőzölés után
zsíros krémmel kimasszírozni. A felesle-
ges hajszálak ellen csakis az amerikai
hajeltávolítót ajánlhatjuk. A pattanások
ellen speciális orvosi kezelés kell.
Egyébként miért nem megy egy ottani
kozmetikushoz?

FRANCIAORSZÁG LETT A KLUBOK ORSZÁGA

Nem Anglia a klubok igazi hazája
már. Franciaország jelentékenyen túlte-
rta. A legutóbbi statisztikák szerint
Franciaországban 170.602 klub működik.
Ez a szám messze meghaladja az angol
klubok számát. A legkülönösebb klubok
működnek Franciaországban. Így pé-
dálul van „Kékszeműek klubja” és „Zöl-
d szeműek klubja”. Van egy klub, a „Pé-
ter-Pál klub”, amelynek csak Péter vagy
Pál nevű tagjai lehetnek.

Rádió-műsor

Vasárnap, december 30.

BUKAREST: 18: Katonazene. 19: Hírek. 19.10: Katonazene. 20: Előadás. 20.20: Hglem. 20.45: Előadás. 21.05: Zenekari és dalhg. 22: Sportjelentés. 22.10: Hangjáték. 23: Hírek három nyelven. 23.25: Nyitányok és keringők.

BUDAPEST: 10.15: Hírek. 11: Mise és szentbeszéd. 12.15: Unitárius istentisztelet. 13.20: Hírek. 13.30: Zenekari- és dalhg. Wagner: A repülő hollandi. Verdi: Aida. Puccini: Manon Lescaut. Gounod: Margarethe. 15: Hglem. 16: Mezőgazdák. 16.50: Klarinét. 17.30: Előadás. 18: Szalonzene. 19.35: A modern asszony ezer arca. 19.50: Felolvasás. 20.20: Dalok. 21: Egyfelvonásosok. 22: Vendéglői zene. 22.40: Hírek. 23: Katonazene. 0.15: Cigányzene.

VARSO: 16.15: Hglem. 16.35: Hglem. 17.20: Zongora hg. Bach—Busoni, Schumann-művek. 18: Manylovski hg. 19: Hangjáték. 20.20: Hglem. 20.30: Strauss—Lehár. 23.15: Hglem. 23.45: Hglem. 0.05: Zenekari- és dalhg.

BÉCS: 17.05: Hglem. 18.40: Gitár-kamarazene. 20.30: Strauss—Lehár. 22.05: Zenekari hg. 1: Cigányzene Budapestról.

Hétfő, december 31.

BUKAREST: 18: Szórakoztató hg. 19: Hírek. 19.15: Szórakoztató hg. 20: Előadás. 20.20: Ismert énekesek hanglemeze. 21.05: Kórus és balalajkaze. 21.35: Előadás. 21.50: Régi román dalok. 22: Énekes legendák. 22.25: Hírek három nyelven. 23: Tánccsele. 0.05: A vándorló mikrofon. Hg. közvetítése különböző vendéglőkből.

BUDAPEST: 7.15: Hírek. 7.45: Torna. 8.11: Hírek. 11.20: Csevegés. 11.45: Felolvasás. 13: Déli harangszó. 13.05: Kvar. 13.30: Hírek. 14.30: Déli hg. 15.40: A konyha órája. 17.10: A fiú órája. 18: Előadás. 18.15: Szalonzene. 19.15: Csevegés. 19.50: Az Opera zenekarának hg. 20.15: Előadás. 21: Az 1934. év hanglemezei. 22.20: Hírek. 22.35: Cigányzene. 23: Tarka Szilveszter-est.

VARSO: 19.15: Zongorahg. és dalok. 20: Hanglemezek. 22: Zenekari- és dalhg. 23: Hanglemezek. 23.15: Hangjáték. 23.45: Hanglemezek. 0.05: Hanglemezek. 0.55: Mazurka. 1: Tizenkettőt üt az óra. 1.10: Szilveszteri üzenet a külföldön élő magyaroknak. 1.25: Tánccsele. 2: Szilveszteri ünnepi műsor. 3: Tánccsele.

BÉCS: 17.10: Hangosfilmekből. 18.05: Hangversenyóra. 19: Visszatekintés az 1934-es évre. 19.25: Bucsu az óévtől, üdvözlés az újévnek. 19.55: Joh. Strauss: Denevér című operettje. 23.30: Szilveszter. 0.55: A rádió újévi jókívánságai. 1.05: Szilveszter.

Kedd, 1935 január 1.

BUKAREST: 18: Hanglemezek. 19: Közlemények. 19.15: Hanglemezek. 20: Előadás. 20.20: Hanglemezek. 20.45: Előadás. 21.05: Szórakoztató hg. 22: Előadás. 22.15: Szórakoztató hg. 23: Hírek három nyelven. 23.15: Hanglemezek.

BUDAPEST: 10: Protestáns istentisztelet. 11: Mise és prédikáció. 12.30: Hírek. 13.30: Az Opera zenekarának ünnepi hg. 16: Hanglemezek. 16.15: Gyermekek órája. 16.50: Szalonzene. 18.10: Előadás. 18.40: Árfa és klarinét kettős. 19.30: Felolvasás. 20: Magyar dalok és cigányzene. 21: Előadás. 21.20: Sport. 21.35: Régi operettkből. 23: Hírek. 23.25: Brahms 2-es számu vonósnygyese. 24: Szalonzene.

VARSO: 15: Hanglemezek. 16: Újévi csevegés. 16.15: Hanglemezek. 16.35: Hanglemezek. 17: Hanglemezek. 17.20: Hegedűzene. 18.10: Tánccsele. 19.15: Tarka hg. 20: A hg. folytatása. 20.30: Hanglemezek. 21: Stolz-operett. Egyetlen farszaka. 23.30: Tánccsele. 0.05: Tánccsele.

BÉCS: 13.15: Fuvószene. 16.10: Tarka. 17.25: Kamarazene. 18.25: Hanglemezek. 19.25: Délutáni hg. 21.10: Dalok árfakisérettel. 21.45: A kalóz. Bellini operája, a főszerep Gigli Beniamino játssza. Közvetítés a bécsi operaházból. 22.40: Tánccsele. 23.30: Hírek. Sport. 0.45: Cigányzene Budapestról.

Szerda, január 2.

BUKAREST: 18: Szórakoztató hg. 19: Hírek. 19.15: Szórakoztató hg. 20: Előadás. 20.20: Hanglem. 20.45: Előadás. 21.05: Gordonkahg. 21.35: Román dalok. 22: Előadás. 22.15: Mandolinzene. 23: Hírek 3 nyelven. 23.15: Hanglem.

BUDAPEST: 7.15: Hírek. 7.45: Torna, hanglem. 11: Hírek. 11.10: Csevegés. 11.45: Felolvasás. 13: Déli harangszó. 13.05: Cigányzene. 13.30: Trió. 15.40: A konyha órája. 17.45: Közlemények. 18: Szórakoztató zene. 19: Olasz nyelvlecke. 19.50: Hanglem. 19.55: Felolvasás. 20.30: Közvetítés az Operaházból. 23.30: Dzséz. 0.20: Cigányzene.

VARSO: 18: Schumann dalciklusa. 18.25: Lányok órája. 19.15: Zongorakvartett. 20: Hegedű és zongorahg. 22: Chopin-művek zongorán. 22.40: Dalok. 23: Hanglem. 23.15: Tánccsele. 0.05: Tánccsele.

BÉCS: 19.50: A hét tudományos hírei. 21: A három jégesmedve, vigjáték. 23: A bécsi szimfonikusok hg. 0.15: Eszperantó külszolgálat. 0.25: Hanglem.

Csütörtök, január 3.

BUKAREST: 18: Szalonzene. 19: Hírek. 19.15: Szalonzene. 20: Előadás. 20.30: Joh. Strauss: Denevér című operettjének közv. az Operaházból. A szünetben: hírek 3 nyelven.

BUDAPEST: 7.15: Hírek. 7.45: Torna, hanglem. 11: Hírek. 11.20: Csevegés.

SZELLEMI TORNA

Keresztrejtvény

(Német zene)

Megfejtésül beküldendő: vízszin tes: 1, 16, 91, 96 és függőleges 1, 19.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11			12				13		14
15				16	17	18	19	20	21
22		23		24				25	26
29			30			31			32
33			34		35	36	37	38	39
41	42		43				44		45
47		48				49		50	
51			52		53				54
56		57			58			59	60
62				63		64			65
66	67		68		69		70		71
73			74			75		76	
78			79			80	81		82
84	85			86	87		88		89
91			92	93				94	
96									95

Vízszintes: 1. Otto Nicolai legnépszerűbb operája, leginkább Németországban játsszák. 11. Képletesen fogat is... az ember. 12. Tojás — más nyelven. 13. Japán játék. 14. Amerikai költő a XIX. században. 16. Wagner „Siegfried” c. operájának gyönyörű részlete. 22. Betű fon. 24. Tánccsele — más hangzók. 23. Cukorban van. 26. A 36. függ. egyik kevéssé ismert dalműve. 28. Indulatsz. 29. Híres amerikai egyetem. 30. Y. A. 31. Exkirályné. 32. A török paradicsom leánya. 33. Tolcsa része. 35. Olasz operaénekes nevének más hangzók. 38. Cigányprimás. 40. Véd. 41. Betű — fon. 43. Max Schillings, modern német zeneszerző operája. 45. Vissza: horog — németül (fon.). 47. Német zeneszerző; az újabb törekvések egyik vezetője volt. 49. Kis állati lakás. 50. Sok háztartási alkalmazott neve. 51. Fájdalom. 52. Francia kikötőváros. 54. Szakáll része. 56. Francia határozatlan névmás. 57. ... redék. 58. Női név. 59. Az asszír királyok fővárosa volt, a Tigris-folyó balpartján. 62. Nyak — más nyelven. 64. Angol város a Themse partján, régi királyi kastéllyal. 65. Betű — fon. 66. Latin köszöntés (fon.). 68. Becé-

11.45: Felolvasás. 13: Déli harangszó. 13.05: Balalajkaze. 13.30: Hírek. 14.30: A postások zenekarának hg. 15.40: A konyha órája. 17.10: Az asszonyok órája. 17.45: Közlemények. 18.30: Szórakoztató hg. 19.50: Olasz nyelvlecke. 20.20: Dalhg. 21: Munkások órája. 21.30: Hanglem. 22: Külpolitika. 22.20: Hírek. 22.40: Zongorazene. 23.20: Cigányzene. 0.10: Dzséz.

VARSO: 21: Könnyű zene és dalok. 22: Zenekari és zongorahg. 22.45: Előadás. 23.15: Tánccsele. 0.05: Tánccsele.

BÉCS: 17.10: Ismert művészek hangl. 18.50: Dalhg. 20.40: Katonazene. 22.30: Joh. Brahms-hg. 23.50: Tánccsele. 1.15: Hanglem.

Péntek, január 4.

BUKAREST: 18: Szórakoztató hg. 19: Hírek. 19.15: Szórakoztató hg. 20: Előadás. 20.20: Hglem. 20.45: Előadás. 21.05: Szimfonikus hg. 22: Hírek 3 nyelven. 22.15: Zenekari hg. 23.15: Hírek románul, franciául, németül.

BUDAPEST: 7.15: Hírek. 7.45: Torna, hglem. 11: Hírek. 11.20: Csevegés. 11.45: Felolvasás. 13: Déli harangszó. 13.05: Szalonzene. 13.30: Hírek. 14.30: Cigányzene. 15.40: A konyha órája. 17.10: Az iskola órája. 17.45: Közlemények. 18: Helyszini közvetítés az Európa-bajnok magyar evezőscsapat tréningjéről. 18.40: Cimbalom hg. 19.20: Gyorsírás. 19.40:

Sportjelentés. 20: Dal- és gitárhg. 21: Előadás. 21.30: Hegedűzene. 22.15: Hírek. 22.35: Az opera zenekarának hg. 23.50: Hglem. 20: Vendéglői zene.

VARSO: 20: Áriák és dalok. 20.30: Tánccsele. 0.05: Tánccsele.

BÉCS: 21.05: Szimfonikus hg. 23.20: Esti hg. 1: Sramlizene.

Szombat, január 5.

BUKAREST: 18: Hglem. 19: Hírek. 19.25: Hglem. Debussy Vonósnygyese. 20: Előadás. 20.20: Kórus. 21: Haydn: Die Schöpfung. 21.45: Levelesláda. 22.05: Részletek Händel: Messiásából. 23: Hírek 3 nyelven.

BUDAPEST: 7.15: Hírek. 7.45: Torna. 11: Hírek. 11.20: Csevegés. 11.45: Felolvasás. 13: Déli harangszó. 13.05: Hglem. 13.30: Hírek. 14.30: Szalonzene. 15.40: A konyha órája. 17.10: Kézgyűjességről. 17.45: Közlemények. 18: Csevegés. 18.30: Kórus. 19.20: Előadás. 19.50: Zongorazene. 20.30: A Krasnojarski foglyok színháza. 22.40: Hírek. 23: Cigányzene. 0.10: Szalonzene és dalok.

VARSO: 21: Könnyű zene. 22: Zenekari- és hegedűhg. 23: Hglem. 23.15: Tánccsele. 0.05: Hangjáték. 0.35: Tánccsele. 1: Tánccsele.

BÉCS: 20.55: Hegedűzene. 22.15: Európai hg. Belgrádból jugoszláv népdalok és táncok. 22.55: Esti hg. 0.45: Bécsi zene

leti bölcs). 34. Német zeneszerző a XIX. sz.-ban; operáinak szövegét is ő maga írta. 36. Német operakomponista (1812—1883). 37. A zenetitan operája. 39. Ballada része. 42. Német birtokos névmás. 44. titka (Wolf—Ferrari opera). 46. Becézett női név. 48. Haláltusa — mássalhangzók. 50. Különleges hangversenyek jelzője. 53. Egyik király — jelző monogramja. 55. Több híres zeneszerzőnek van ilyen című kompozíciója. 57. Időhatározó. 60. Tenger. 61. N. R. 62. Helyben van. 63. Füstölt kolbászaru (éke zethány). 67. Összekeveredik. 69. Rangjelző. 72. Névtű. 74. Olasz prepozíció. 75. Nemzetközi szállodanév (névelővel). 81. A legnyugatibb Kis-Szunda sziget. 82. Mustár — németül. 83. Ilyen utak is vannak ma. 85. Terpentinben van. 87. Dolog — más nyelven. 88. Tagadó szó. 89. Kémiai elem. 91. lentum. 92. Azonos magánhangzók. 93. Figyel — más salhangzók. 94. Fűszer.

A B. L. december 16-án megjelent számában közölt keresztrejtvény megfejtése a következő:

Vízszintes sorok: 1. Lugas, 11. Denikin, 13. Putifár, 28. Rész, 40. Szob, 57. Nogucsi.

Függőleges sorok: 2. Ung. 8. Kiserleti nyelv. 11. Dara, 23. Lictor, 40. Sváb, 48. O. M. G. E.

Helyes megfejtést küldtek be: Schlett P. roska, ifj. Göllner Béláné, Makkai Kálmán, Lenárd Ferenc, Nagy Elek, Mayer András, Strul Nusi, Wagner J. K. Tarsay Ernő, Malczanek Rózi, Balogh Miklós, Grünstein Béla, Klein Zoltán, Bedő Mária, Hadnagy Margit, Bécsy Miklós, Neumann Miklós, dr. Löbl Oskárné, Szigethy Péter.

E heti nyerevénykönyveinket sorsolás útján a következők nyerték:

1. Strul Nusi Brassó.
2. Wagner J. K. Brassó
3. Dr. Löbl Oskárné.

Előfizetőink figyelmébe!

Kérjük mindazon előfizetőinket, akik előfizetésüket nem a helyi pénzhelyesedő útján, hanem postautalványon vagy személyesen, a központi kiadóhivatalnál vagy valamelyik fiókkiadóhivatalunkban szokták rendezni, szíveskedjenek figyelemmel kísérni a CÍMKÉJÜNK Feltüntetett Lejárati Dátumát, ha az előfizetésük lejár, gondoskodjanak idejében az előfizetés megújításáról, hogy lapunkat megszakítás nélkül küldhessük.

A budapesti Révai-cég most megjelent könyvjegyzéke egy darab magyar irodalomtörténet, sőt egy darab magyar kulturtörténet. Ennek a cégnek nevéhez fűződik Jókai és Mikszath, Eötvös József és Rakosi Viktor, Ambrus Zoltán és Eötvös Károly kiadása, Babits Mihály Dante fordítása stb. stb. Az az impozáns katalógus, amelyet a cég most adott ki, a maga előkelő komolyságával, a nagyarázós és fölvilágosító jegyzetével, a szerzők nevét és műveik címét is magában foglaló alfabetikus mutatójával, gondos szakbeszélőjével és minden tipográfiaiával nemcsak hasznos irodalmi tájékoztató, hanem érdekes olvasmány is.

Töltsék az újévet SINALA-ban!

50%
engedmény
a C. F. R.-nél!

Mindenféle
téli sport

A kaszinó
nyitva

RULET — BACCARAT

Mindenféle szórakozások színház, zene,
White-Star zenekara, Diseur, tánc, mozi,
estélyek, versenyek, stb.

Az összes penziók és szállodák nyitva.

Sport

Beleszólt a jazzband a román csapat győzelmébe

Az Acropolis hotel mulató közönsége nem hagyta aludni a válogatott fuflballistákat, akik másnap ólomlábakon mozogtak. Kettő nullra vezetett már Románia válogatottja, a görögök mégis kiegyenlítették.

Athén, december 29

Most érkeznek meg az athéni magyarok: Románia válogatottja minden valószínűség szerint azért tudott csak döntetlent elérni a görögök ellen és azért engedte ki kezéből a biztos győzelmet, mert — a szabályok szerint — ahol a csapat megszállott, hajnalig tartó hangos mulatság volt!

Az Acropolis hotelben nagy karácsonyi mulatságot rendeztek a vendégek tiszteltére. Hangosan szólt a jazz és a csapat nem tudott aludni. A vezetők először csendesen, majd hargosan követelték hogy legyenek tekintettel a másnapi mérkőzésre. A táncolók azonban, ahelyett, hogy letompították volna a mulatság zaját, parázs botrányt rendeztek, kiabálva jártak be a folyosókat, hogy „megmutassuk” „csakazértis” a csendet kérő román csapatnak. Ilyen körülmények között a román csapat valamennyi játékosa hajnali négyig le sem tudta hunyni a szemét. Mérkőzés előtt érthetően mind fáradtságról panaszkodtak.

De a csapat rossz kondíciójához az is hozzájárult, hogy súlyos mulasztások történtek a csapat előkészítése körül. Nem végeztek semmi gyakorlatot és mértéktelenül ettek a játékosok.

Kettő nullra vezetett már a román csapat

és a végén még örvendnie kellett, hogy döntetlennel megusztta. Az 5. percben Dávid a tisztán álló Petea Válcovnak adja a labdát, aki Dobay szökteti, a szélső néhány lépést fut és 16-osról megvágja a labdát: védhető góll! 1:0. A 12. percben Ciolac szabadrugását Kovács visszajátssza Ciolachoz, aki a kapunak háttal állva fordulásból lö és a labda a meglepett kapus mellett gólbá esik 2:0.

Ezután a gól után a görögök kicserélték Ribas kapust Gramaticopolusra, aki szerzőcsésan védett. Egy perc sem telik el, a 16. percben Burdan csak öklöz egy könnyű labdát, kavarodás támad, a labda Andrianopolos szélsőhöz kerül, aki bead Humisnek, akit Chiroiu támad, de a görög erős, az odarohanó kapussal együtt hálóbá esnek. És közöttük a labda: 2:1. A szünet utáni 35. percben esik a görögök egyenlítő gólja: kapu előtt újra kavarodás, Humis védhetetlenül befeljezi a labdát. 2:2.

A mérkőzés elhalasztásával ki játszották a román csapatot

Mint most kiderült, a mérkőzést nem azért halasztották el egy nappal, mert a pálya használhatatlanra azott, mint az első jelentések szölk. Csak szemergelt az eső és a görög szövetség főtitkára azzal kereste fel Luchidet a román szövetség titkárát, hogy halasszák el a mérkőzést, mert kevesebb lenne a bevétel. Luchide tiltakozott, arra hivatkozva, hogy csapata fáradt lenne a soronkövetkező mérkőzésen, ha közben nem tudna pihenni eleget. Végül is összehívták a kupabizottságot, ahol

a bolgár, görög és jugoszláv delegátusok, akiknek mind érdeke volt, hogy a román csapat fáradtan álljon ki következő mérkőzéseire, a halasztás mellett szavaztak. A görög csapatnak még külön érdeke volt, hogy a jugoszlávok elleni nehéz mérkőzés után csapatuk még egy napot pihenjen. Erre is magyarázzák a döntést.

Milyen felállásban játszik a csapat vasárnap a bulgárok ellen?

A csütörtöki rosszul szereplő játékosokat feltétlenül kicserélik. Savulescu kapitányt a legkellmetlenebb helyzetbe hozta a balsiker, mert például Bodolát kihagyta, holott a nagyváradi fin remek formában van. A következő felállításban áll ki Románia Bulgária ellen.

Creteanu — Sucitulescu, Albu — Demetriu, Juhász, David — Bindea, Kovács, Ciolac, Rodola, Dobay.

Posszák bemutatkozott Szójában új csapatában, a baseli Nordsternben és a TAC játékosai szenzációs játékkal nagy sikert arattak. Mindkét — győztes — gólt ő lőtte csapatának.

SPEZIA

III kerület FC—Spezia válogatott 2:2 (1:1).

PARIS

Admira Bécs—Red Star 2:0 (5:0).

GLANCZMANN A NAC TRÉNERE

— és egyéb zöld—fehér szenzációk keltenek feltűnést Nagyváradon. A NAC vezetősége napok óta ülésezik és a csapat átszervezésének munkálata a legelőrehaladottabb fokon van. Így elhatározták:

1. A csapat az idén nem megy a szokásos téli túrára. A csapatnak egész télire pihenőt adnak, hogy frissen kezdjék a szezon és „rámennek” a bajnokságra, amely nem is egészen reménytelen. Erre az időre félfizetést kapnak a játékosok.
2. A csapat tréneré Glanczmann, a csapat jelenlegi volt válogatott jobbszélsője lesz, ugyanő látja el az intézői tiszttel is. Működését nyomban a téli szezon befejezése után kezdi meg.
3. Kovács visszakérül jobbszélre, helyére Moskó áll a csatársorba. Jobbhalf Glanczmann lesz, míg Krausz előremegy jobbszélsőként a csatársorba. Ezenkívül egy elsőrendű középcsatárral állnak tárgyalásban, akinek nevét hétpeccétes titokkal őrzik.

Szállodai berendezést, használt, de jó állapotban levőt keresek

megvételre butor, ágynemű, fehérnemű, lüggöny, szőnyeg, stb. Ajánlatokat „Tiszta” jellegre a Brassói Lapok kiadóhivatalához.

Fontos könyvjutás 40 éven felüli férfiak számára!

A prosztata megnagyobbodás lényege, jelei és gyógyítása

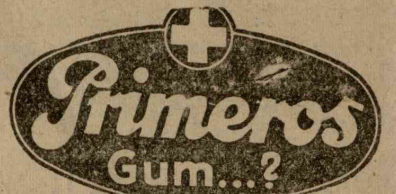
Írta: Dr. Goldner Viktor urológus főorvos.

Fontos minden férfi számára, aki a rendkívül elterjedt betegségben szenved, s bajára utmutatást és biztos gyógyulást akar nyerni. A műtét utáni világos és mindenki számára könnyen érthető.

Ára 102.— LEI. — Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában
Brassó, Kapu-utca 56—58, az udvarban.

Nem kell féltőzni!
Veszélymentesen biztosítjuk a győzelmét, de csakis ha ezt használjuk:

Megfelelő víz hiányában és egyéb elfoglaltság miatt

ELADÓ

egy 1931 évi kiadású

JÉGGYÁR

garantált napi termelés 3600 kg., mely áll 1—15 000 kalóriás compressor, 1 Fordson motor, 1 nagy fagyasztó medence, erős vaslemez, 1 parafa burkolattal, 1—4 méter hosszú önműködő jégsekreány, 5000 kg. jég leraktározásra, 2 szivattyú, 2 komplett transmissió, stb. üzembe meglekinthető a tulajdonosnál: Arad Teretean Traian, Ghiba Birta 19.

Fabriksniederlage

Reissverschlüsse „Wupp” für Strick- und Wirkwaren, Lederwaren, Schneeschuhe, Herren- und Damensportkleider in allen Ausführungen von 8 cm bis 45 cm in allen gangbaren Farben ständig grosses Lager Stahl- und Eisenstecknadeln Griffen in Kilo, Mäppchen und aufgesteckt in Karton, Nickelwaschknöpfe für Tricotagen, Metallmodeknöpfe aller Art Goldknöpfe, Ankerknöpfe, Hochmode Galalitknöpfe, Schnallen und Schliesen, Trocasknöpfe, Perlmutternknöpfe und Schnallen „Athene” A. G. Arad, Metallmodehaken u. Schliesen für Tricotagefabriken etc. liefert prompt vom Lager zum allerbilligsten Tagespreise.

RECOMET, ARAD,

Strada Mețianu 1.

SENZACIOS KÖNYV A GYÓGYÍTÓ TUDOMÁNY CSODÁIRÓL!

Hipnózis-gyógyítás a szervi és lelki betegségeknél

Írta: Dr. Völgyesi Ferenc főorvos.

A tartalomjegyzékből:

Az emberi lélek titkai és az emberi szellem. — Összeállítás az emberi lélekben. — Részlet az orvosi tudomány. — Tuberkulózis és hipnotizmus. — A rákbetegség. — Az idegesség gyógyítása. — Levél a lourdesi csodáról. — Gyomor- és bélbajok. — Mi a hipnotizmus? — „Gyógyíthatatlan” betegségek gyógyítása. — Szervi szívbajok egyén terhelése, születe, hipnotizmus segítségével. — Különös eset a hipnotikus fogyasztó és álmalanság ellenes kurák közül. — Impotencia gyógyítása hipnózissal. — A hipnózis jelentősége szív- és asztmabetegeknek. — Alkoholizmus gyógyítása hipnózis segítségével. — Hipnózis és szuggesztio a bibliában. — Hipnózis csodái az orvostudomány szolgálatában. — Szívnyomás, halálfelelmek, álmatlanság, szédülés, bűnöző hajlam, stb., stb., bűnözők gyógyítása hipnózis gyógyítás útján.

Mindenkinek, ki az emberi test lélek titokzatos összefüggéseit megismerni akarja, aki „gyógyíthatatlan” betegségeire biztos gyógyulást akar találni, el kell olvasnia ezen művet.

A roppant értékes, érdekesítően megalkotott mű ára csak 120 lej.

Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában
Brassó, Kapu-utca 56—58

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szö 4 lej. vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szö. Állatkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés negyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetés díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-e adás

Mindenemű tégla és cserépgyártó gépek, valamint legújabb típusú cserépszállító automatikus kocsi és elevátorok eladók. Hercules R. T. Dicioșanmartin. 16643

Kötőgépet (concassor) jó állapotban megvételre keresek. Cimeket és árakat Brassói Lapokhoz kérek. 16820

Keresek komplett üzembépes szivógáz-motort 20—30 HP-ig. Ajánlatot kérek Göbölly Sándor jud. Odorheiu Mugeni. 16830

Tégla- és cserépgyári specialista

üzemvezető állást keres kimondottan olyan tégla-várban, ahol a gyártási nehézségek kiküszöbölésére egy elsőrendű szakemberre szükség van. — Megkeresések „Garantált, versenyképes áru” jellegre a bukaresti kiadóba (Calea Moșilor 59.) küldendők

Bukarest

Minden magyar könyvjutás a megjelenés után azonnal kapható az Ig. Hertz könyvkereskedésben, București, Cal. Victoriei 5. 283-b
Dr. Keszenbaumné egészségügyi- és gyógytorna kurzusait megkezdte. Jelentkezés: Str. Jules Michelet 15. Telefon 227/20. 21219-b

DOCTOR ANA ALESKE. Női bajok és szülészet. Kezelés és operációk. Elektroterápia. Hivatalnokoknak és munkásoknak kedvezményes árak. Rendelés 8—12-ig és 4—8-ig. Bulvardul Maria 2. Băreței sarok. 212109-b

DOCTOR GRUBARG. Női bajok, szifilisz. Nőbetegségek. Folyások és komplikációk. Impotencia. Elektroterápia. Analízisek. Hivatalnokoknak és munkásoknak kedvezmény. Rendelés: 11—2-ig és 5—8-ig. Bulvardul Carol 43. 212110-b

Házi készítésű cérna. és gyapjú-harisnyák, férfi zoknik, férfi sportharisnyák, meleg férfi, női, és gyermekharisnyák, stucnik, karman-tyuk, általában mindennemű

harisnyák kötését és stoppolását vállalom, esetleg hozott anyagból is. București I. str. Cazărmei 2. prin Antim. 21257-b

Berla Nándorné zongoratanárnő Kolozsvárról Bukarestbe költözött, kezdőket, haladókat lakásán, vagy otthonukban tanít. Str. Latină 6 bis. Megkereseket levelezőlapra, vagy telefonon 3—72—73

„Lombard” str. Sft. Jonica 11. fizet a legmagasabb árat aranyért és mindennemű ékszerért. Pénzt folyósít azonnal mindennemű értéktárgyra.

Perszóna fűző specialista párisi estélyi Princesse fűzőkkel csipőszorítókkal, estélyi melltartókkal áll a hölgyek rendelkezésére. București, str. Apollodor 5. 12175-b

A HAZI KRASZAI KEZI KÖNYVE. Kraskné kitűnő munkája alapján a leggyorsabb és a legkülönlegesebb tesztakat mindenki házilag készítheti. A legjobb cukrászda otthon egyedannál költséggel Ára félvaszon kötésben 40 lej. Brassó. Kapu-utca 56—58, az udvarban.